

Česká republika
Nejvyšší kontrolní úřad

VĚSTNÍK

1/2007

Věstník

Nejvyššího kontrolního úřadu

Ročník XV

Praha 2007

Částka 1

OBSAH

Část A: PLÁN KONTROLNÍ ČINNOSTI

1. Dodatky k plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2007 (I)
(07/26) str. 5
2. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2006 (V)
(06/35) str. 6
3. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2007 (I)
(07/02) str. 8

Část B: KONTROLNÍ ZÁVĚRY Z KONTROLNÍCH AKCÍ

- 06/17 Majetek státu a finanční prostředky poskytnuté na činnost národních parků
a dalších chráněných území str. 11
- 06/18 Finanční prostředky určené na rekonstrukce a modernizace
železničních tratí str. 20
- 06/20 Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo průmyslu
a obchodu str. 28
- 06/21 Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo školství, mládeže
a tělovýchovy str. 38
- 06/25 Finanční prostředky státního rozpočtu poskytnuté na realizaci programu
„Podpora rozvoje a obnovy materiálně-technické základny fakultních
nemocnic“ str. 46

Část C: PRESS RELEASES FROM AUDITING OPERATIONS

- 06/17, 06/18, 06/20, 06/21, 06/25 str. 53

Část D: INFORMACE A DOKUMENTY

- Výroční zpráva 2006 str. 59

Bulletin

Supreme Audit Office

Volume XV

Prague 2007

No. 1

CONTENTS:

Part A: ANNUAL AUDIT PLAN

1.	The 2007 Annual Audit Plan add-ins	5
2.	Changes in the 2006 Annual Audit Plan (V).....	6
3.	Changes in the 2007 Annual Audit Plan (I)	8

Part B: AUDIT CONCLUSIONS FROM AUDITING OPERATIONS

06/17	State property and financial resources provided for administration of national parks and preserved territories	11
06/18	Financial resources earmarked for reconstruction and modernization of railways	20
06/20	The final account of Ministry of Industry and Trade.....	28
06/21	The final account of Ministry of Education	38
06/25	State Budget funds provided for developing material and technical basis of teaching hospitals	46

Part C: PRESS RELEASES FROM AUDITING OPERATIONS

06/17, 06/18, 06/20, 06/21, 06/25	52
---	----

Part D: INFORMATION AND DOCUMENTS

The Annual Report of the SAO for the year 2006	58
--	----

Note: The Supreme Audit Office is referred to as the SAO.

Část A

Plán kontrolní činnosti

1. Dodatky k plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2007 (I)

Číslo kontrolní akce: 07/26

Předmět kontroly:

Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu
„Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy“

Cíl kontroly:

Provéřit správnost výkazů předkládaných
Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy
jako podklad pro závěrečný účet kapitoly

Kontrolovaná osoba:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Časový plán:

- zahájení kontroly: 04/2007
- předložení kontrolního závěru
ke schválení: 11/2007

Kontrolní závěr vypracovává:

Ing. Jaromíra Steidlová

Kontrolní závěr schvaluje: Kolegium NKÚ

*Dodatek schválilo Kolegium NKÚ usnesením
č. 4/I/2007 na svém I. zasedání
(dne 3. ledna) v r. 2007.*

2. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2006 (V)

Číslo kontrolní akce: 06/35

Předmět kontroly:

Prostředky státního rozpočtu určené na realizaci Státní informační politiky ve vzdělávání

Změna v položce:

Kontrovaná osoba:

upřesňuje se (vybrané kraje a vybrané základní, střední a speciální školy a školská zařízení) –

Liberecký kraj;

Plzeňský kraj;

22. základní škola Plzeň, Na Dlouhých 49, příspěvková organizace;

Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Praha 2, Jana Masaryka 16;

Gymnázium, Plzeň, Mikulášské nám. 23;

Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Liberec, Šamánkova 500/8, příspěvková organizace; PLZEŇSKÁ OBCHODNÍ AKADEMIE s. r. o., Plzeň, Politických vězňů 5/2003;

Střední škola gastronomie a služeb, Liberec, Dvorská 447/29, příspěvková organizace;

Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola elektrotechnická, Plzeň, Koterovská 85;

Vyšší odborná škola hospodářská, s. r. o., Liberec 3, Hanychovská 37;

Základní škola praktická a Základní škola speciální, Liberec, Orlí 140/7, příspěvková organizace;

Základní škola speciální, Plzeň, Skupova 15;

Základní škola, Liberec, Oblačná 101/15, příspěvková organizace

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 3/1/2007 na svém I. zasedání (dne 3. ledna) v r. 2007.

Kontrolovaná osoba:

doplňuje se (vybrané základní, střední a speciální školy a školská zařízení) –

Pražská konzervatoř, Praha 1, Na Rejdišti 1;

Gymnázium, Brno, třída Kapitána Jaroše 14;

Gymnázium F. X. Šaldy, Partyzánská 530, příspěvková organizace, Liberec 11;

Gymnázium, Nymburk, Komenského 779;

Gymnázium Františka Křižíka, s. r. o., Plzeň, Sokolovská 54;

Gymnázium, Blovice, Družstevní 650, Plzeň-jih;

Gymnázium Jiřího Gutha-Jarkovského, Praha 1, Truhlářská 22;

Obchodní akademie a Vyšší odborná škola sociální, Brno, Kotlářská 9;

Obchodní akademie, Vyšší odborná škola ekonomická a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Mladá Boleslav, T. G. Masaryka 14;

Obchodní akademie, Praha 1, Dušní 7;

Odborné učiliště, Hradec Králové, 17. listopadu 1212;

Střední škola aplikované kybernetiky s. r. o., Hradec Králové, Hradecká ul. 1151;

Soukromá obchodní akademie SOAPA, s. r. o., Jablonec nad Nisou, Opletalova 4;

Střední odborné učiliště a Střední odborná škola SČMSD, Lomnice u Tišnova, s. r. o., okres Blansko;

Střední průmyslová škola stavební, Plzeň, Chodské nám. 2;

Střední průmyslová škola sdělovací techniky, Praha 1, Panská 3;

Střední uměleckoprůmyslová škola a Vyšší odborná škola, Turnov, Skálova 373, příspěvková organizace;

Fakultní základní škola Pedagogické fakulty UK, Praha 13, Trávníčkova 1744;

Základní škola a mateřská škola Brno, Křídlovická 30b, příspěvková organizace;

Základní škola a Mateřská škola Brumovice, okres Břeclav, příspěvková organizace;

Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové-Malšova Lhota, Lhotecká 39;

Základní škola a Mateřská škola, Lhota pod Libčany, okres Hradec Králové;

Základní škola a Základní umělecká škola, Liberec, Jabloňová 564/43, příspěvková organizace;

Základní škola Mladá Boleslav, Dukelská 1112;

Základní škola Mnichovo Hradiště, Studentská 895, okres Mladá Boleslav;

Základní škola Štěnovice, okres Plzeň-jih, Čížická 344;

Základní umělecká škola Police nad Metují, okres Náchod;

Základní škola, Praha 2, Sázavská 5;
ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ
ŠKOLA VŠEŇ, okres Semily;
28. základní škola Plzeň, Rodinná 39,
příspěvková organizace;

Masarykova základní škola a mateřská
škola Semčice, okres Mladá Boleslav

*Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením
č. 3/II/2007 na svém II. zasedání
(dne 29. ledna) v r. 2007.*

3. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2007 (I)

Číslo kontrolní akce: 07/02

Předmět kontroly:

Finanční prostředky v oblasti ochrany ovzduší

Změna v položce:

Kontrolovaná osoba:

upřesňuje se (vybrané krajské úřady a vybraní příjemci) –

Jihočeský kraj;

Jihomoravský kraj;

kraj Vysočina;

Olomoucký kraj;

Pardubický kraj;

Plzeňský kraj;

Středočeský kraj;

Zlínský kraj;

POD BUKOVOU HOROU, svazek obcí;

Zájmové sdružení obcí Mrákotínska

pro plynofikaci, svazek obcí;

město Boskovice, okres Blansko;

město Holešov, okres Kroměříž;

město Uničov, okres Olomouc;

město Vimperk, okres Prachatice;

město Zruč nad Sázavou, okres Kutná Hora;

městys Divišov, okres Benešov;

obec Běšiny, okres Klatovy;

obec Božice, okres Znojmo;

obec Březnice, okres Zlín;

obec Chotíkov, okres Plzeň-sever;

obec Jihlávka, okres Jihlava;

obec Pomezí, okres Svitavy;

obec Putim, okres Písek;

obec Týn nad Bečvou, okres Přerov;

obec Vidonín, okres Žďár nad Sázavou

*Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením
č. 3/V/2007 na svém V. zasedání
(dne 12. března) v r. 2007.*

Část B

Kontrolní závěry z kontrolních akcí

06/17

Majetek státu a finanční prostředky poskytnuté na činnost národních parků a dalších chráněných území

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2006 pod číslem 06/17. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Zdeněk Brandt.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření v národních parcích a dalších chráněných územích s majetkem státu a poskytnutými finančními prostředky.

Kontrolu provedly v období od června 2006 do listopadu 2006 skupiny kontrolujících NKÚ z odboru životního prostředí a zemědělství a územních odborů jižní Morava, východní Čechy, jižní Čechy a severní Čechy.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2000 až 2005, v případě věcných souvislostí i období předcházející a navazující.

Kontrolované osoby: Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“), Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (dále jen „AOPK ČR“), Správa Národního parku Podyjí (dále jen „Správa NP Podyjí“), Správa Národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava (dále jen „Správa NP Šumava“), Správa Národního parku České Švýcarsko (dále jen „Správa NP České Švýcarsko“), Správa Krkonošského národního parku Vrchlabí (dále jen „Správa KRNP“).

Námítky, které proti kontrolnímu protokolu podalo MŽP, byly vypořádány vedoucí skupiny kontrolujících. Odvolání proti rozhodnutí o námítkách podána nebyla.

S e n á t NKÚ (ve složení: Ing. Zdeněk Brandt – předseda, JUDr. Jan Holeček, Mgr. Ing. Jiří Kalivoda, Mgr. Zdeňka Profeldová – členové) na svém zasedání konaném dne 14. prosince 2006

s c h v á l i l usnesením č. 06/17/29

k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I. Úvod

Národní parky (dále také „NP“), chráněné krajinné oblasti (dále také „CHKO“), národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky tvoří podle ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, soustavu zvláště chráněných území na území České republiky.

K zabezpečení výkonu státní správy a organizace výkonu odborné a praktické péče o přírodní a krajinné prostředí na území NP byly zřízeny správy národních parků (dále také „správy NP“). Pro CHKO v ČR byla za tímto účelem v roce 1995 zřízena Správa chráněných krajinných oblastí České Republiky (dále také „SCHKO ČR“), která byla v roce 2004 přejmenována na Správu ochrany přírody (dále také „SOP“). Ta byla k 31. 12. 2005 zrušena. Od 1. 1. 2006 byly výkon práv a povinností z pracovněprávních vztahů, práva a závazky státu a veškerá působnost, kterou SOP vykonávala ke dni svého zániku, převedeny na organizační složku státu AOPK ČR. Zřizovatelem všech těchto organizací je, resp. bylo MŽP.

Povinnosti zřizovatele vyplývají zejména z příslušných ustanovení zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, zákona č. 114/1992 Sb. a dalších obecně závazných předpisů.

Povinnosti příspěvkové organizace a organizační složky státu vyplývají zejména ze zřizovacích listin a obecně závazných právních předpisů.

Na základě dohody o provedení paralelního auditu v rámci INTOSAI byla kontrola zaměřena kromě hospodaření v NP i na plnění úkolů uložených členským státům Evropské unie (dále také „EU“) směrnicí 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků, v platném znění, a směrnicí 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, v platném znění, tj. na vytváření soustavy Natura 2000. Neplnění těchto směrnic EU může negativně ovlivnit výdaje státního rozpočtu.

Poznámka: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné kontrolou

1. Financování správ národních parků

V kontrolovaném období hospodařily jednotlivé správy NP s finančními prostředky uvedenými v tabulce č. 1. Přitom u příspěvkových organizací bylo z kapitoly státního rozpočtu „Ministerstvo životního prostředí“ (dále jen „kapitola MŽP“) pokryto cca 50 – 70 % užitých finančních prostředků. U organizační složky státu to bylo 95 %. Mezi největší položky hrazené z příspěvku na činnost a z programového financování (resp. z prostředků na běžné a kapitálové výdaje u Správy NP České Švýcarsko) od zřizovatele patří náklady na správu a obnovu majetku, na hospodaření v lesích NP v majetku státu, mzdové náklady, povinné odvody z mezd a odpisy dlouhodobého majetku.

Tabulka č. 1 – Zdroje prostředků, se kterými jednotlivé správy NP nakládaly v letech 2000 – 2005

Správy NP	Kapitola MŽP		SFŽP ČR ^{*)}	Prostředky z EU	Prostředky z VÚSC ^{**)}	Jiné zdroje	Vlastní zdroje	Celkem	Průměrné roční zdroje
	(tis. Kč)	%							
Č. Švýcarsko	337 391	95	16 520	1 416	0	446	0 ^{***)}	355 773	59 296
KRNAP	1 072 735	57	73 364	1 718	125	32 588	693 005	1 873 535	312 256
Podyjí	203 307	68	3 439	0	0	1 364	90 610	298 720	49 787
Šumava	1 071 486	48	84 120	21 723	1 010	2 295	1 071 506	2 252 140	375 357
Zdroje celkem	2 684 919	–	177 443	24 857	1 135	36 693	1 826 043	4 751 090	–

Zdroj: Tabulka byla sestavena na základě údajů jednotlivých správ NP.

Poznámka: Tabulka obsahuje součet čerpaných prostředků podle jednotlivých zdrojů za roky 2000 – 2005.

^{*)} SFŽP ČR – Státní fond životního prostředí České republiky.

^{**)} VÚSC – vyšší územní samosprávné celky.

^{***)} Správa NP České Švýcarsko je organizační složkou státu; ostatní správy NP jsou příspěvkovými organizacemi.

Správy NP vesměs uvádějí, že příspěvek na provoz a ostatní disponibilní finanční zdroje nedosahují optimální výše a při plnění povinností vyplývajících ze zákonných

předpisů musí v některých případech hledat úsporné varianty řešení. Kontrolou bylo zjištěno, že některá nezbytná opatření jsou odkládána a jejich realizace v budoucnu může být i několikanásobně nákladnější (jde např. o těžbu – likvidaci nežádoucích druhů dřevin).

2. Hospodaření s prostředky státního rozpočtu a majetkem státu

Správy NP v některých případech nenakládaly s prostředky státního rozpočtu a majetkem státu hospodárně, efektivně a účelně a nedodržovaly ustanovení obecně závazných právních předpisů.

Např.:

- Správa NP Podyjí porušila ustanovení § 53 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb. tím, že neprokázala účelné a hospodárné použití prostředků ve výši 268,6 tis. Kč vynaložených na provoz vozidel a zároveň nezajistila prokazatelnost těchto výdajů. Jednalo se o prostředky vynaložené v letech 2004 a 2005, kdy nebyly vystaveny žádanky o přepravu ani vedena evidence jízd.
- Na ostatních žádankách o přepravu nebyl vyplňován účel cesty, nebyla tak zajištěna prokazatelnost účelnosti a hospodárnosti výdajů na provoz vozidel. Dále Správa NP Podyjí nezajistila, aby zaměstnanci plnili povinnosti podle ustanovení § 21 odst. 3 zákona č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách¹.
- Správa KRNAP při nákupu terénních automobilů od roku 2003 nepostupovala v souladu se zákonem č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, neboť v roce 2003 uzavřela bez vyhlášení veřejné obchodní soutěže s dodavatelem kupní smlouvu na dobu neurčitou na opakované dodávky terénních automobilů. Smlouva neobsahovala výši celkového peněžního plnění, který byl podstatný při výběru způsobu zadání zakázky. Na základě této kupní smlouvy Správa KRNAP skutečně v letech 2003 – 2005 odebrala od prodávajícího 12 automobilů v celkové hodnotě 9 891 tis. Kč.
- Správa KRNAP a Správa NP a CHKO Šumava porušily ustanovení § 7 odst. 1, 2 a 3, § 24 odst. 1, § 29 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. tím, že od roku 2001 až do června 2006 ve svém účetnictví vedly s nulovou hodnotou. Správa NP a CHKO Šumava takto vedla pozemky, jejichž hodnota byla následně stanovena na 1 841 398 tis. Kč, a Správa KRNAP takto vedla pozemky, které byly následně oceněny na 1 311 137 tis. Kč.

AOPK ČR při hospodaření s prostředky účelově určenými na realizaci soustavy Natura 2000 postupovala v rozporu s rozpočtovými pravidly, neboť vynaložila finanční prostředky ve výši 850 tis. Kč, aniž by prokázala hospodárnost jejich použití. Např. uzavírala formální smlouvy s mapovatelem (některé smlouvy byly uzavřeny v den termínu plnění smlouvy nebo až po termínu plnění), několik smluv bylo uzavřeno se stejným předmětem plnění bez specifikace díla, s některými mapovateli uzavřela nereálné smlouvy, podle kterých by pro splnění díla v dohodnutém termínu mapovatel musel po dobu pěti měsíců zmapovat až 64 ha za den.

3. Pozemky na území národních parků

Na správy NP dosud nebyla převedena příslušnost hospodařit s majetkem státu, tj. s některými pozemky vyžadujícími zvláštní ochranu a některými pozemky, na nichž se nacházejí přírodní památky. Tento stav, který je v rozporu s ustanovením § 2 odst. 4 a 5

¹ V rámci kontrolní akce NKÚ č. 98/20 – Hospodaření se státním majetkem a s prostředky státního rozpočtu kapitoly Ministerstvo životního prostředí bylo u Správy NP Podyjí porušení citovaných předpisů zjištěno již v dokladech z roku 1998. Je zřejmé, že MŽP ani Správa NP Podyjí nepřijala dostatečná opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

zákona č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, trvá již od roku 2001 a do doby ukončení kontroly nebyl dořešen. Došlo i k prodeji pozemků s nejpřísnějším režimem ochrany jiným vlastníkům (např. 5 pozemků na území KRNAP bylo převedeno do vlastnictví různých soukromoprávních subjektů).

MŽP v roce 2003 několikrát jednalo s Ministerstvem zemědělství a s Pozemkovým fondem ČR o nápravě tohoto stavu. Vzhledem k tomu, že k nápravě nedošlo, MŽP v roce 2005 znovu požádalo Pozemkový fond ČR o řešení přetrvávající situace ve zvláště chráněných územích (dále jen „ZCHÚ“). Současně upozornilo na skutečnost, že v souvislosti se zakotvením náhrad za ztížení zemědělského nebo lesního hospodaření do novely zákona č. 114/1992 Sb. **budou důsledky prodeje pozemků a jejich převedení na jiné subjekty než orgány ochrany přírody znamenat nezanedbatelnou zátěž pro státní rozpočet.**

4. Plány péče o národní parky a jejich ochranná pásma

MŽP neplnilo důsledně své povinnosti, které mu vyplývají z ustanovení § 38 zákona č. 114/1992 Sb., tím, že nezajistilo včasné zpracování plánů péče pro všechny národní parky.

Např. Správa KRNAP a Správa NP Podyjí neměly platný plán péče v období let 1992 až 1994. NP České Švýcarsko od svého vyhlášení k 1. 1. 2000 doposud nemá schválený plán péče.

U dvou NP schválené plány péče platí již více než 10 let a pokud jde o KRNAP bude to v roce 2007 již 15 let. V současné době byla zahájena příprava nových plánů péče pro KRNAP a NP Podyjí. Správa NP České Švýcarsko plán péče o národní park znovu přepracovává podle nové metodiky vydané v roce 2006. Protože proces schvalování nových plánů péče trvá zpravidla několik let, vyprší bez náhrady **nejméně ve dvou případech platnost plánů péče** (ve smyslu ustanovení § 38 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb.: „*Plán péče schvaluje orgán ochrany přírody zpravidla na období 10 až 15 let.*“).

5. Zabezpečení výkonu a funkčnost finanční kontroly

Zákon č. 320/2001 Sb. v ustanovení § 8 odst. 1 ukládá správcům kapitol státního rozpočtu povinnost vytvořit systém finanční kontroly.

Ze srovnání činnosti kontrolních systémů správ NP vyplývá různá úroveň jejich nezávislosti, funkčnosti a účinnosti a personálního zabezpečení (projevující se např. v přijetí a realizaci účinných nápravních opatření).

- U Správy NP a CHKO Šumava bylo s platností od 1. 7. 2002 vytvořeno oddělení finanční kontroly a interního auditu, které v rámci provedených kontrol a interních auditů navrhlo 223 opatření.
- U Správy KRNAP byla k datu 1. 1. 2002 v útvaru ředitele zřízena funkce odborného pracovníka (interního auditora) a vydána vnitropodniková směrnice „Vnitřní kontrolní systém – oběh účetních dokladů“. Pracovník interního auditu provedl průměrně 13 kontrol za rok.
- U Správy NP Podyjí byla vnitřní finanční kontrola zabezpečována příslušnými vedoucími pracovníky organizace.
- U Správy NP České Švýcarsko systém vnitřní kontroly byl zabezpečován jednak příslušnými odpovědnými vedoucími zaměstnanci a dále „referentem státní správy a kontroly“, který prováděl kontrolní činnost na základě požadavků ředitele a vedoucích zaměstnanců. V roce 2004 bylo provedeno 32 kontrolních akcí a v roce 2005 to bylo 16 kontrolních akcí.

6. Služební stejnokroje v rámci resortu životního prostředí

Problematika vybavování zaměstnanců resortu MŽP služebními stejnokroji nebyla doposud dořešena systémově a komplexně. Jednotlivé organizační útvary (i uvnitř jedné organizace) preferovaly různé podoby služebního stejnokroje.

Přijetí závazného právního předpisu pro oblast resortních stejnokrojů se jeví jako nezbytné, mj. i vzhledem k výši vynakládaných prostředků; jde o více než 4 000 tis. Kč za rok.

III. Realizace soustavy Natura 2000 a rizika vyplývající z neplnění směrnic EU

Transformace do jednotného evropského systému ochrany přírody

Natura 2000 je soustava chráněných území, která vytvářejí na svém území podle jednotných principů všechny státy EU. Cílem soustavy je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejvzácnější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast.

Vytvoření soustavy Natura 2000 ukládá členským státům směrnice 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků, v platném znění, (dále jen „směrnice o ptácích“) a směrnice 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, v platném znění (dále jen „směrnice o stanovištích“). Soustava Natura 2000 je základním nástrojem pro naplnění jednoho z hlavních cílů politiky EU v oblasti životního prostředí, a sice zastavit pokles biodiverzity na území EU do roku 2010.

a) Transpozice směrnic EU do právního řádu ČR

Povinnost transpozice směrnice o ptácích a směrnice o stanovištích vyplývá ze Smlouvy o přistoupení a ze Smlouvy o založení Evropského společenství.² Česká republika byla povinna transponovat obě směrnice do práva ČR do data svého vstupu do EU, tj. do 1. 5. 2004.

Tzv. „euronovela“ zákona č. 114/1992 Sb. vstoupila v platnost 3 dny před vstupem ČR do EU. Některá ustanovení této novely však začala být fakticky účinná až po vymezení území, pro která tato ustanovení platí. Další předpisy, kterými ČR transponuje obě směrnice, nabyly účinnosti až po vstupu ČR do EU (například 38 nařízení vlády, kterými se vymezují ptačí oblasti, a vyhláška č. 175/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny).

Přestože podle názoru MŽP byly obě směrnice plně transponovány, **některé články směrnic nebyly transponovány správně a úplně.** Např.:

- lesní hospodářské plány a lesní hospodářské osnovy nepodléhají hodnocení jejich možného vlivu, respektive důsledků na území soustavy Natura 2000, což není v souladu s článkem 6 odst. 3 směrnice o stanovištích;
- ustanovení § 90 odst. 2 a 13 zákona 114/1992 Sb. obsahují výjimky, které směrnice o stanovištích nepovoluje (nesoulad s článkem 13 směrnice o stanovištích).

b) Realizace soustavy Natura 2000 v ČR

Podle směrnice o ptácích jsou vyhlášovány „ptačí oblasti“ (dále také „PO“) a podle směrnice o stanovištích „evropsky významné lokality“ (dále také „EVL“). Přehled rozlohy vyhlášených PO a navržených EVL je uveden v tabulce č. 2.

² Z článku 249 Smlouvy o založení ES: „Směrnice je závazná pro každý stát, kterému je určena, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, přičemž volba formy a prostředků se ponechává vnitrostátním orgánům.“

Tabulka č. 2 – Počet a rozloha EVL a PO a jejich podíl na celkovém území ČR (duben 2005)

	Rozloha (ha)	Počet EVL	Rozloha všech EVL (ha)	EVL (v %)	Počet PO	Rozloha ptačích oblastí (ha)	PO (v %)	Natura 2000 (EVL a PO) (ha)	Zastoupení lokalit Nature 2000 (%)
CELKEM ČR	7 886 739	863	724 412	9,2	38	693 622	8,8	1 046 312	13,3
Kontinentální oblast	7 546 285	768	693 226	9,2	31	657 768	8,7	994 734	13,2
Panonská oblast	340 454	108	31 186	9,2	8	35 854	10,5	51 578	15,2

Zdroj: Sestaveno na základě údajů AOPK ČR.

Poznámka:

1) Sloupec Natura 2000 (EVL + PO) není součtem sloupců EVL a PO, protože tato území se částečně překrývají. Celková rozloha území Natura 2000 je uvedena bez tohoto překryvu.

2) U některých EVL (celkem 13) a u jedné PO se část území nachází v panonské biogeografické oblasti a část v kontinentální biogeografické oblasti, proto součet počtu EVL (resp. PO) v kontinentální a panonské oblasti je vyšší než počet EVL (PO) za celou ČR.

Ptačí oblasti

Odborný návrh ptačích oblastí (41 PO o rozloze 702 194 ha) byl dokončen v říjnu 2002. V průběhu roku 2003 probíhala příprava návrhů vyhlášovacích dokumentů, ochranných podmínek a mapových zákresů. Projednávání s dotčenými subjekty však mohlo být zahájeno až po přijetí novely zákona č. 114/1992 Sb., tj. v květnu 2004. Do ledna 2005 bylo postupně schváleno a vyhlášeno celkem 38 ze 41 původně navržených PO.

Projednávání PO „Dehtář“ a „Českokubějovické rybníky“ vláda koncem roku 2004 odložila z důvodů četných rozporů mezi resorty zemědělství a životního prostředí. Lokalitu „Heřmanský stav – Odra – Poolší“ vláda na svém jednání v říjnu 2004 neschválila, a to zejména vzhledem k rozporům mezi MŽP a Ministerstvem průmyslu a obchodu a Moravskoslezským krajem.

V souvislosti s touto skutečností byla ČR upozorněna Evropskou komisí (dále také „EK“) na porušení směrnice o ptácích. V případě lokality „Heřmanský stav – Odra – Poolší“ tak ČR hrozí ze strany EK zahájení řízení o porušení Smlouvy o přistoupení. **Pokud nebude sjednána náprava, hrozí ČR ze strany EU vysoká paušální pokuta či opakované penále.**

Evropsky významné lokality

Od roku 2000 do roku 2004 koordinovala AOPK ČR mapování, na základě kterého byl vytvořen odborný návrh EVL pro obě biogeografické oblasti (kontinentální a panonskou), které se na území ČR nacházejí. Po předjednání s dotčenými subjekty vláda svým nařízením č. 132/2005 Sb., které nabylo účinnosti dne 15. 4. 2005, schválila tzv. národní seznam EVL, který obsahuje 863 EVL. Kompletní údaje o těchto EVL a rovněž o 38 schválených PO předali zástupci MŽP Evropské komisi.

V současné době probíhá proces schvalování národního seznamu EVL Evropskou unií. Do šesti let od schválení národního seznamu EVL Evropskou unií má členský stát povinnost zajistit buď smluvní ochranu jednotlivých EVL, případně tyto EVL vyhlásit jako ZCHÚ.

Na základě připomínek expertů na biogeografickém semináři pro panonskou biogeografickou oblast, který se uskutečnil v září 2005, AOPK ČR dopracovala návrh EVL pro panonskou oblast. Jedná se o doplnění národního seznamu v panonské oblasti o 20 nových lokalit a u 12 stávajících lokalit bude rozšířen předmět ochrany. Upravený národní seznam pro panonskou oblast bude po schválení vládou ČR předložen EK.

Na biogeografickém semináři pro kontinentální biogeografickou oblast, který se konal v dubnu 2006, byla vznesena řada připomínek expertů ke stávajícímu vymezení EVL v kontinentální oblasti.

c) Finanční zabezpečení realizace soustavy Natura 2000

Na realizaci soustavy Natura 2000, tj. na mapování a monitoring, byly ze státního rozpočtu účelově vyčleněny prostředky uvedené v tabulce č. 3. Hlavním příjemcem účelově určených prostředků na realizaci soustavy Natura 2000 byla AOPK ČR. V letech 2000 – 2004 byla většina prostředků čerpána na činnosti související s mapováním, od roku 2005 na činnosti související s monitoringem.

Tabulka č. 3 – Přehled čerpání prostředků účelově vyčleněných pro AOPK ČR a NP na realizaci soustavy Natura 2000 (v tis. Kč)

		2000	2001	2002	2003	2004	2005
Prostředky z kapitoly MŽP účelově vyčleněné	čerpání	19 332	24 262	68 969	49 165	37 667	17 451
	z toho AOPK ČR ^{*)}	19 332	22 094	67 721	35 971	36 472	17 450
Prostředky VaV ^{**)}						13 700	6 000

Zdroj: Výdaje za roky 2000 až 2003 jsou uvedeny dle státních závěrečných účtů kapitoly MŽP; roky 2004 – 2005 jsou uvedeny podle skutečností zjištěných při kontrole (kontrolní protokoly u MŽP a AOPK ČR).

Poznámka:

V letech 2000 až 2002 jsou zahrnuty i personální náklady (ve výši 5 520 tis. Kč, resp. 11 013 tis. Kč, resp. 35 681 tis. Kč).

^{*)} V položce „z toho AOPK ČR“ jsou zahrnuty i prostředky, které čerpala SCHKO ČR, resp. SOP.

^{**)} Prostředky účelově vyčleněné na vědu a výzkum – řešení úkolů souvisejících s implementací soustavy Natura 2000.

Na management v EVL a PO, tj. na realizaci činností úzce souvisejících s Naturou 2000, byly využívány i další prostředky státního rozpočtu (z kapitoly MŽP a kapitoly „Ministerstvo zemědělství“), které nejsou samostatně vykazovány vzhledem k tomu, že činnosti přispívající k tvorbě a ochraně předmětného území jsou ve velké míře vykonávány v rámci jiných činností (např. řešení projektů vědy a výzkumu, zabezpečení ochrany stávajících ZCHÚ, která se překrývají s územími Natury 2000, agroenvironmentální opatření v oblastech Natury 2000 atd.). Tyto prostředky nelze přesně kvantifikovat, proto byla jejich výše stanovena na základě kvalifikovaných odhadů jednotlivých správ NP a AOPK ČR.

Z kapitoly MŽP jsou to zejména prostředky určené na krajinotvorné programy, a to „Program péče o krajinu“ (dále také „PPK“), „Program revitalizace říčních systémů“ (dále také „PRŘS“) a podprogram 215 012 „Správa nezcizitelného majetku v ZCHÚ“ (dále také „MaS“) – programu 215 010 „Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení resortu MŽP“. U NP byla zahrnuta i část příspěvku na činnost.

Sledování stavu přírody z hlediska její ochrany nezahrnuje systematické sledování dopadu konkrétních managementových akcí. AOPK ČR neprovádí monitorování změn v ekosystému po ukončení nebo závěrečném vyhodnocení akcí, monitoring není primárně situován do míst s ochrannářským managementem. Zatím není vytvořeno propojení na hodnocení opatření projektů realizovaných v rámci PPK. AOPK ČR zpracovala „Návrh vyhodnocení efektivity programu PPK“, který zatím v praxi není využíván.

Tabulka č. 4 – **Další prostředky státního rozpočtu vynaložené v souvislosti s realizací soustavy Natura 2000**

(v tis. Kč)

	Natura 2000 – související prostředky	Z toho AOPK ČR	Z toho		
			MaS	PRRS	PPK
2004	187 316 ^{**)}	100 502 ^{*)}	13 044 ^{*)}	37 786 ^{*)}	49 672 ^{*)}
2005	219 221 ^{**)}	75 905 ^{*)}	12 097 ^{*)}	12 232 ^{*)}	51 576 ^{*)}

Zdroj: Údaje AOPK ČR a NP.

Poznámka: ^{*)} Kvalifikovaný odhad AOPK ČR.

^{**)} Kvalifikovaný odhad správ NP a AOPK ČR.

Na projekty a činnosti související se soustavou Natura 2000 byly poskytovány rovněž prostředky ze zdrojů EU a dalších zemí. Například cca 40 000 tis. Kč bylo poskytnuto z fondu PHARE. V současné době probíhají 2 projekty, na které přispívá EU z fondu LIFE (rozpočet je cca 33 000 tis. Kč). V rámci agroenvironmentálních programů „Ptačí lokality na travních porostech“ hrazených z EAGGF³ bylo doposud zažádáno o podporu ve výši cca 65 000 tis. Kč a další projekty se připravují.

IV. Ostatní zjištěné skutečnosti

1. Ústřední seznam ochrany přírody (archive)

Povinnost vést ústřední seznam ochrany přírody (dále jen „ÚSOP“) stanoví zákon č. 114/1992 Sb. (§ 42). **Vedením ÚSOP byla vyhláškou Ministerstva životního prostředí ČR č. 395/1992 Sb. a změnou zřizovací listiny (v roce 1995) pověřena AOPK ČR.**

Vyhláška č. 395/1992 Sb. stanoví orgánům ochrany přírody povinnost předávat do evidence v ÚSOP nezbytné podklady, a to do 30 dnů ode dne vyhlášení ochrany. **Orgány ochrany přírody (MŽP, krajské úřady) nedodržují stanovenou lhůtu.**

Ustanovení § 51 odst. 3 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, stanoví:

„Specializovaný archiv může působit jako archiv, pokud mu byla udělena akreditace.“

AOPK ČR do doby ukončení kontroly neměla akreditaci specializovaného archivu. Tato skutečnost omezuje možnosti AOPK ČR řádně plnit povinnost vedení a provozování ÚSOP.

2. Ukládání pokut

Orgány ochrany přírody, mezi které patří i správy NP, jsou dle § 78 zákona č. 114/1992 Sb. oprávněny ukládat sankce za přestupky, kterých se na úseku ochrany přírody dopustí fyzické osoby (§ 87 zákona), a přestupky, kterých se dopustí fyzické nebo právnické osoby při výkonu podnikatelské činnosti (§ 88 zákona).

Celkový součet všech uložených pokut správami NP za roky 2000 až 2005 činil cca 3 292 tis. Kč., z toho bylo 948 tis. Kč vybráno správami NP, 1 530 tis. Kč bylo předáno k vymáhání finančním (resp. celním) úřadům a 814 tis. Kč bylo zrušeno odvolacím orgánem (MŽP).

Skutečná průměrná výše uložených pokut se u jednotlivých správ NP liší. Průměr se pohybuje od cca 2 200 Kč u Správy NP Podyjí do cca 500 Kč u Správy NP a CHKO Šumava.

³ The European Agricultural Guidance and Guarantee Fund – Evropský zemědělský záruční a orientační fond.

V. Shrnutí

Správa NP a CHKO Šumava a Správa KRNAP vedly ve svém účetnictví až do června 2006 většinu pozemků s nulovou hodnotou. Správa NP a CHKO Šumava takto vedla pozemky, jejichž celková hodnota činila 1 841 398 tis. Kč, a Správa KRNAP pozemky v celkové hodnotě 1 311 137 tis. Kč.

Na správy NP dosud nebyla převedena příslušnost hospodařit s některými pozemky vyžadujícími zvláštní ochranu a některými pozemky, na nichž se nacházejí přírodní památky. Došlo dokonce k prodeji pozemků s nejpřísnějším režimem ochrany jiným vlastníkům (např. 5 pozemků na území KRNAP bylo převedeno do vlastnictví různých soukromoprávních subjektů). Převedení pozemků mimo správu orgánů ochrany přírody bude znamenat nezanedbatelnou zátěž pro státní rozpočet vzhledem k povinnosti státu nahrazovat újmy za ztížení zemědělského nebo lesního hospodaření.

Tzv. „euronovela“ zákona č. 114/1992 Sb. vstoupila v platnost 3 dny před vstupem ČR do EU. Některá ustanovení této novely však začala být fakticky účinná až po vymezení území, pro která tato ustanovení platí. Některé články směrnice o ptácích a směrnice o stanovištích nebyly do práva ČR transponovány správně a úplně.

Do ledna 2005 bylo postupně schváleno a vyhlášeno celkem 38 ze 41 původně navržených ptačích oblastí. Projednávání dalších PO vláda koncem roku 2004 odložila z důvodů četných rozporů mezi resorty zemědělství, průmyslu a obchodu a životního prostředí. V souvislosti s touto skutečností hrozí ČR ze strany EK zahájení řízení o porušení smlouvy o přistoupení a v případě, že nebude sjednána náprava, vysoká paušální pokuta či opakované penále.

06/18**Finanční prostředky určené na rekonstrukce a modernizace železničních tratí**

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2006 pod číslem 06/18. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jiří Adámek.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s finančními prostředky poskytnutými na program rekonstrukce a modernizace železničních tratí.

Kontrolu provedly v době od května do října 2006 skupiny kontrolujících NKÚ z odborů dopravy, průmyslu a hospodářství a z územních odborů severozápadní Čechy, západní Čechy a střední Morava. Kontrolováno bylo období od roku 2004 do doby ukončení kontroly, v případech věcných souvislostí i období předcházející.

Kontrolované osoby:

- Ministerstvo dopravy (dále jen „MD“);
- Státní fond dopravní infrastruktury (dále jen „SFDI“).
- Správa železniční dopravní cesty, státní organizace, (dále jen „SŽDC“) a v rámci ní její vnitřní organizační složky – stavební správy Olomouc, Plzeň a Praha.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podaly MD, SFDI a SŽDC, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námítkách. O odvolání proti rozhodnutí o námítkách, které podala SŽDC, rozhodl senát NKÚ usnesením.

S e n á t NKÚ (ve složení: Ing. Jiří Adámek – předseda, Mgr. Zdeňka Profeldová, Ing. Petr Skála, Ing. Jan Vedral – členové) na zasedání konaném dne 16. ledna 2007

s c h v á l i l usnesením č. 06/18/2

k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I. Úvod

Program ev. č. 327 320 „Rekonstrukce a modernizace vybraných železničních tratí“ (dále jen „program“) byl zahájen v roce 1993. Termín jeho ukončení nebyl stanoven. Zdroje financování podle údajů v informačním systému programového financování (dále jen „ISPROFIN“) ze srpna 2006 jsou uvedeny v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1 – Zdroje financování programu

(v mil. Kč)

Zdroj financování	Celkem k 31. 12. 2003	Rok 2004	Rok 2005	Předpoklad 2006	Celkem do roku 2006
Prostředky ze SFDI	8 436	5 335	7 436	7 096	28 303
Prostředky z fondů EU	275	31	315	858	1 479
Prostředky státního rozpočtu	9 583				9 583
Úvěry se státní zárukou	587				587
Ostatní zdroje	1 739	207	412	262	2 620
Souhrn investičních zdrojů	20 620	5 573	8 163	8 216	42 572

Příjemcem finančních prostředků programu a investorem byla od roku 2004 SŽDC, která prostřednictvím stavebních správ zabezpečuje přípravu a stavební realizaci akcí. Rozhodujícím zdrojem financování akcí byly prostředky SFDI, který je také (podle zákona č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů) odpovědný za jejich efektivní využití. Na poskytování prostředků uzavíral SFDI se SŽDC smlouvy, kterými byl mj. stanoven účel použití prostředků a podmínky pro jejich čerpání.

Do programu byly od roku 2004 zařazovány také projekty (akce) financované ze strukturálních fondů Evropské unie (dále jen „EU“) prostřednictvím operačního programu „Infrastruktura“. MD odpovídalo za jeho řízení a SFDI zabezpečoval předfinancování akcí spolufinancovaných z prostředků EU.

Kontrola byla zaměřena na efektivnost, účelnost a hospodárnost finančních prostředků vynakládaných z programu. Ověřováno bylo zabezpečování realizace programu, především systém výběru akcí zařazených do programu, a průběh realizace akcí.

Kontrola byla podrobena realizace 38 akcí o celkové investiční potřebě 37 818 mil. Kč (výběrový soubor), z nich 19 bylo v přípravě, u 6 probíhala stavební realizace a 13 bylo ukončených. Akce byly vybrány metodou náhodného výběru z 80 akcí registrovaných v ISPROFIN o celkové investiční potřebě 62 928 mil. Kč (základní soubor), u kterých byla v kontrolovaném období zahájena nebo ukončena realizace. Velikost a struktura výběrového souboru byla zvolena tak, aby byla zabezpečena jeho reprezentativnost a zjištění mohla být s 95% spolehlivostí zobecněna na celý základní soubor. Výběrový soubor představoval 48 % akcí základního souboru.

Poznámka: Právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Zabezpečování realizace programu a akcí

1. Informační systém programového financování

Účast státního rozpočtu na financování programu upravují § 12 a § 13 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), a vyhláška č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku.

Podle zákona č. 218/2000 Sb. dokumentace programu obsahuje zejména harmonogram jeho přípravy a realizace, bilanci potřeb a zdrojů, specifikaci cílů a vyhodnocení efektivnosti vynaložených finančních prostředků. **Financování akcí z programu ev. č. 327 320 probíhalo bez schválené dokumentace programu.** MD předložilo dokumentaci programu zpracovanou podle vyhlášky č. 40/2001 Sb. ke schválení Ministerstvu financí v červnu 2001. To se jí však nezabývalo se zdůvodněním, že státní rozpočet nebyl od roku 2000 zdrojem financování.

Cílem programu uvedeným v jeho dokumentaci bylo uvádění tratí do referenčního stavu, odstranění dočasných omezení rychlosti, minimalizace trvalých omezení rychlosti, zamezení dalšího zhoršování technických parametrů tratí regionálního charakteru, zavádění

zařízení pro dálkové ovládání dopraven, zavádění nových technologií umožňujících zvýšení bezpečnosti, rychlosti, plynulosti a spolehlivosti, vytváření jednotného telekomunikačního prostředí, výstavba napájecích systémů elektrické trakce a zabezpečovacího zařízení apod. MD nestanovilo pro hodnocení plnění takto obecně vymezeného cíle žádná hodnotící kritéria. Chyběly i termíny realizace programu.

Věcné, časové a finanční ukazatele konkrétních akcí zabezpečujících dosažení cílů programu se evidují v ISPROFIN. Registraci akcí provádí podle zákona č. 218/2000 Sb. správce programu – MD. **Údaje ISPROFIN týkající se akcí programu nebyly od roku 2000 ve všech případech aktualizovány a od roku 2006 již nejsou vůbec doplňovány.**

MD tento stav zdůvodnilo neúčastí státního rozpočtu na financování programu od roku 2000, s tím, že program měl sloužit jako podklad pro financování akcí z prostředků SFDI. MD přesto až do roku 2005 provádělo registraci akcí v ISPROFIN. Od roku 2006 byly akce zaměřené na rekonstrukce a modernizace železničních tratí registrovány pouze v informačním systému SFDI, kde bylo zaregistrováno 28 akcí o celkových investičních nákladech 2 199 mil. Kč. **SFDI však při schvalování akcí k financování ze svého rozpočtu nevychází ze zabezpečování cílů a dalších parametrů programu, neboť není v této oblasti vázán zákonem č. 218/2000 Sb.** Dokumentaci programu ani neměl k dispozici.

ISPROFIN tak ztratil svou vypovídací schopnost a údaje v něm nebyly věrohodné. Např. podle údajů ISPROFIN uvedených v tabulce č. 1 bylo v roce 2005 poskytnuto z rozpočtu SFDI na financování programu 7 436 mil. Kč, podle výroční zprávy SFDI to však bylo 7 806 mil. Kč. Pro rok 2006 byly v ISPROFIN uváděny prostředky z rozpočtu SFDI ve výši 7 096 mil. Kč, kdežto ve schváleném rozpočtu SFDI bylo 5 762 mil. Kč, tj. o 19 % méně.

Program má být podle sdělení MD ukončen a vyhodnocen po provedení závěrečného vyhodnocení všech nedokončených akcí, jejichž financování bylo započato s účastí prostředků státního rozpočtu.

2. Výběr akcí k realizaci

Schvalování akcí k realizaci na základě investičního záměru obsahujícího věcné, časové a finanční určení akce, její technicko-ekonomické zdůvodnění a vyjádření efektivnosti vložených prostředků by mělo zabezpečit, aby při omezených zdrojích, kdy nelze realizovat všechny navržené akce, byly realizovány akce s nejvyšší efektivností vložených prostředků, řádně připravené a odpovídající cílům programu. Takovýto postup upravuje vyhláška č. 40/2001 Sb. i vnitřní předpisy SFDI týkající se financování programů.

a) Vyjádření efektivnosti vložených prostředků akcí navržených k realizaci lze provádět na základě analýzy nákladů a přínosů, kterou jsou hodnoceny nejen účinky na železniční dopravní infrastrukturu a u dopravců, ale i společenské účinky, jako jsou dopady na bezpečnost provozu, na čas cestujících a rychlost přepravy zboží, na emise a další. Základní ukazatele hodnocení především jsou:

- čistá současná hodnota (rozdíl mezi současnými hodnotami přínosů z investice a výdaji na její pořízení, vypočtený při zvolené diskontní sazbě – úrokové míře; varianta investic, která má vyšší současnou hodnotu, je efektivnější);
- vnitřní výnosové procento (diskontní sazba, při které se čistá současná hodnota rovná nule; varianta investic, která má vyšší vnitřní výnosové procento, je výnosnější).

Výsledky hodnocení společensko-ekonomické efektivity však nebyly základním kritériem pro výběr akce k realizaci. Výběr byl prováděn posuzováním různých kritérií, která nebyla pevně stanovena, a byl závislý na objektivních i subjektivních názorech osob zúčastněných při jednáních o sestavení rozpočtu SFDI.

Z 65 akcí základního souboru, u kterých byly k dispozici výpočty ekonomické efektivity, bylo k realizaci schváleno 20 akcí se zápornou čistou současnou hodnotou nebo vnitřním výnosovým procentem nižším než diskontní sazba použitá zpracovateli při výpočtech. Tyto akce jsou z pohledu hodnocení ekonomické efektivity považovány za nevhodné. Jejich schválení k realizaci i přes toto hodnocení nebylo zdůvodněno ani nebyly analyzovány příčiny nízké ekonomické efektivity, s cílem přijetí opatření k jejímu zvýšení.

Hodnocení společensko-ekonomické efektivity nebyla prováděna tak, aby vypočtené výsledky byly objektivním podkladem pro výběr akcí. Především:

- hodnocení byla prováděna podle různých metodik. Nedostatek byl odstraněn až v září 2006, kdy MD vydalo „Prováděcí pokyny pro hodnocení efektivity investic železničních staveb“, které mj. stanovují základní kalibrovaná data pro příslušné výpočty;
- pro výpočty nebyly vymezeny společenské účinky, které vzniknou realizací akcí, ani způsob jejich hodnocení, včetně způsobu stanovení nákladů, které vzniknou během provozování investic;
- byly používány rozdílné diskontní sazby (v rozsahu 1 % až 8 %). Prováděcími pokyny MD ze září 2006 byla tato sazba stanovena ve výši 5 %;
- byla používána rozdílná výpočtová doba životnosti projektu (v rozsahu 9 let až 50 let). Evropskou komisí doporučená doba životnosti v oblasti železniční dopravy je 30 let.

Například v hodnocení ekonomické efektivity akce „Železniční uzel Brno 1. část osobního nádraží“, která byla provedena v roce 2004 v rámci studie proveditelnosti přestavby železničního uzlu Brno jako celku (výstavba byla rozdělena do pěti etap), byly zjištěny následující nedostatky:

- nebyly posuzovány varianty možné přestavby uzlu. Porovnávána byla pouze výstavba nového nádraží v odsunutě poloze s tzv. referenční variantou (rekonstrukcí železničního uzlu ve stávající poloze);
- úspora režijních nákladů o 30 %, která má plynout z úspory zaměstnanců, nebyla zdůvodněna a byla stanovena pouze odhadem zpracovatele;
- do úspor času cestujících nebyl započítán negativní dopad přesunu cestujících na nové nádraží. Finanční vyjádření této úspory nebylo rovněž zdůvodněno;
- v celkových investičních nákladech varianty s výstavbou nového nádraží nebylo uvažováno s náklady na výstavbu nezbytné městské infrastruktury.

Navíc výpočty společensko-ekonomické efektivity ukázaly, že akce je v navržené podobě nepřijatelná (čistá současná hodnota byla záporná a vypočtené vnitřní výnosové procento 2,38 bylo nižší než použitá diskontní sazba ve výši 3 %).

Při změnách investičních nákladů nebylo hodnocení ekonomické efektivity již většinou aktualizováno. V některých případech přitom docházelo ještě v průběhu přípravy k zvýšení nákladů proti nákladům, s kterými bylo v hodnocení počítáno, o více než 50 %.

b) K realizaci byly schváleny i akce nedostatečně připravené, s nejasnou obsahovou náplní a koncepcí a s nezajištěnými zdroji financování. Docházelo tak k jejich následnému vyřazování, posunutí termínů realizace a zvyšování investičních nákladů. Tyto nedostatky byly zjištěny u 13 % akcí.

Například:

- Akce „Dálkové ovládání zab. zař. Střelice – Hrušovany nad Jevišovkou“ měla být realizována v období květen 2004 až prosinec 2005 s náklady 116 mil. Kč. Přípravná dokumentace byla zpracována v listopadu 2003. V průběhu přípravy došlo ke změnám, které vedly k nárůstu nákladů na 435 mil. Kč. Vzhledem k vysokým nákladům bylo v únoru 2005 rozhodnuto rozdělit akci na více staveb. Následně bylo rozhodnuto akci nedělit a provést zásadní redukci nákladů na 200 mil. Kč. Nová přípravná dokumentace byla zpracována v červnu 2005. Její schvalování však trvalo až do dubna 2006. V době kontroly byla akce vyřazena z realizace. Důvodem byla neujasněnost provozování osobní železniční dopravy v daném úseku (příslušný krajský úřad podle sdělení SŽDC neuvažuje v tomto úseku s jejím financováním).
- Akce „Interoperabilita v trať. úseku Břeclav – Brno“ byla zařazena k realizaci v době, kdy nebyl zpracován její investiční záměr a známa věcná náplň. Původní termín realizace duben až listopad 2005 byl prodloužen na srpen 2006 až listopad 2007 a investiční náklady zvýšeny z 10 mil. Kč na 120 mil. Kč.
- Na akci „Dálkové ovládání zab. zař. Plzeň – Žatec 2. část“ byl projekt stavby zpracován již v roce 2001. Projekt byl následně z důvodu nezabezpečení finančních prostředků několikrát redukován a opět rozšiřován. Schválen byl až v roce 2004. V průběhu realizace v roce 2006 pak docházelo k dalším změnám v technologii ohřevu výhybek, řízení osvětlení, rádiového systému apod. Celkové náklady se zvýšily z 300 mil. Kč na 345 mil. Kč.

Uvedené nedostatky vedly k tomu, že přípravná dokumentace a projekty staveb musely být doplňovány a přepracovávány. Měly současně vliv na zvýšení ceny projektové dokumentace. U 15 akcí výběrového souboru se cena přípravné dokumentace zvýšila o 30 mil. Kč, tj. o 24 %, a u 14 akcí výběrového souboru se cena projektů staveb zvýšila o 33 mil. Kč, tj. o 10 %. U akcí základního souboru tak může zvýšení cen projektových dokumentací činit 131 mil. Kč.

c) Do programu bylo zařazeno i 19 akcí s celkovými náklady 32 298 mil. Kč, které se týkaly železničních uzlů a traťových úseků ležících na I. a II. železničním koridoru. Tyto koridory byly pořizovány v rámci jiných programů. Realizací uvedených akcí v rámci programu ev. č. 327 320 byla zkreslena pořizovací cena těchto koridorů. Kromě toho akce přesahují cíl programu uvedený v bodě 1 této části kontrolního závěru, neboť výrazně zlepšují technické parametry tratí a zvyšují jejich rychlosti.

Cíl programu přesahuje také dalších 15 akcí zařazených do programu ev. č. 327 320 s celkovými náklady 6 142 mil. Kč, které se týkají III. a IV. železničního koridoru. Tyto koridory jsou v současnosti pořizovány rovněž v rámci jiných programů. Většina z uvedených akcí však byla do programu zařazena před schválením programů týkajících se III. a IV. koridoru.

Touto problematikou se podrobněji zabývaly kontrolní akce NKÚ zaměřené na výstavbu železničních koridorů provedené v minulých obdobích (např. kontrolní akce č. 03/26, jejíž kontrolní závěr byl zveřejněn ve Věstníku NKÚ v částce 3/2004).

3. Realizace akcí v rámci operačního programu „Infrastruktura“

Z programu bylo financováno 7 akcí (projektů), u nichž bylo schváleno spolufinancování z prostředků EU v rámci operačního programu „Infrastruktura, opatření Modernizace tratí celostátního významu a důležitých železničních uzlů“, a jedna akce (projekt) byla navržena ke schválení. Jiné žádosti nebyly pro toto opatření předloženy. Šlo o projekty, které již měly v době zpracování žádosti schválený investiční záměr.

MD vykonávalo na základě dohody uzavřené v květnu 2004 s Ministerstvem životního prostředí některé činnosti a pravomoci řídicího orgánu operačního programu „Infrastruktura“. Šlo např. o příjem, kontrolu a hodnocení žádostí, uzavírání smlouvy o financování s konečnými příjemci prostředků a kontrolu realizace projektu. V činnosti MD byly zjištěny některé nedostatky v hodnocení žádostí a uzavírání smluv o financování projektu:

- MD nestanovilo pro hodnocení efektivnosti projektů spodní hranici vnitřního výnosového procenta, pro kterou je projekt ještě přijatelný. Podle doporučení v Průvodci pro analýzu nákladů a přínosů Evropské komise (Generální ředitelství pro regionální politiku) je projekt přijatelný, je-li vnitřní výnosové procento vyšší než diskontní sazba použitá při výpočtu čisté současné hodnoty. Spodní hranici vnitřního výnosového procenta stanovila hodnotící komise (jmenovaná náměstkem ministra dopravy) ve výši 2 %, avšak bez vztahu k použité diskontní sazbě.

Komise hodnotila některá kritéria formálně. V řadě případů nebyly k hodnocení ani dostatečné podklady prokazující opodstatněnost přiděleného počtu bodů.

Například:

- u pěti projektů přidělila komise u kritéria „Studie proveditelnosti (Feasibility Study) prokazuje proveditelnost a životaschopnost projektu“ z 5 možných plný počet bodů a u dalších dvou projektů přidělila v průměru 4,3 body, ačkoliv studie proveditelnosti nebyly zpracovány;
- u jednoho projektu přidělila komise u kritéria „Projekt zvýší dostupnost obce/části obce apod. (ESS)“ plný počet 5 bodů, ačkoliv žádné nové spojení, které by zlepšilo dostupnost obcí, realizací projektu nevznikalo. Obdobně tomu bylo i u dalších dvou projektů, kde však komise přidělila v průměru 3,7 bodu, resp. 3 body. MD k tomu sdělilo, že toto kritérium si vyžádala Evropská komise, ale pro ČR nemá vypovídací schopnost, neboť je lze uplatňovat pouze v místech postrádajících kvalitní spojení silniční dopravou.
- Smlouvy o financování projektu byly MD uzavírány s více než půlročním zpožděním po vydání rozhodnutí ministra životního prostředí o poskytnutí účelové dotace z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj, v některých případech i po ukončení příslušného projektu. SŽDC tak byla opožděně zavázána dodržovat podmínky čerpání finančních prostředků na projekt.

4. Zadávání veřejných zakázek

Kontrola byl u 38 akcí výběrového souboru podroben výběr dodavatelů projektových dokumentací a staveb. Zadávání veřejných zakázek se v kontrolovaném období řídilo zákony č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, a č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Při kontrole byly zjištěny následující nedostatky:

- U sedmi zakázek neproběhlo zadání transparentním způsobem. Například u zakázky na dodání projektu stavby jedné akce byly předloženy dva záznamy z otevírání nabídek s různými nabídkovými cenami jediného uchazeče. V jiném případě SŽDC nepředložila nabídku druhého uchazeče na dodání přípravné dokumentace akce. Z dokumentace této zakázky nebyl zřejmý ani způsob hodnocení nabídek. U další akce v případě výběru dodavatele přípravné dokumentace komise nehodnotila kritérium „navržené technické řešení“ a pořadí zdůvodnila tím, že vítězný uchazeč podal cenově nejvýhodnější nabídku, dodržel technické řešení a bude se na díle podílet jako subdodavatel.
- U 23 zakázek (v pěti případech šlo o zakázky zadávané podle zákona č. 40/2004 Sb., v ostatních případech podle zákona č. 199/1994 Sb.), týkajících se 22 akcí, byla ekonomická výhodnost nabídek hodnocena i podle dílčích kritérií, která se netýkala

vlastností předmětu zakázky. Tato kritéria, jako např. zkušenosti řídicích a klíčových pracovníků, technické a materiální vybavení, finanční a ekonomická způsobilost, představují způsobilost uchazeče splnit zakázku a jejich splnění je předpokladem pro účast v dalším hodnocení.

- U čtyř zakázek byly nedostatky v hodnocení nabídek. Například nabídky na dodání přípravné dokumentace jedné akce byly hodnoceny i podle dílčího kritéria, které nebylo uvedeno v soutěžních podmínkách. Ve zbylých třech případech (týkajících se výběru dodavatelů projektových dokumentací) nebyli z hodnocení vyloučeni uchazeči, kteří nespĺnili kvalifikační předpoklady.
- Ve dvou případech (týkajících se výběru dodavatelů staveb) nebyla dodržena sedmidenní lhůta pro uvolnění jistoty stanovená zákonem č. 40/2004 Sb. V prvním případě byla jistota uvolněna za 18 a ve druhém za 17 dní.

5. Stavební realizace akcí

Kontrola byla provedena u 19 akcí výběrového souboru, u nichž probíhala nebo byla ukončena stavební realizace. Zaměřena byla především na plnění prací a výkonů včetně změn proti schváleným technicko-ekonomickým parametrům a správnost vykázaných údajů o jejich provedení. Při kontrole byly z pohledu rozsahu zjištěny méně významné nedostatky:

- Vícepráce činily 348 mil. Kč, tj. 6 % z celkových cen výběrového souboru. V rozsahu 223 mil. Kč byly eliminovány méněpracemi. Na jejich vzniku se kromě objektivních příčin podílely chyby v projektech, podkladech správců infrastruktury, neujasněná technická řešení ze strany investora a jeho dodatečné požadavky a změny v druzích materiálů. Například:
 - U akce „Rekonstrukce výhybek a ZZ v žst. Most“ se cena zvýšila o 4 554 tis. Kč z důvodu chyb v projektu stavby, kdy navržené upevnění výhybek neodpovídalo technickým podmínkám. Cena byla dále zvýšena o 3 812 tis. Kč z důvodu rozšíření rekonstrukce koleje, o 1 658 tis. Kč z důvodu dopracování technických řešení u zabezpečovacího zařízení a odstranění projektem stanoveného nevhodného rozmístění návěstidel, o 7 511 tis. Kč z důvodu odstranění technických nedostatků ve funkčnosti stavědla a bezpečnosti jízdy.
 - U akce „Optimalizace traťového úseku Břeclav – státní hranice ČR/SR“ byla cena zvýšena o 571 tis. Kč z důvodu chyby v projektu stavby, kde nebylo počítáno s výškovou a směrovou úpravou napojení rekonstruované koleje na navazující, o 3 230 tis. Kč z důvodu kolize základu s inženýrskými sítěmi a starými základy zapříčiněné nedostatečnými podklady správce předanými projektantovi.
 - U akce „Modernizace žst. Hluboká nad Vltavou“ došlo ke zvýšení ceny o 15 243 tis. Kč z důvodu nahrazení starého zabezpečovacího zařízení novým, vyšší kategorie, požadovaným SŽDC až v průběhu realizace.
 - U akce „Průjezd žst. Choceň“ byla z důvodu nezajištění potřebné výše finančních prostředků snížena cena zakázky o 84 982 tis. Kč vypuštěním některých prací a použitím užitého materiálu ve větším rozsahu, než bylo předpokládáno. Při stavební realizaci se ukázala nezbytnost realizovat některé vypuštěné práce a použít nový materiál ve větším rozsahu, neboť by došlo ke snížení bezpečnosti a funkčnosti stavby. Celkem byla cena zpětně navýšena o 11 584 tis. Kč.
- U dvou akcí SŽDC uhradila konečné faktury v celkové výši 18 774 tis. Kč, ačkoliv práce na zakázkách nebyly skončeny.
- U jedné akce SŽDC uhradila 163 tis. Kč za práce nesouvisející s realizací akce, týkající se následné výsadby a péče o výsev.
- V jednom případě SŽDC zahájila stavbu stavebního objektu bez stavebního povolení.

III. Shrnutí a vyhodnocení

Kontrola byla zaměřena na realizaci programu ev. č. 327 320 „Rekonstrukce a modernizace vybraných železničních tratí“. Kontrolovaného období se týkalo 80 akcí programu o celkové investiční potřebě 62 928 mil. Kč, z nichž ke kontrole realizace bylo vybráno 38 akcí o celkové investiční potřebě 37 818 mil. Kč.

Financování akcí neprobíhalo podle pravidel pro financování programu stanovených zákonem č. 218/2000 Sb. a vyhláškou č. 40/2001 Sb. Nebyla schválena dokumentace programu, nebyl stanoven termín ukončení programu ani hodnoticí kritéria pro plnění jeho cílů. Od roku 2000, kdy byly prostředky státního rozpočtu na financování programu nahrazeny prostředky SFDI, přestalo MD postupně plnit funkci správce programu, ačkoliv program neukončilo a do roku 2005 provádělo registraci akcí v ISPROFIN. SFDI však není v oblasti financování programu vázán zákonnými pravidly pro financování programu. Při schvalování akcí k realizaci nevycházel ze zabezpečování cílů a dalších parametrů programu. Dokumentaci programu ani neměl k dispozici. Systém financování programu tak ztrácel účinnost a přestal plnit svoji funkci.

Výběr akcí k realizaci nebyl prováděn podle pevně stanovených hodnoticích kritérií a na základě výsledků hodnocení společensko-ekonomické efektivity. Ve značné míře umožňoval subjektivní přístup výběru a byl závislý na názorech osob zúčastněných při jednáních o sestavení rozpočtu SFDI na příslušný rok.

Hospodárnost a účelnost finančních prostředků vynakládaných na rekonstrukce a modernizace železničních tratí negativně ovlivňovalo schvalování akcí s nízkou společensko-ekonomickou efektivností. Potřeba jejich realizace nebyla vždy zdůvodňována ani nebyly analyzovány příčiny nízké efektivity. V řadě případů byly k realizaci schvalovány nedostatečně připravené akce. To vedlo k posunům realizačních termínů, zvyšování investičních nákladů a někdy i k vyřazení akce z realizace.

Při zadávání veřejných zakázek na výběr dodavatelů projektových dokumentací a staveb byly zjištěny nedostatky především v hodnocení nabídek a transparentnosti výběru.

Méně významné nedostatky z pohledu rozsahu nebo dopadů na hospodárnost a účelnost nakládání s finančními prostředky byly zjištěny u akcí spolufinancovaných z prostředků EU v rámci operačního programu „Infrastruktura“ a při stavební realizaci akcí.

06/20**Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu
Ministerstva průmyslu a obchodu**

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2006 pod číslem 06/20. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Vedral.

Cílem kontroly bylo prověřit u kontrolované osoby – Ministerstva průmyslu a obchodu správnost výkazů předkládaných tímto ministerstvem jako podklad pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu.

Kontrole byly podrobeny činnosti, které jsou předmětem účetnictví Ministerstva průmyslu a obchodu a které mají vliv na hodnotu testovaných konečných zůstatků v účetní závěrce k 31. 12. 2005 (dále jen „ÚZ“), včetně souvisejících skutečností z let předchozích a roku 2006.

Kontrolu provedla v době od června 2006 do prosince 2006 skupina kontrolujících NKÚ z odboru finančního auditu a územního odboru severovýchodní Čechy.

Kontrola byla provedena u Ministerstva průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“).

Námítky proti kontrolnímu protokolu MPO nepodalo.

K o l e g i u m NKÚ na svém III. zasedání, konaném dne 12. 2. 2007,
s c h v á l i l o usnesením č. 5/III/2007
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I. Úvod

MPO bylo zřízeno zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, který vymezuje jeho působnost. MPO je organizační složkou státu a správcem rozpočtové kapitoly hospodařícím s prostředky přidělenými zákonem o státním rozpočtu.

Poznámka: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

Nesprávnosti byly identifikovány podle jednotlivých položek ÚZ s ohledem na jejich obsahové vymezení dle ustanovení § 4 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a dle vyhlášky č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu.

V souladu s ustanoveními § 20 a § 29 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), a vyhláškou č. 16/2001 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů a rozpočtů územních samosprávných celků, je cílem získávání údajů účetních závěrek za jednotlivé organizační složky státu a příspěvkové organizace jejich další zpracování v následné víceetapové agregaci, pro kterou je důležitým předpokladem obsahová stejnorodost a správnost vymezených položek účetní závěrky, a tím srovnatelnost vykazování v účetní závěrce.

„Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol, jimi zřízených organizačních složek státu a státních fondů“ (dále jen „Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu“), členěný dle jednotlivých položek, použitý v souvislosti s výkazem „Rozvaha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací“ (dále jen „Rozvaha“) poskytuje současně také informace, které umožňují uživateli účetních výkazů posoudit změny stavu a struktury aktiv a závazků, tzn. změny jednotlivých položek výkazu Rozvaha.

1. Údaje vykazované v účetní závěrce

Tabulka č. 1 – Údaje z výkazu Rozvaha k 31. 12. 2005 v předložené ÚZ a roční zprávě
(v tis. Kč)

Aktiva k 31. 12. 2005			Pasiva k 31. 12. 2005		
Stálá aktiva	Oběžná aktiva	Aktiva celkem	Vlastní zdroje	Cizí zdroje	Pasiva celkem
2 505 407,64	3 514 453,45	6 019 861,09	5 943 448,18	76 412,87	6 019 861,05

Tabulka č. 2 – Údaje z výkazu Rozvaha k 31. 12. 2005 předložené Ministerstvu financí
(v tis. Kč)

Aktiva k 31. 12. 2005			Pasiva k 31. 12. 2005		
Stálá aktiva	Oběžná aktiva	Aktiva celkem	Vlastní zdroje	Cizí zdroje	Pasiva celkem
2 505 407,64	3 685 746,68	6 191 154,32	6 114 741,41	76 412,87	6 191 154,28

Tabulka č. 3 – Údaje z Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu k 31. 12. 2005
(v tis. Kč)

Rozpočtové příjmy		Rozpočtové výdaje	
Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku
2 341 779,00	1 641 574,79	12 873 111,00	13 634 860,01

2. Kontrolou zjištěné nedostatky

2.1 Úplnost sestavení a náležitosti účetní závěrky

• Příloha účetní závěrky

V souladu s ustanovením § 18 zákona o účetnictví a vyhláškou č. 505/2002 Sb. má příloha účetní závěrky vysvětlovat a doplňovat údaje obsažené ve výkazu Rozvaha a obsahovat další údaje, které jsou podstatné pro posouzení majetkoprávní situace a které jsou rozhodující pro hospodaření účetní jednotky. Příloha účetní závěrky by měla obsahovat informace o použitých účetních metodách. V příloze ÚZ MPO však tyto informace nebyly v požadované míře uvedeny, jak vyplývá např. z následujících skutečností:

- neuvedení informace o vedení restitučního soudního sporu o majetek ve vykazované výši 56 045 375,05 Kč (budova tzv. Petschkova paláce a pozemek na adrese Praha, Politických

- věžňů 20), se kterým bylo MPO příslušné hospodařit; informaci o vedení tohoto sporu uvedlo MPO v tzv. „Roční zprávě Ministerstva průmyslu a obchodu za rok 2005“;
- neuvedení informace o existenci a účetní hodnotě pohledávek, se kterými bylo MPO příslušné hospodařit a které uplatňovalo v rámci konkurzních řízení u soudů. Dle sdělení MPO činila účetní hodnota těchto pohledávek k 31. 12. 2005 částku 237 215 691,05 Kč;
 - neuvedení informace o poskytnutých návratných finančních výpomocích (popř. poskytnutých dotacích), které MPO v roce 2005 předalo finančním úřadům k vymáhání z důvodu neplnění podmínek ze strany příjemců a které proto odúčtovalo ze svého účetnictví. V roce 2005 byly odúčtovány pohledávky ve výši 171 063 161,00 Kč;
 - neuvedení informace o zástavních právech, které mělo MPO vůči cizímu majetku;
 - neuvedení informace o použitých účetních metodách (např. oceňování majetkových účastí a jiného majetku);
 - neuvedení informace o majetku sledovaném na podrozvahových účtech.

• Údaje ve výkazu Rozvaha

MPO neúčtovalo o pohybu peněžních prostředků na bankovních účtech označovaných jako „Ostatní zvláštní prostředky z Národního fondu“, „Financování výdajů zbytkových státních podniků z FNM“ a „Centralizované prostředky z likvidovaných státních podniků“ (dále jen „zvláštní bankovní účty“). Zůstatky těchto bankovních účtů dosahovaly k datu ÚZ celkové výše 171 293 225,55 Kč.

Skutečnosti související s nakládáním s výše uvedenými peněžními prostředky byly (v rozporu se zákonem o účetnictví) evidovány v samostatném okruhu mimo účetnictví a vykazovány uvnitř účetní jednotky v samostatném okruhu označovaném jako „fiktivní IČO“. V kontrolní akci nebylo zjištěno, že by „fiktivní IČO“ bylo používáno při vykazování skutečností pro externí uživatele informací.

V důsledku tohoto postupu obsahují údaje ÚZ MPO předané Ministerstvu financí v souladu s vyhláškou č. 16/2001 Sb. a zveřejněné jím v systému ARIS (Automatizovaný rozpočtově informační systém) a zpracované pro účely sestavení závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu jednak skutečnosti vedené v účetnictví MPO a jednak skutečnosti vedené v mimoúčetní evidenci, a jsou tudíž odlišné od účetní závěrky předložené účetní jednotkou skupině kontrolujících, která obsahuje pouze skutečnosti vedené v účetnictví, byla opatřena povinnými náležitostmi dle zákona o účetnictví a byla použita v souladu s ustanovením § 21 rozpočtových pravidel pro zpracování Roční zprávy.

MPO tak prezentovalo rozdílné výkazy „Rozvaha“ k datu 31. 12. 2005 (viz tabulky č. 1 a č. 2).

2.2 Hlavní příčiny zjištěných nesprávností v účetní závěrce

Celkovou nesprávnost v ÚZ MPO v údajích, které jsou dle vyhlášky č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, a vyhlášky č. 16/2001 Sb. předávány k další agregaci pro zpracování závěrečného účtu, zobrazuje tabulka č. 4.

Tabulka č. 4 – Celkové nesprávnosti v ÚZ k 31. 12. 2005

(v tis. Kč)

Nesprávnost v absolutní hodnotě ve výkazu ÚZ		Celková nesprávnost v absolutní hodnotě
Rozvaha	Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu	
1 217 007,46	53,23	1 217 060,69

Na celkové nesprávnosti se podílely nadhodnocení, podhodnocení a neprůkaznost zůstatku jednotlivých položek příslušného výkazu ÚZ v důsledku porušování obecně závazných právních předpisů.

Na celkovou nesprávnost měly vliv následující skutečnosti:

- neprokázání majetku a závazků vykázaných v rámci zůstatků některých účtů ve výkazu Rozvaha, a to z důvodu neprovedení jejich inventarizace dle zákona o účetnictví. V rozporu se zákonem o účetnictví nebylo provedení inventarizace níže uvedeného majetku a závazků prokázáno průkaznými inventurními soupisy, jež by byly účetními záznamy dle zákona o účetnictví. Používané způsoby zjišťování skutečného stavu tohoto majetku a závazků ke zjištění tohoto skutečného stavu nevedly. Současně bylo na jednotlivých účtech zjištěno vykázání skutečností, které zde byly vykazovány v rozporu s obsahovým vymezením příslušné položky účetní závěrky dle obecně závazných právních předpisů. Šlo o nesprávnosti u následujících účtů majetku a závazků:
 - neprokázání majetku ve výši 824 303 093,14 Kč vykazaného v rámci zůstatku účtu 315 – *Pohledávky za rozpočtové příjmy*. Jednalo se o pohledávky, které měly dle sdělení MPO i šetření NKÚ charakter návratných finančních výpomocí. Údaje o pohledávkách zachycených v účetnictví se rozcházely s údaji organizačních útvarů MPO, jež v rámci své věcné příslušnosti vedly o těchto pohledávkách vlastní operativní evidenci; při inventarizaci tyto rozdíly šetřeny nebyly. O prostředcích poskytnutých formou návratné finanční výpomoci bylo nesprávně účtováno jako o poskytnutí dotace, o existenci některých pohledávek nebylo v účetnictví účtováno vůbec. V účetnictví i předložených inventurních soupisech byly pohledávky za některými subjekty zachyceny nesprávně v záporné výši. MPO poskytnuté návratné finanční výpomoci nezachycovalo na účtech účtové skupiny 27 – *Návratné finanční výpomoci*, ale nesprávně je zachycovalo prostřednictvím účtu 315 – *Pohledávky za rozpočtové příjmy*, kde je v ÚZ také vykazovalo;
 - neprokázání závazků ve výši 34 477 885,98 Kč vykázaných jako zůstatek účtu 325 – *Ostatní závazky*. Inventarizace ani jiné kontrolní postupy současně také nezjistily nedodržování obsahového vymezení tohoto účtu. Ve smyslu vyhlášky č. 505/2002 Sb. jsou obsahovou náplní zůstatku tohoto účtu „ostatní krátkodobé závazky z obchodních vztahů“. MPO však neprokázalo, že by toto obsahové vymezení dodržovalo, neboť prostřednictvím tohoto účtu vykazovalo jako součást výše uvedeného konečného zůstatku účtu také zcela odlišný druh závazků, a to závazky z pracovněprávních vztahů, konkrétně mzdy za měsíc prosinec, které měly být v lednu příštího roku vyplaceny bezhotovostním převodem na bankovní účty zaměstnanců;
 - neprokázání pohledávek ve výši 16 631 111,00 Kč vykázaných jako zůstatek účtu 314 – *Poskytnuté provozní zálohy*. Inventarizace ani jiné kontrolní postupy nezjistily nedodržování obsahového vymezení tohoto účtu. Ve smyslu vyhlášky č. 505/2002 Sb. jsou poskytnuté provozní zálohy vymezeny jako částky poskytnutých provozních záloh dodavatelům před splněním smlouvy ze strany dodavatele. MPO neprokázalo, že by toto obsahové vymezení dodržovalo, neboť prostřednictvím tohoto účtu vykazovalo částky zachycené na došlých zálohových fakturách, přičemž však v daném

- účetním období zálohy dodavatelům neposkytlo. Prostřednictvím účtu 314 mají být vykazovány poskytnuté zálohy, a nikoliv pouhé požadavky na poskytnutí zálohy;
- neprokázání závazků ve výši 11 093 909,59 Kč vykázaných jako zůstatek účtu 321 – *Dodavatelé*. Inventarizace ani jiné kontrolní postupy nezjistily nedodržování obsahového vymezení tohoto účtu. MPO prostřednictvím účtu 321 účtovalo a vykazovalo i závazky neexistující, a to v důsledku účtování zálohových faktur, které však nejsou předmětem účetnictví; účetním případem je až poskytnutí zálohy;
 - podhodnocení zůstatků účtů 021 – *Stavby* a 901 – *Fond dlouhodobého majetku* ve výkazu Rozvaha o 145 447 000,02 Kč. MPO v roce 2001 snížilo účetní ocenění svých budov o hodnotu pozemků, jejichž ocenění nebylo v účetnictví MPO dosud zachyceno. Ocenění těchto pozemků bylo stanoveno na základě znaleckého posudku v cenách odpovídajících roku 2001, a to ve výši 145 447 000,02 Kč. MPO však neprokázalo, že by součástí ocenění budov (jejich historické účetní hodnoty) byla také účetní ocenění pozemků pod těmito budovami, této domněnce nenasvědčovaly ani údaje vedené na inventárních kartách těchto budov. MPO mělo v této souvislosti zaúčtovat pouze hodnotu pozemků, které dosud v účetnictví nebyly zachyceny, a nemělo účtovat o snížení ocenění budov. Tento nedostatek ovlivnil zůstatky účtů vykázaných ve výkazu Rozvaha k 31. 12. 2005;
 - podhodnocení zůstatku účtu 032 – *Umělecká díla a předměty* o 3 047 357,18 Kč a nadhodnocení zůstatku účtu 028 – *Drobný dlouhodobý hmotný majetek* o 2 739 930,18 Kč a účtu 022 – *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí* o 307 427,00 Kč ve výkazu Rozvaha. MPO na účtu 032 nezachycovalo a nevykazovalo majetkové položky charakteru uměleckých děl a předmětů, ale namísto toho je nesprávně vykazovalo prostřednictvím jiných majetkových účtů;
 - neprokázání majetku ve výši 10 713 777,67 Kč vykázaného jako součást zůstatku účtu 013 – *Software* ve výkazu Rozvaha. MPO v rámci inventarizace nezjistilo skutečný stav softwaru vykazovaného prostřednictvím účtu 013. Součástí vykázaného zůstatku účtu 013 byly i majetkové položky charakteru drobného dlouhodobého nehmotného majetku, které měly být vykázány v rámci zůstatku účtu 018 – *Drobný dlouhodobý nehmotný majetek*. MPO v návaznosti na údaje ze své operativní evidence ocenilo hodnotu tohoto majetku částkou 10 713 777,67 Kč;
 - nadhodnocení zůstatku účtu 028 – *Drobný dlouhodobý hmotný majetek* a podhodnocení zůstatku účtu 022 – *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí* ve výkazu Rozvaha o 53 232,20 Kč. Důvodem byl inventarizační rozdíl, který MPO v rámci provedené inventarizace v roce 2005 zjistilo v případě videokamery, avšak zaúčtování tohoto rozdílu provedlo až v účetním období roku 2006. MPO zároveň o stejnou částku v paragrafu 5261 nadhodnotilo položku 5137 – *Drobný dlouhodobý hmotný majetek* rozpočtové skladby a podhodnotilo položku 6122 – *Stroje, přístroje a zařízení* rozpočtové skladby tím, že uskutečněný výdaj ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu nesprávně vykážalo jako výdaj na pořízení drobného dlouhodobého hmotného majetku;
 - podhodnocení účtu 245 – *Ostatní běžné účty* a účtu 379 – *Jiné závazky* ve výši 98 670 804,57 Kč, a to z důvodu nevedení peněžních prostředků uložených na bankovním účtu „Centralizované prostředky z likvidovaných státních podniků“ v účetnictví; k prostředkům uloženým na tomto bankovním účtu je MPO dána povinnost odvádět je na příslušný účet Ministerstva financí, přičemž MPO tuto povinnost plní a s prostředky nijak nehošpodaří (na rozdíl např. od prostředků fondů). Proto představuje přijetí těchto prostředků pro MPO specifickou povinnost v podobě závazku zachycovaného prostřednictvím účtu 379 – *Jiné závazky* (v ÚZ i v číselných sestavách závěrečného účtu a datové bázi údajů ARIS měl být proto zůstatek tohoto bankovního účtu správně vykázan na účtech 245 – *Ostatní běžné účty* a 379 – *Jiné závazky*; nesprávností je, že v ÚZ nedošlo k vykázaní tohoto majetku a závazku a že v číselných sestavách závěrečného účtu došlo

- k nesprávnému vykázání těchto skutečností na účtu 922 – *Ostatní zvláštní fondy*, a ne na účtu závazků);
- podhodnocení účtu 245 – *Ostatní běžné účty* a účtu 922 – *Ostatní zvláštní fondy* ve výši 72 622 420,98 Kč, a to z důvodu nevedení peněžních prostředků uložených na bankovních účtech „Ostatní zvláštní prostředky z Národního fondu“ a „Financování výdajů zbytkových státních podniků z FNM“ v účetnictví (tato skutečnost měla vliv na zůstatky vykázané v ÚZ, neměla však vliv na hodnoty agregované v číselných sestavách v rámci závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu a na hodnoty ÚZ v systému ARIS, neboť v sestavách závěrečného účtu byly agregovány i ty údaje, které MPO o těchto prostředcích vedlo pouze v mimoúčetní evidenci);
 - MPO v roce 2004 odprodalo některé své nemovitosti v Jindřichově Hradci, se kterými bylo příslušné hospodařit již před rokem 2004, avšak po celou dobu je nemělo zachyceno ve svém účetnictví. Tuto skutečnost zjistilo až v roce 2005, což bylo také důvodem pro neprovedení včasného odvodu peněžních prostředků získaných z tohoto prodeje do státního rozpočtu (viz část 2.6 tohoto kontrolního závěru).

2.3 Nesrozumitelnost účetnictví

MPO v rozporu s ustanovením § 8 odst. 5 zákona o účetnictví nevedlo srozumitelné účetnictví, a to v oblasti transferů – dotací. Účetnictví MPO prostřednictvím účetních dokladů neumožňovalo spolehlivě a jednoznačně určit obsah účetních případů zde zachycených a jejich účastníky. Z účetních dokladů nebylo zřejmé, jaké účetní případy byly zachyceny, zda šlo o poskytnutí dotace, vratku dotace, mylnou platbu či účetní opravu. MPO nezachycovalo poskytování dotací příjemcům na základě průběžně získávaných bankovních výpisů, ale na základě souhrnných účetních dokladů ke konci měsíce (případně až čtvrtletí).

System vedoucí k účetnímu zachycení těchto transakcí nebyl popsán v žádném vnitřním předpisu. Prokazování operací a skutečností zachycených na dokladech bylo prováděno s pomocí ústně sdělovaných informací od pracovníků MPO a na základě podkladových tabulek, které však nebyly součástí účetního dokladu, nebyly zařazovány do soustavy účetních záznamů v rámci vedení účetnictví a nebyly předmětem archivace spolu s účetními doklady, tak aby byla zaručena jejich trvalost dle zákona o účetnictví. Rovněž nebyl splněn požadavek zákona o účetnictví ohledně stanovení oprávnění, povinností a odpovědností osob vztahujících se k připojování podpisového nebo identifikačního záznamu k těmto podkladovým tabulkám. Z výše uvedených důvodů nebylo možné považovat tyto podkladové tabulky za průkazné účetní záznamy podle ustanovení § 33a odst. 1 písm. d) zákona o účetnictví.

V některých případech musela být ze strany MPO provedena i rekonstrukce údajů k vysvětlení skutečného stavu věci, k určení účastníků a obsahu účetního případu zachyceného na dokladu a v účetnictví. Projevilo se, že v rámci zaúčtovaných souhrnných částek o poskytnutých dotacích byly zachyceny i opravy dříve nesprávně provedených účetních zápisů, ty však měly být správně zachyceny prostřednictvím tzv. opravných účetních záznamů. Postupy používané MPO proto měly negativní vliv na srozumitelnost účetních záznamů, neboť snižovaly možnost identifikovat obsah účetního záznamu před a po opravě.

Prokazování skutečností zachycované v účetnictví MPO nebylo v případě transferových výdajů prováděno na základě údajů ze soustavy přehledně a srozumitelně vedených účetních záznamů, ale na základě ústně podávaných informací a dodatečně

rekonstruovaných údajů. Takovýto způsob vedení účetnictví nezaručuje trvalost účetních záznamů ve smyslu zákona o účetnictví. MPO v této oblasti nevedlo srozumitelné účetnictví.

2.4 Neprůkaznost účetnictví

Ustanovení § 8 odst. 1 zákona o účetnictví stanoví účetním jednotkám povinnost vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů. V ustanovení § 8 odst. 4 zákona o účetnictví je stanoveno, že účetnictví účetní jednotky je průkazné, jestliže všechny účetní záznamy tohoto účetnictví jsou průkazné a účetní jednotka provedla inventarizaci. Výše uvedená ustanovení MPO porušilo zejména tím, že neprovedlo inventarizaci veškerého majetku a závazků v souladu se zákonem o účetnictví.

Účetnictví MPO v účetním období roku 2005 je proto dle znění příslušných ustanovení zákona o účetnictví neprůkazné.

Tabulka č. 5 – Rozsah předmětu účetnictví MPO v účetním období roku 2005 dle zobrazení v hlavní knize (v Kč)

Aktiva/Pasiva	Příjmy	Výdaje
6 019 861 076,56	1 641 574 788,99	13 634 859 931,16

2.5 Nesprávná aplikace účetních metod

• Kurzové rozdíly

MPO nesprávně aplikovalo účetní metody spojené s účtováním kurzových rozdílů vznikajících u pohledávek a jejich úhrad v případě zahraničních pracovních cest. MPO účtovalo o kurzových rozdílech pouze v případě, že zaúčtovaná pohledávka byla v jiné cizí měně než v eurech. V případě zahraničních pracovních cest, na které byli zaměstnanci vybavováni v měně euro, nebylo o skutečně vzniklých kurzových rozdílech účtováno. V roce 2005 tak nebylo v účetnictví MPO účtováno o všech skutečnostech, které měly být předmětem účetnictví a které měly být vykázány v účetní závěrce na rozpočtové položce 5142 – *Realizované kurzové ztráty*.

• Neúčtování ke dni vzniku účetního případu a vzájemné zúčtování

MPO neúčtovalo o některých skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, k datu uskutečnění účetního případu. V souladu s těmito požadavky nebylo účtováno o

- závazcích na účtu 321 – *Dodavatelé* (MPO účtovalo pouze dle stavu k 30. 6. a 31. 12. 2005);
- valutových prostředcích na účtu 261 – *Pokladna*, přestože existovaly denní zůstatky valut;
- vzniku některých pohledávek (např. z titulu refundací zahraničních pracovních cest).

MPO nevyhotovovalo účetní doklady týkající se transferových plateb (dotací) ke dni vzniku účetního případu, ale v rozporu se zákonem o účetnictví koncem měsíce, popř. čtvrtletí. O uskutečněných transferových výdajích nebylo účtováno průběžně na základě příslušných bankovních výpisů, ale na základě měsíčního (popř. až čtvrtletního) salda. V důsledku těchto skutečností nebyly v účetnictví zobrazeny informace o vrácených platbách, mylných platbách či opravách účetních záznamů.

2.6 Ostatní zjištění

• Peněžní prostředky získané z Národního fondu

MPO v průběhu let 2004, 2005 a 2006 nevyužilo prostředky ve výši 70 000 000,00 Kč, které byly převedeny na MPO z Ministerstva financí – Národního fondu v roce 2004 na základě usnesení vlády ze dne 20. října 2004 č. 1003 a byly určeny na spolufinancování české části operačního programu „Průmysl a podnikání“. Tyto prostředky zůstaly po celé sledované období uloženy na bankovním účtu a nebyly čerpány pro předpokládaný účel. Důvody dle vyjádření MPO spočívaly v nejasných pravidlech pro možnosti jejich využití.

MPO ve spolupráci s Ministerstvem financí již od roku 2004 metodicky řešilo, jak tyto prostředky z Národního fondu použít v rámci rozpočtového hospodaření MPO a zda je vůbec toto řešení možné. V červnu 2006 bylo stanoveno, že o 70 000 000,00 Kč budou v roce 2007 navýšeny příjmy a výdaje kapitoly MPO a že dříve získané prostředky ve výši 70 000 000,00 Kč budou převedeny zpět na bankovní účet Ministerstva financí – Národního fondu.

• Neprovedení odvodu příjmu z prodaného majetku

MPO v 2005 porušilo rozpočtovou kázeň tím, že prostředky státního rozpočtu ve výši 5 243 740,00 Kč získané v roce 2004 za odprodej nemovitostí v Jindřichově Hradci neodvedlo dle ustanovení § 45 odst. 10 rozpočtových pravidlech do tří pracovních dnů do státního rozpočtu.

Prostředky z prodeje byly přijaty na depozitní účet MPO dne 30. 12. 2004, na příjmový účet státního rozpočtu byly převedeny až 18. 3. 2005. Uvedené zpoždění souvisí s tím, že majetek nebyl veden v účetnictví, a proto byl delší dobu zjišťován původ prostředků přijatých na depozitní účet. Po přesné specifikaci platby byl proveden převod těchto prostředků na příjmový účet MPO.

• Finanční vztahy s příspěvkovou organizací

Správa služeb MPO (dále jen „SpS MPO“) měla v roce 2005 rozpočtovanou a ze strany MPO schválenou takovou výši příspěvku na provoz a takovou výši použití rezervního fondu, která neodrážela skutečnou výši potřeb této organizace.

MPO na rok 2005 odsouhlasilo podřízené organizaci SpS MPO příspěvek na provoz ve výši ve výši 24,185 mil. Kč, který byl v této výši podřízené organizaci v průběhu roku 2005 poskytnut. Uvedená výše příspěvku plně postačila ke krytí potřeb této organizace a o více než 50 tis. Kč je překročila. Prostřednictvím účetních výnosů, a to se souhlasem zřizovatele, čerpala SpS MPO nad rámec tohoto příspěvku i prostředky rezervního fondu, a to ve výši 1,5 mil. Kč. V návaznosti na zapojení prostředků rezervního fondu SpS MPO vykázala v účetní závěrce zlepšený hospodářský výsledek ve výši 2,188 mil. Kč, ze kterého byla část ve výši 0,438 mil. Kč použita pro přiděl do fondu odměn. Z fondu odměn se zaměstnancům hradí překročení prostředků na platy. Zřizovatel této organizace, tj. MPO, tuto situaci akceptoval a neprokázal, že by v rámci svých kompetencí přijímal opatření k úpravě finančních vztahů. Podobný přístup byl aplikován i v minulých letech.

2.7 Vnitřní kontrolní systém

S ohledem na nesprávnosti a zjištění uvedená v tomto kontrolním závěru nebyl v kontrolovaném období na MPO zaveden a udržován systém finanční kontroly, který by byl

zcela způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat rizika související s činnostmi, které jsou předmětem účetnictví. Např.:

- vnitřním předpisem nebylo v rozsahu požadovaném ustanovením § 33a odst. 9 zákona o účetnictví stanoveno oprávnění, povinnosti a odpovědnost osob za obsah účetních záznamů (účetový rozvrh);
- vnitřní kontrolní systém nezajišťoval provádění předběžné kontroly ze strany správce rozpočtu a hlavní účetní ve smyslu ustanovení § 13 a 14 vyhlášky č. 416/2004 Sb.

III. Majetkové účasti státu v obchodních společnostech

MPO ve své ÚZ vykázalo na účtech majetkových účastí následující zůstatky:

- účet 061 – *Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem* ve výši 27 000 000,00 Kč,
- účet 062 – *Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem* ve výši 1 452 619 000,00 Kč.

Předmětem kontroly byla také problematika vykazování majetkových účastí dle obsahového vymezení jednotlivých položek ÚZ pro organizační složky státu v souladu s obecně závaznými předpisy, tj. zejména určení, zda účetní jednotka typu organizační složky státu u svých jednotlivých majetkových účastí vykonávala vlivy rozhodující, podstatné či ostatní, resp. zda je jako organizační složka státu, která není právnickou osobou, vůbec vykonávat mohla. Dále byla šetřena problematika oceňování akcií, které MPO získalo od akciové společnosti z důvodu zvýšení základního kapitálu této akciové společnosti z jejich vlastních zdrojů.

Platné předpisy regulující účetnictví jsou v této oblasti natolik nejednoznačné, že poskytují prostor pro různé interpretace problematiky vykazování a oceňování majetkových účastí státu v účetnictví organizačních složek státu, a tím i odlišné aplikace v praxi, což potvrzují rozdílné názory na správnost řešení získané od odborné veřejnosti i regulátora účetnictví v ČR. NKÚ v dané věci získal odborné stanovisko experta k oblasti vykazování majetkových účastí státu i sdělení Ministerstva financí k problematice jejich oceňování. Získané informace však jen potvrdily obtíže při hodnocení dané oblasti.

IV. Vyhodnocení

1. Věrohodnost účetní závěrky MPO k 31. 12. 2005

Tabulka č. 6 – Hladina významnosti a celková nesprávnost ÚZ MPO (v tis. Kč)

Vykázané výdaje	Hladina významnosti	Celková nesprávnost ÚZ MPO v absolutní hodnotě
13 634 860,01	272 697,20	1 217 060,69

V souladu s doporučením mezinárodních kontrolních standardů INTOSAI byla nejvyšší možná míra špatné evidence, kterou uživatelé účetních výkazů mohou shledávat jako ještě přijatelnou, stanovena jako 2 % z hodnoty, která nejprůměrněji zobrazuje rozsah finanční činnosti této účetní jednotky. V případě MPO tuto hodnotu představují výdaje.

Vzhledem k rozsahu zjištěných celkových nesprávností v ÚZ MPO a z jejich porovnání se stanovenou nejvyšší možnou mírou špatné evidence (hladinou významnosti) je zřejmé, že ÚZ MPO nepodává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví za účetní období roku 2005 v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými předpisy.

2. Porušení rozpočtové kázně

Porušení rozpočtové kázně ve smyslu ustanovení § 44 rozpočtových pravidel bylo zjištěno v celkové výši 5 243 740,00 Kč.

3. Závěrečný účet rozpočtové kapitoly 322 – Ministerstvo průmyslu a obchodu za rok 2005

Účetní závěrka sestavená MPO k 31. 12. 2005 nebyla spolehlivým podkladem pro sestavení závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu 322 – Ministerstvo průmyslu a obchodu za rok 2005 dle vyhlášky č. 419/2001 Sb. V závěrečném účtu byly v číselných sestavách agregovány nesprávnosti zjištěné v ÚZ MPO, které byly současně ovlivněny skutečnostmi uvedenými v tomto kontrolním závěru v části II v bodech 2.1 a 2.2. Celková nesprávnost v závěrečném účtu je ve výši 1 144 438,27 tis. Kč, z toho

- nesprávnost v sumáři výkazů Rozvaha 1 144 385,04 tis. Kč,
- nesprávnost v sumáři Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu 53,23 tis. Kč.

Rozdíl mezi hodnotou celkové nesprávnosti ÚZ a závěrečného účtu vznikl v důsledku sestavení závěrečného účtu nikoliv pouze na podkladě ÚZ, ale i některých údajů mimoúčetní evidence MPO (viz část II body 2.1 a 2.2 tohoto kontrolního závěru).

Vzhledem ke zjištěným nesprávnostem v ÚZ kontrolované osoby je nezbytné, aby MPO zabezpečilo provedení odpovídajících oprav ve svém účetnictví, které by odstranily výše popisované nedostatky.

4. Nedostatky v právních předpisech

Současný stav podle obecně závazných předpisů, které regulují problematiku vykazování a oceňování majetkových účastí státu v obchodních společnostech, poskytuje nepřijatelný a neúměrný prostor pro subjektivní interpretace. Z tohoto důvodu NKÚ navrhuje řešit tuto oblast Ministerstvem financí tak, aby z hlediska uživatelů účetní závěrky bylo jednoznačné, jaké informace mohou dle jednotlivých položek účetní závěrky v oblasti majetkových účastí státu očekávat a jak mají být interpretovány.

06/21**Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu
Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy**

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2006 pod číslem 06/21. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Vedral.

Cílem kontroly bylo prověřit správnost výkazů, které byly podkladem pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 333 – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy za rok 2005.

Kontrole byly podrobeny činnosti, které byly předmětem účetnictví Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a měly vliv na hodnotu testovaných konečných zůstatků v jeho účetní závěrce (dále jen „ÚZ“) sestavené k 31. 12. 2005, včetně souvisejících skutečností v předchozích účetních obdobích.

Kontrolu provedla v době od června do prosince roku 2006 skupina kontrolujících odborů finančního auditu. Nejvyššího kontrolního úřadu u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Námítky proti kontrolnímu protokolu byly vypřádány vedoucím skupiny kontrolujících.

Odvolání proti rozhodnutí o námítkách bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

K o l e g i u m NKÚ na svém IV. zasedání, konaném dne 26. února 2007,
s c h v á l i l o usnesením č. 6/IV/2007
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I. Úvod

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) bylo zřízeno zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů. MŠMT je ústředním orgánem státní správy, organizační složkou státu, samostatnou účetní jednotkou a správcem rozpočtové kapitoly hospodařícím samostatně s účelovými a institucionálními prostředky státního rozpočtu. MŠMT bylo k 31. 12. 2005 zřizovatelem dvou organizačních složek státu – České školní inspekce a Vysokoškolského sportovního centra a 88 příspěvkových organizací – 73 přímo řízených organizací v regionálním školství a 17 ostatních přímo řízených organizací. Podíl výdajů a příjmů MŠMT na celkovém souhrnu výdajů a příjmů všech účetních jednotek v této rozpočtové kapitole byl v roce 2005 cca 99,5 %.

Poznámka: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

Nesprávnosti byly identifikovány dle jednotlivých položek ÚZ s ohledem na jejich obsahové vymezení podle ustanovení § 4 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a podle vyhlášky č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu.

V souladu s ustanoveními § 20 a § 29 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), a vyhláškou č. 16/2001 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů a rozpočtů územních samosprávných celků, je cílem získávání údajů účetních závěrek za jednotlivé organizační složky státu a příspěvkové organizace jejich další zpracování v následné víceúrovňové agregaci, pro kterou je důležitým předpokladem obsahová stejnorodost a správnost vymezených položek účetní závěrky, a tím srovnatelnost vykazování v účetní závěre.

„Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol, jimi zřízených organizačních složek státu a státních fondů“ (dále jen „Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu“), členěný dle jednotlivých položek, použitý v souvislosti s výkazem „Rozvaha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací“ (dále jen „Rozvaha“) poskytuje současně také informace, které umožňují uživateli účetních výkazů posoudit změny stavu a struktury aktiv a závazků, tzn. změny jednotlivých položek výkazu Rozvaha.

1. Údaje vykazované v ÚZ MŠMT

Tabulka č. 1 – Údaje z výkazu Rozvaha k 31. 12. 2005

(v tis. Kč)

Aktiva			Pasiva		
Stálá aktiva	Oběžná aktiva	Aktiva celkem	Vlastní zdroje	Cizí zdroje	Pasiva celkem
1 046 944,24	2 338 162,94	3 385 107,18	3 358 491,34	26 615,86	3 385 107,20

Tabulka č. 2 – Údaje z Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu k 31. 12. 2005 (v tis. Kč)

Rozpočtové příjmy		Rozpočtové výdaje	
Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku
284 419,00	920 659,82	101 368 460,00	102 220 096,93

Tabulka č. 3 – Údaje z výkazu Výkaz zisku a ztráty organizačních složek státu k 31. 12. 2005

(v tis. Kč)

Náklady	Výnosy	Výsledek hospodaření po zdanění
2 632,63	3 169,18	536,55

2. Zjištěné nesprávnosti v účetní závěrce k 31. 12. 2005

Tabulka č. 4 – Celková nesprávnost v účetní závěrce MŠMT k 31. 12. 2005 (v Kč)

Nesprávnost v absolutní hodnotě			Celková nesprávnost v absolutní hodnotě
Rozvaha	Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu	Výkaz zisku a ztráty	
22 799 882 180,81	3 084 811,00	nesprávnost je vyčíslena na účtu 963 – Hospodářský výsledek v Rozvaze	22 802 966 991,81

2.1 Hlavní příčiny zjištěných nesprávností

Na celkové nesprávnosti se podílely neprůkaznost, nadhodnocení a podhodnocení zůstatků jednotlivých položek příslušného výkazu v důsledku porušování obecně závazných právních předpisů, jak dokumentují zejména následující zjištěné skutečnosti, kdy MŠMT:

- neprokázalo stav majetku v celkové výši 12 301 976,10 Kč, a to z důvodu neprovedení inventarizace některých účtů, nepředložení soupisu přírůstků a úbytků od data inventarizace do konce účetního období nebo předložení neprůkazných inventurních soupisů k některým účtům (tyto inventurní soupisy neobsahovaly povinné náležitosti stanovené zákonem o účetnictví, jako jsou podpisový záznam osoby odpovědné za zjištění skutečného stavu majetku a osoby odpovědné za provedení inventarizace, nebo skutečnosti, tak aby bylo možno zjištěný majetek a závazky jednoznačně určit);
- nezjistilo skutečný stav majetku na analytickém účtu 018 2 – Drobný dlouhodobý nehmotný majetek – informační politika. Na tomto účtu byly vykazovány i „softwarové balíčky“ nakoupené v rámci akce „Internet do škol“ z rozpočtu MŠMT, které však byly fyzicky dodány přímo jednotlivým školám (licence k jejich užívání mají jednotlivé školy, které tyto produkty i fakticky užívají). Toto programové vybavení musí být zaúčtováno do majetku jednotlivých škol. Tím, že tento majetek byl vykazován i MŠMT, je v závěrečném účtu kapitoly vykazován dvakrát – jednou u MŠMT a jednou u příslušných škol. V důsledku toho MŠMT nahodnotilo účet 018 – Drobný dlouhodobý nehmotný majetek o 166 199 430 Kč a o stejnou částku nadhodnotilo účet 901 – Fond dlouhodobého majetku;
- nezjistilo skutečný stav majetku na analytickém účtu 018 4 – Drobný dlouhodobý nehmotný majetek – ekon. skupina. Obsah tohoto účtu nebyl prokázán analytickou evidencí a dle vyjádření MŠMT jde o programové vybavení, které bylo používáno do konce roku 2002. V současné době není používáno, není nainstalováno a je morálně zastaralé. Mělo proto být z majetku MŠMT vyřazeno. V důsledku toho MŠMT nadhodnotilo účet 018 – Drobný dlouhodobý nehmotný majetek o 1 336 913,30 Kč a o stejnou částku nadhodnotilo účet 901 – Fond dlouhodobého majetku;
- nezjistilo skutečný stav majetku na účtech 031 – Pozemky a 021 – Stavby. MŠMT mělo k 31. 12. 2005 na základě výpisu z katastru nemovitostí příslušnost hospodařit s pozemky a budovami, které však nevedlo ve své evidenci a nebyly vykazovány ani v ÚZ. V důsledku toho MŠMT podhodnotilo účet 021 – Stavby o 59 391 475,34 Kč, podhodnotilo účet 031 – Pozemky o 58 000 Kč a podhodnotilo účet 901 – Fond dlouhodobého majetku o 59 449 475,34 Kč;
- nedodrželo obsahové vymezení účtu 901 – Fond dlouhodobého majetku ve smyslu ustanovení vyhlášky č. 505/2002 Sb. tím, že k poskytnutým investičním dotacím na vysoké školství, regionální školství a vědu a výzkum neoprávněně vytvářelo fond

- dlouhodobého majetku; v důsledku této skutečnosti je v závěrečném účtu kapitoly vykázána hodnota na účtu 901 – Fond dlouhodobého majetku dvakrát – jednou u MŠMT a jednou u subjektů, kterým byla investiční dotace poskytnuta. Tím současně byl u MŠMT vykázován fond dlouhodobého majetku jako vlastní zdroj krytí majetku, který ale nebyl vykázován v aktivech MŠMT. V důsledku toho MŠMT nadhodnotilo účet 901 – Fond dlouhodobého majetku o 22 605 703 938,46 Kč a podhodnotilo účet 964 – Saldo výdajů a nákladů o 22 605 703 938,46 Kč;
- nedodrželo obsahové vymezení položek majetku ve smyslu ustanovení vyhlášky č. 505/2002 Sb. tím, že účtovalo nesprávně o poskytnutých zálohách na dlouhodobý nehmotný majetek. MŠMT nakupuje každý rok licence k programovému vybavení od firmy Microsoft, které jsou vždy platné pro příslušný rok. S ohledem na skutečnou dobu použitelnosti nad 1 rok má tento majetek charakter dlouhodobého nehmotného majetku, i když v ceně licence příslušného roku. V roce 2005 byla zakoupena licence na rok 2005 a současně byla zaplacená záloha na licence na rok 2006. Výše obou zaplacených částek byla vykázána na účtu 013 – Software. V důsledku toho MŠMT nadhodnotilo účet 013 – Software o 1 026 592,80 Kč a o stejnou částku podhodnotilo účet 051 – Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek;
 - nedodrželo obsahové vymezení účtu 019 – Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek ve smyslu ustanovení vyhlášky č. 505/2002 Sb. tím, že na tento účet účtovalo i programové vybavení v ocenění jedné položky nepřevyšující částku 4 000 Kč. Tento majetek měl být účtován v souladu se stanovenými účetními metodami do nákladů. V důsledku toho MŠMT nadhodnotilo účet 019 – Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek o 2 908 967,90 Kč a o stejnou částku nadhodnotilo účet 901 – Fond dlouhodobého majetku;
 - nedodrželo obsahové vymezení položek majetku ve smyslu ustanovení vyhlášky č. 505/2002 Sb. tím, že nesprávně účtovalo pořízení studie „Bezpečnostní a informační politika – analýza rizik“ jako technické zhodnocení na účet 021 – Stavby. Tato studie definovala základní strategie a cíle informační bezpečnosti a rozvoj informačních a komunikačních technologií na MŠMT s výhledem na pět let. Nejednalo se tak o technické zhodnocení budovy, ale o dlouhodobý nehmotný majetek. V důsledku toho MŠMT nadhodnotilo účet 021 – Stavby o 899 640 Kč a o stejnou částku podhodnotilo účet 019 – Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek. MŠMT navíc u této studie nedodrželo předepsané druhové třídění rozpočtové skladby a v důsledku toho nadhodnotilo rozpočtovou položku 6125 – Výpočetní technika o 899 640 Kč a o stejnou částku podhodnotilo rozpočtovou položku 6119 – Ostatní nákupy dlouhodobého nehmotného majetku;
 - nedodrželo obsahové vymezení položek majetku ve smyslu ustanovení vyhlášky č. 505/2002 Sb. tím, že nesprávně účtovalo pořízení konferenčního systému a audiovizuální techniky jako technické zhodnocení budovy. Šlo o dodávku a montáž konferenčního systému a hudební reprosoustavy pro ozvučení sálů, které tvoří soubor movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením sloužící jednomu účelu. Žádná z těchto částí není pevně spojena s budovou. Nejednalo se o technické zhodnocení budovy, ale o soubor movitých věcí. V důsledku toho MŠMT nadhodnotilo účet 021 – Stavby o 1 090 835 Kč a o stejnou částku podhodnotilo účet 022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí. MŠMT navíc v tomto případě nedodrželo předepsané druhové třídění rozpočtové skladby a v důsledku toho nadhodnotilo rozpočtovou položku 6121 – Budovy, haly a stavby o 1 090 835 Kč a o stejnou částku podhodnotilo rozpočtovou položku 6122 – Stroje, přístroje a zařízení;
 - nedodrželo obsahové vymezení položek majetku ve smyslu ustanovení vyhlášky č. 505/2002 Sb. tím, že nesprávně účtovalo pořízení výpočetní techniky (servery a doplňkové díly do stávajících serverů) jako technické zhodnocení budovy. V důsledku toho MŠMT

- nadhodnotilo účet 021 – Stavby o 1 289 008 Kč a o stejnou částku podhodnotilo účet 022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí;
- nedodrželo obsahové vymezení položek majetku ve smyslu ustanovení vyhlášky č. 505/2002 Sb. tím, že nesprávně účtovalo pořízení mobilní části nahrávacího systému Mediasite ML 440 Recorder jako technické zhodnocení budovy. V důsledku toho MŠMT nadhodnotilo účet 021 – Stavby o 1 087 422 Kč a o stejnou částku podhodnotilo účet 022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí. MŠMT navíc v tomto případě nedodrželo předepsané druhové třídění rozpočtové skladby a v důsledku toho nadhodnotilo rozpočtovou položku 6121 – Budovy, haly a stavby o 1 087 422 Kč a o stejnou částku podhodnotilo rozpočtovou položku 6122 – Stroje, přístroje a zařízení;
 - zaúčtovalo do svého účetnictví majetek převedený bezúplatně dle právních předpisů ze zrušené podřízené státní příspěvkové organizace – Učební středisko MŠMT Podhradí v pořizovacích cenách dle účetnictví příspěvkové organizace snížených o oprávky vytvořené za dobu odpisování tohoto majetku v příspěvkové organizaci. V důsledku ocenění tohoto majetku v zůstatkových cenách MŠMT podhodnotilo účty 021 – Stavby o 6 254 555 Kč, 022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí o 948 577,80 Kč, 028 – Drobný dlouhodobý hmotný majetek o 309 025,20 Kč a 901 – Fond dlouhodobého majetku o 7 512 158 Kč;
 - při účtování o závodním stravování, které je zabezpečováno ve vlastním zařízení jinou právnickou osobou, v některých případech neúčtovalo v souladu s platnými právními předpisy (zákonem o účetnictví, vyhláškou č. 505/2002 Sb. a vyhláškou č. 430/2001 Sb., o nákladech na závodní stravování a jejich úhradě v organizačních složkách státu a státních příspěvkových organizacích). Hlavním nedostatkem účtování o závodním stravování ze strany MŠMT bylo chybné zúčtování dvou poskytnutých čtvrtletních záloh na suroviny na účet 420 – Služby a náklady nevýrobní povahy místo na účet 501 – Spotřeba materiálu, což je v rozporu s vyhláškou č. 430/2001 Sb. V důsledku toho vykázalo MŠMT ve Výkazu zisku a ztráty za rok 2005 zisk z provozování závodního stravování ve výši 536 549,32 Kč. MŠMT dále nezaúčtovalo některé pohledávky a závazky vyplývající ze smlouvy o závodním stravování týkající se prosince 2005 do roku 2005, ale až do roku 2006 a o předpisu některých tržeb od společností zajišťující stravování, o kterých mělo být účtováno v jednotlivých měsících roku 2005, účtovalo až dne 30. 12. 2005 na základě v tu dobu zjištěného zůstatku účtu 378 – Jiné pohledávky. V důsledku toho MŠMT nadhodnotilo účty 241 – Běžný účet o 4 602 Kč, 315 – Pohledávky za rozpočtové příjmy o 189 259,61 Kč a 965 – Saldo příjmů a výnosů o 185 032 Kč a podhodnotilo účty 378 – Jiné pohledávky o 238 801,31 Kč, 379 – Jiné závazky o 523 149,01 Kč, 964 – Saldo výdajů a nákladů o 251 862,12 Kč, 501 – Spotřeba materiálu o 770 783,52 Kč a 602 – Tržby z prodeje služeb o 225 744,09 Kč;
 - vykázalo ve své účetní závěrce k 31. 12. 2005 neexistující závazek, a to v důsledku akceptace dodavatelem omylem podruhé zaslané faktury, která byla již jednou prokazatelně uhrazena. V důsledku toho MŠMT nadhodnotilo účet 321 – Dodavatelé o 195 224,50 Kč a o stejnou částku podhodnotilo účet 964 – Saldo výdajů a nákladů;
 - neúčtovalo v rozporu se zákonem o účetnictví o předpisu pohledávek z pronajatých budov v Praze a v Brně podle uzavřených nájemních smluv, ale zpětně podle příchozích plateb. V důsledku této skutečnosti nebyly předmětem účetnictví MŠMT neuhrazené pohledávky, a nebyly proto ani vykazovány v ÚZ. MŠMT také neúčtovalo o přeplatcích nájemného. V důsledku toho MŠMT podhodnotilo účty 315 – Pohledávky za rozpočtové příjmy o 1 838 280,16 Kč, 379 – Jiné závazky o 20 409,95 Kč a 965 – Saldo příjmů a výnosů o 1 817 870,21 Kč;
 - v rozporu se zákonem o účetnictví a vyhláškou č. 505/2002 Sb. neoceňovalo majetek pořízený jako technická pomoc v rámci operačního programu „Rozvoj lidských zdrojů“,

který byl spolufinancován prostředky z Evropské unie, pořizovací cenou a vykazovalo jej v nulové hodnotě. V důsledku toho MŠMT podhodnotilo účet 028 – Drobný dlouhodobý hmotný majetek o 590 317,80 Kč a o stejnou částku podhodnotilo účet 901 – Fond dlouhodobého majetku;

- rozporu se zákonem o účetnictví vykazovalo v ÚZ pohledávku, která nebyla soudem uznána jako důvodná. MŠMT uplatňovalo nárok na úhradu škody za bývalým zaměstnancem. Škoda byla vyčíslena v důsledku zaplacení penále za pozdní proplacení zálohy a první splátky „Šetření MATURANT 97“. Soud I. stupně i odvolací soud rozhodl v neprospěch MŠMT a MŠMT bylo povinno zaplatit náklady řízení ve výši 77 106 Kč a 24 680 Kč. I když rozsudek odvolacího soudu byl vyneset 30. srpna 2005 a na MŠMT prokazatelně doručen 23. září 2005, MŠMT výše uvedenou pohledávku do konce roku 2005 neodúčtovalo a vykázalo v ÚZ. V důsledku toho MŠMT nadhodnotilo účet 315 – Pohledávky za rozpočtové příjmy o 147 190 Kč a o stejnou částku nadhodnotilo účet 964 – Saldo výdajů a nákladů.

2.2 Další zjištění

- a) MŠMT nedodrželo obsahové vymezení účtu 902 – Fond oběžných aktiv ve smyslu ustanovení vyhlášky č. 505/2002 Sb. tím, že na tento účet účtovalo nesprávně o odpisu pohledávek; v důsledku této skutečnosti vykazuje MŠMT na tomto účtu v ÚZ záporný zůstatek.
- b) MŠMT v rozporu se zákonem o účetnictví nejen že vždy neúčtovalo ke dni uskutečnění účetního případu, ale ani zápisy do hlavní účetní knihy nebyly vždy v souladu s ustanovením § 13 zákona o účetnictví provedeny za příslušný kalendářní měsíc, neboť o závazcích na účtu 321 – Dodavatelé účtovalo MŠMT pouze k 30. 6. a k 31. 12. roku.

3. Neprůkaznost účetnictví

Ustanovení § 8 odst. 1 zákona o účetnictví stanoví účetním jednotkám povinnost vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů. V ustanovení § 8 odst. 4 zákona o účetnictví je stanoveno, že účetnictví účetní jednotky je průkazné, jestliže všechny účetní záznamy tohoto účetnictví jsou průkazné a účetní jednotka provedla inventarizaci. Výše uvedená ustanovení MŠMT porušilo tím, že

- neprovedlo inventarizaci některých účtů, nepředložilo soupisy přírůstků a úbytků od data inventarizace do konce účetního období a některé inventurní soupisy majetku nebyly průkaznými účetními záznamy, neboť neobsahovaly povinné náležitosti stanovené zákonem o účetnictví;
- provedlo neprůkazný účetní zápis pro tzv. „vyrovnání příjmového okruhu“, a to účetním zápisem souvztažně na stranu „Dal“ na účtu 965 – Saldo příjmů a výnosů a na stranu „Má dáti“ na účtu 964 – Saldo výdajů a nákladů ve výši -173 158,59 Kč. Důvod existujícího „rozdílu“ nebyl jednoznačně specifikován a „rozdíl“ byl tímto účetním zápisem odstraněn, aniž by byl prokázán v souladu se zákonem o účetnictví obsah účetního případu;
- nestanovilo vnitřním předpisem oprávnění, povinnosti a odpovědnost osob vztahující se k připojování podpisového záznamu k některým účetním záznamům ve smyslu ustanovení § 33a odst. 9 zákona o účetnictví (např. účtový rozvrh a účetní závěrka).

Na základě tohoto účetnictví MŠMT sestavilo účetní závěrku k 31. 12. 2005, ve které vykázalo

– aktiva ve výši	3 385 107,18 tis. Kč,
– pasiva ve výši	3 385 107,20 tis. Kč,
– výdaje ve výši	102 220 096,93 tis. Kč,
– příjmy ve výši	920 659,82 tis. Kč,
– náklady ve výši	2 632,63 tis. Kč,
– výnosy ve výši	3 169,18 tis. Kč.

Tato účetní závěrka byla podkladem pro sestavení závěrečného účtu rozpočtové kapitoly 333 – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy za rok 2005.

4. Náležitosti účetní závěrky

V rozporu se zákonem o účetnictví předložená účetní závěrka neobsahovala podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky (vedoucího organizační složky státu dle ustanovení § 7 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích), tj. ministryně školství, mládeže a tělovýchovy. Účetní závěrku podepsal vrchní ředitel sekce správy úřadu, přestože nebyl k jejímu podpisu zmocněn.

5. Úplnost sestavení účetní závěrky

V rozporu se zákonem o účetnictví MŠMT nevedlo v příloze účetní závěrky informace o použitých účetních metodách, např. o snížení obecně stanovené hranice pořizovací ceny pro účely vykazování drobného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku nebo o způsobu účtování zásob, a dále informace podstatné pro posouzení majetkoprávní situace, a to např.:

- o potenciálních závazcích MŠMT plynoucích z neukončených soudních sporů, ve kterých bylo MŠMT k 31. 12. 2005 žalováno o 5 585 692 Kč,
- o pohledávkách uplatňovaných za dlužníky v konkurzu ve výši 2 808 756,76 Kč,
- o věcném břemeni spočívajícím v užívání 12 pokojů v budově č. p. 407, Praha-Veleslavín. Tato budova je ve vlastnictví ČVUT, Univerzity Karlovy a VŠE Praha.

6. Porušení rozpočtové kázně

MŠMT porušilo rozpočtovou kázeň tím, že v rozporu s ustanovením § 25 rozpočtových pravidel provádělo v průběhu roku 2005 některé výdaje před rozpočtovým opatřením nad výši rozpočtovanou podle paragrafů a položek rozpočtové skladby. Souhrnná částka takto neoprávněně použitých prostředků státního rozpočtu v průběhu roku byla zjištěna v celkové výši 226 127 284,57 Kč.

7. Vnitřní kontrolní systém

Jednou z příčin zjištěných nesprávností je i skutečnost, že v kontrolovaném období MŠMT nezavedlo účinný vnitřní kontrolní systém, který by byl způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat rizika související s činnostmi, které jsou předmětem účetnictví, a prostřednictvím průběžné a následné kontroly prověřit včasnost a spolehlivost informování vedoucího orgánu veřejné správy o nakládání s veřejnými prostředky, o prováděných operacích a o jejich průběžném účetním zpracování.

III. Vyhodnocení

1. Věrohodnost účetní závěrky sestavené k 31. 12. 2005

V souladu s doporučením mezinárodních kontrolních standardů INTOSAI byla nejvyšší možná míra špatné evidence, kterou uživatelé účetních výkazů mohou sledovat jako ještě přijatelnou, stanovena jako 2 % z hodnoty výdajů (tj. 2 044 401 938,60 Kč), neboť jde o hodnotu, která nejpřiměřeněji zobrazuje rozsah finanční činnosti této účetní jednotky. Z rozsahu zjištěných celkových nesprávností v účetní závěrce sestavené MŠMT k 31. 12. 2005 (22 802 966 991,81 Kč) a z jeho porovnání se stanovenou nejvyšší možnou mírou špatné evidence (hladinou významnosti) je zřejmé, že uvedená účetní závěrka nepodává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví za účetní období roku 2005 v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými předpisy.

Tabulka č. 5 – Hladina významnosti a celková nesprávnost

(v tis. Kč)

Způsob určení hladiny významnosti	Hladina významnosti	Celková nesprávnost v absolutní hodnotě
2 % z výdajů vykázaných ve výši 102 220 096,93	2 044 401,94	22 802 966,99

2. Porušení rozpočtové kázně

Porušení rozpočtové kázně ve smyslu ustanovení § 44 rozpočtových pravidel bylo zjištěno v celkové výši 226 127 284,57 Kč (viz část II. 6).

3. Závěrečný účet kapitoly 333 – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Účetní závěrka sestavená MŠMT k 31. 12. 2005 nebyla spolehlivým podkladem pro sestavení závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu 333 – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy za rok 2005 podle vyhlášky č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu. Všechny výše uvedené zjištěné nesprávnosti byly v závěrečném účtu agregovány v číselných sestavách.

Celková nesprávnost v závěrečném účtu kapitoly MŠMT za rok 2005 byla zjištěna ve výši 22 802 966 991,81 Kč, z toho ve výkazu Rozvaha 22 799 882 180,81 Kč a ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu ve výši 3 084 811 Kč. Na této nesprávnosti se podílely neprůkaznost, nadhodnocení a podhodnocení jednotlivých položek příslušných výkazů.

Vzhledem ke zjištěným nesprávnostem v ÚZ kontrolované osoby je nezbytné, aby MŠMT zabezpečilo provedení odpovídajících oprav ve svém účetnictví, které by odstranily výše popisované nedostatky.

06/25**Finanční prostředky státního rozpočtu poskytnuté na realizaci programu „Podpora rozvoje a obnovy materiálně-technické základny fakultních nemocnic“**

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2006 pod číslem 06/25. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ JUDr. Jan Holeček.

Cílem kontroly bylo prověřit poskytování, čerpání a užití finančních prostředků státního rozpočtu určených na program „Podpora rozvoje a obnovy materiálně-technické základny fakultních nemocnic“.

Kontrolu provedly v době od července do prosince 2006 skupiny kontrolujících NKÚ z odboru sociálních věcí, školství a kultury a z územních odborů západní Čechy, severovýchodní Čechy, jižní Morava, střední Morava a severní Morava.

Kontrolováno bylo období od ledna 2003 do června 2006, v případě věcných souvislostí i období následující.

Kontrolovanými osobami byly:

Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZ“);

Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně (dále jen „FN u sv. Anny“);

Fakultní nemocnice Brno (dále jen „FN Brno“);

Fakultní nemocnice Hradec Králové;

Fakultní nemocnice Olomouc (dále jen „FN Olomouc“);

Fakultní nemocnice s poliklinikou Ostrava;

Fakultní nemocnice Plzeň;

Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, Praha;

Fakultní nemocnice Na Bulovce, Praha (dále jen „FN Na Bulovce“);

Fakultní Thomayerova nemocnice s poliklinikou, Praha (dále jen „FTNsP Praha“);

Všeobecná fakultní nemocnice v Praze (dále jen „VFN Praha“).

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podaly FTNsP Praha, FN u sv. Anny a FN Olomouc, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námítkách.

Odvolání proti rozhodnutí o námítkách, které podala FTNsP Praha, bylo vypořádáno usnesením senátu NKÚ.

Senát NKÚ (ve složení: JUDr. Jan Holeček – předseda, MVDr. Rudolf Němeček, Ing. Petr Skála, Ing. Ladislav Zeman – členové) na svém zasedání konaném dne 28. února 2007 s c h v á l i l usnesením č. 06/25/4

k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

Poznámka: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

I. Úvod

Cílem programu „Podpora rozvoje a obnovy materiálně-technické základny fakultních nemocnic“, který je v informačním systému programového financování veden pod číslem 235 110 (dále jen „Program 235 110“), je optimalizace funkce a struktury jednotlivých zdravotnických oborů fakultních nemocnic (dále jen „FN“) z hlediska zajištění dostupnosti a kvality zdravotní péče odpovídající požadovaným standardům. Dále je cílem tohoto programu zlepšení zdravotní péče v základních, ale i specializovaných oborech, zlepšení dispozičního a technického řešení pracovišť, a tím i pracovního prostředí, vytvoření nových kapacit pro léčení pacientů, zlepšení funkčního vybavení jednotlivých zdravotnických zařízení, optimalizace využití přístrojového vybavení a též zajištění podmínek pro výzkumnou a výukovou činnost.

Od svého zahájení v roce 2003 byl Program 235 110 rozčleněn na jedenáct podprogramů: z podprogramu 235 111 je financováno pořízení, obnova a provozování informačních a komunikačních technologií (ICT) jednotlivých FN a z podprogramů 235 11A – 235 11K je financována podpora rozvoje a obnovy materiálně-technické základny jednotlivých FN, přičemž abecedními znaky jsou v informačním systému specifikovány skupiny investičních akcí konkrétního účastníka programu – příslušných FN.

V letech 2003 – 2005 bylo celkem na Program 235 110 ze státního rozpočtu uvolněno 2 372 989 tis. Kč, z toho v roce 2003 celkem 314 598 tis. Kč, v roce 2004 celkem 576 718 tis. Kč a v roce 2005 celkem 1 481 673 tis. Kč. FN skutečně použily z této částky celkem 1 138 191 tis. Kč, ostatní finanční prostředky byly převedeny do rezervního fondu MZ.

Na rok 2006 (k datu 30. 6.) činila schválená částka na uvedený program celkem 986 727 tis. Kč.

II. Skutečnosti zjištěné na MZ

MZ vypracovalo dokument „Standardizace zdravotnických provozů a jejich cen za stanovenou měrnou jednotku“. Uvedený materiál má však pouze doporučující charakter; MZ nezávázalo FN vycházet z tohoto dokumentu a ani nevydalo žádnou jinou metodiku týkající se problematiky standardního vybavení FN a cen.

A. Dokumentace programu 235 110

MZ předložilo dokumentaci programu ke schválení na Ministerstvo financí až dne 14. 4. 2004, ačkoli financování programu bylo zahájeno již v listopadu a prosinci 2003. Tímto postupem MZ porušilo ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku.

B. Žádost o státní dotaci

MZ vydalo k procesu podávání a hodnocení žádostí materiál „Obsah a kritéria hodnocení žádosti o poskytnutí dotací na akce zabezpečující realizaci cílů programu 235 110“. Podle tohoto materiálu měl účastník programu předložit žádost včetně dokladů nutných pro zaregistrování investiční akce nejpozději do 15. 3. roku předcházejícího plánovanému zahájení financování akce ze státního rozpočtu. Kontrolou bylo zjištěno, že uvedený termín nebyl ze strany FN dodržen u více než 84 % investičních akcí, u kterých byla podána žádost do konce roku 2005; ze strany MZ byl tento postup akceptován.

C. Realizace akce

C.1 Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu

MZ nepostupovalo v souladu s vyhláškou č. 40/2001 Sb., neboť vydalo v šestnácti případech „Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce“ ještě před tím, než jako správce programu posoudilo návrhy smluv s dodavateli zakázky.

C.2 Poskytnutí finančních prostředků

Kontrolní akce prokázala, že MZ poukazyvalo finanční prostředky nerovnoměrně. V roce zahájení (2003) financování Programu 235 110 byly veškeré finanční prostředky poukázány v listopadu a prosinci. V letech 2004 a 2005, kdy kontrolovaný program měl již plynule probíhat, bylo pokaždé více než 50 % z nich poukázáno až v prosinci daného roku. U některých investičních akcí byla nerovnoměrnost uvolňování prostředků mnohem vyšší – až 90 % z nich bylo uvolněno ke konci účetního roku, ačkoli žádosti o tyto prostředky byly zaslány již v první polovině daného období.

D. Ukončení a vyhodnocení akce

MZ nevěnovalo závěrečnému vyhodnocení investičních akcí dostatečnou pozornost a provádělo je pouze formálně. Tato závěrečná vyhodnocení ukončovalo v převážné většině bez připomínek, dokonce i když v jejich průběhu došlo k porušení platných právních předpisů, a to včetně porušení rozpočtové kázně. Postupovalo tak v rozporu s ustanovením § 8 vyhlášky č. 40/2001 Sb.

MZ navíc v některých případech provádělo ukončení závěrečného vyhodnocení s dlouhou časovou prodlevou – v jednom případě nebylo závěrečné vyhodnocení akce provedeno vůbec (k datu ukončení kontroly NKÚ), ačkoli závěrečné vyhodnocení ze strany FN bylo předloženo k 30. 1. 2004.

E. Kontrola ze strany MZ

MZ z 81 investičních akcí realizovaných v letech 2003 – 2005, na které bylo ve skutečnosti celkem vynaloženo ze státního rozpočtu 979 173 tis. Kč, prověřilo pouze tři v celkové hodnotě 26 161 tis. Kč. Neplnilo tak v dostatečné míře povinnosti vyplývající z ustanovení § 8 odst. 2 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole). MZ navíc nevěnovalo dostatečnou pozornost samotnému procesu provádění kontrol, neboť nezjistilo u jedné jím kontrolované investiční akce porušení rozpočtové kázně v celkové výši 308 856 Kč, jak prokázala kontrola NKÚ.

III. Skutečnosti zjištěné ve FN

V letech 2003 – 2005 bylo v rámci Programu 235 110 v deseti FN vybraných ke kontrole NKÚ realizováno 81 investičních akcí a celkem bylo na tyto akce čerpáno 979 173 tis. Kč. Kontrolou NKÚ byla zjištěna zejména porušení

- ustanovení zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, neprokázáním kvalifikačních předpokladů zhotovitele (FN u sv. Anny), neuveřejněním oznámení (FTNsP Praha) či pozdním oznámením o vyhlášení obchodní veřejné soutěže na centrální adrese (VFN Praha, FTNsP Praha, FN Brno) a ustanovení zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, pokud se týká nedodržování lhůt pro podání nabídky (FN u sv. Anny);

- ustanovení vyhlášky č. 40/2001 Sb. pozdním předkládáním dokumentace závěrečného vyhodnocení akce na MZ – VFN Praha u dvou investičních akcí předala na MZ požadovanou dokumentaci s devítiměsíčním zpožděním;
- ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, nesprávným zaúčtováním majetku v ceně bez DPH, což ve VFN Praha ve svém důsledku vedlo ke zkrácení účetní závěrky roku 2005 v majetkových položkách rozvahy;
- ustanovení zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, neuplatněním smluvních pokut za pozdní plnění ze strany dodavatele stanovených v uzavřených smlouvách – VFN Praha při vybavování kardiocentra II. chirurgické kliniky neuplatnila tento postup, ačkoli ve smluvním termínu nebylo dodáno deset přístrojů, a FN Na Bulovce neuplatnila sjednanou smluvní sankci, ačkoli část dodávky přístrojů pro centrální sterilizaci byla dodána s více než dvouměsíčním zpožděním.

U některých investičních akcí nebyly dodrženy závazné ukazatele rozhodnutí o účasti státního rozpočtu. Tato skutečnost znamenala porušení rozpočtové kázně, a to v celkové výši 9 384 427 Kč, na které se podílely FN Brno celkovou částkou 3 323 518 Kč, FN Na Bulovce celkovou částkou 3 271 800 Kč, FN u sv. Anny o celkovou částkou 2 183 231 Kč, VFN Praha celkovou částkou 605 878 Kč.

IV. Shrnutí

Na realizaci programu „Podpora rozvoje a obnovy materiálně-technické základny fakultních nemocnic“ bylo v letech 2003 – 2005 skutečně vynaloženo 1 138 191 tis. Kč. Kontrole NKÚ bylo podrobena 81 investičních akcí v celkové hodnotě 979 173 tis. Kč, tj. 86 % všech poskytnutých finančních prostředků.

MZ se jako správce programu se dopouštělo některých pochybení. Za nejzávažnější lze označit:

1. MZ neuložilo FN povinnost dodržovat dokument „Standardizace zdravotnických provozů a jejich cen za stanovenou měrnou jednotku“. Uvedená skutečnost vede k tomu, že definovaný cíl Programu 235 110 „*optimalizace funkce a struktury jednotlivých zdravotnických oborů fakultních nemocnic z hlediska zajištění dostupnosti a kvality zdravotní péče odpovídající požadovaným standardům*“ není pro FN závazný a ze strany kontrolních orgánů jeho naplnění nelze zkontrolovat.
2. Více než 50 % uvolněných finančních prostředků bylo poskytováno až v posledním měsíci příslušného roku, což kontrolovaným FN znesnadňovalo jejich využití a ve svém důsledku vedlo i k převodům těchto finančních prostředků do rezervního fondu.
3. MZ podrobilo kontrole jen 2,67 % poskytnutých finančních prostředků za roky 2003 – 2005. Navíc tuto kontrolu provádělo pouze formálně, neboť nezjistilo závažné porušení při nakládání se státními finančními prostředky. Jde o opakující se jev, na který kontrolní závěry NKÚ upozorňují při každé kontrole investičních prostředků poskytovaných prostřednictvím MZ.

FN při nakládání s finančními prostředky kromě nerespektování některých ustanovení obecně platných právních předpisů porušily rozpočtovou kázeň v celkové výši 9 384 427 Kč.

Část C

Press Releases from Auditing Operations

Press release on completion of the auditing operation

No. 06/17

The auditing operation carried on by the Supreme Audit Office (SAO) focused on financial managing of national parks and preserved territories. The audit also took aim at fulfilling the tasks set by directions to preserve freely living birds, natural areas, wild animals, and plants that were issued by European Union (EU) to create the “Natura 2000” system. On the bases of mutual agreement, all members of EU were simultaneously audited within the International Organization of Audit Institutions (INTOSAI). Discharging these directions could have a negative influence on state budget expenses of the Czech Republic (CR).

The audited period was defined by years 2000 till 2005, the audited bodies were Ministry of the Environment, Agency for Nature Conservation and Landscape Protection of the Czech Republic (AOPK), as well as administrations of Czech national parks Podyjí, Šumava, České Švýcarsko, and Krkonoše (KRNAP).

„By January 2005, 38 from initially planned 41 bird preservation areas were authorized and declared. By the end of 2004, the government put off dealing the other areas because there were numerous discrepancies among ministries of agriculture, industry and trade, and environment. In connection with this, the European Commission could take steps against the Czech Republic concerning accession agreements failure. In case it is impossible to make up for improvements, there is a danger of a high penalty or the Czech Republic could be fined repeatedly “, said František Dohnal, the president of SAO.

He also added that administrations of the national parks have not so far obtained the competence to manage some state owned lands which involve special preservation care and some lands where natural landmarks are situated. “Some most strictly protected lands were sold to private owners. For example, 5 pieces of land within the Krkonoše area (KRNAP) were signed over to several private legal entities. Transferring lands out of nature preservation administrations will significantly affect the state budget considering the state duty to compensate for agricultural or forest management difficulties“, said Dohnal.

Faults were detected in managing the organizations themselves. For example, the administration of the national park Podyjí invested more than a quarter of a million on their vehicle operating in 2004 and 2005, but at the same time, they did not ensure demonstrability of these expenses as they did not keep records of journeys. In comparison, the administration of KRNAP has not followed the public order placement law since 2003 as they made a replicate contract with indeterminate duration with providers of cross-country motor cars in 2003 – without a competition of tenders.

„The contract did not involve any specific amount of financial discharge, which would be fundamental when choosing the form of placing the order. On the basis of this contract, the KRNAP administration actually purchased 12 motorcars for 9.891.000 CZK altogether from 2003 till 2005“, said the president of SAO.

Even the AOPK acted against the budget law when managing resources purposefully destined for implementation of the “Natura 2000” system. For example, the agency made contracts with mapmakers, but some of them were settled just on the day or even after the day of fulfilment. Other contracts were concluded without order specifications. Infeasible contracts were concluded with some mapmakers according to which the mapmakers would

have to chart up to 64 ha in a single day within 5 months till the fixed term to fulfil the contract”, said Dohnal.

The auditing operation was included in the Annual Audit Plan of SAO for the year 2006 under No. 06/17. Zdeněk Brandt, Member of the SAO, controlled the auditing operation and drew up the conclusion of the audit as well.

Press release on completion of the auditing operation

No. 06/18

This time, the SAO auditors took aim at controlling the use of financial resources provided by the “Program of Selected Railways Reconstruction & Modernization”. The audited period was defined by the year 2004 and the fall of 2006, the previous periods were included only in case of factual context. The audited bodies were Ministry of Traffic, State Fund of Transport Infrastructure (SFTI), Railway Infrastructure Administration (RIA), and its constitutional parts within its framework – Civil Engineering Administrations of Olomouc, Plzeň and Praha.

During the audited period, 80 projects altogether were either entered or finished. 38 projects, with the total costs almost 38 billion CZK, were chosen for the audit operation.

When making decision whether to execute railway reconstruction and modernization projects, basic criteria did not always include social-economical effectiveness. “The project choice was carried out in accordance with criteria that had not been fixed. In total, 20 investment ventures were authorized without reasoning in spite they were assessed as unsuitable in terms of effectiveness. Another 15 projects were not rated on the basis of efficiency at all”, said Frantisek Dohnal, president of the Czech SAO.

Most imperfections in rating the offers and choice transparency were found when controlling placing public order for projects documentation and construction suppliers.

“Within the selected set, cost-effects with more than half of the projects were rated only on the partial criteria basis, which did not refer to the offer’s subject-matter. Some assessments of the offers were based on partial criteria, which had not been included in the tender conditions. On the other hand, contestants who had not met eligibility required for the contest were not avoided”, said president Dohnal.

The auditing operation was included in the Annual Audit Plan of SAO for the year 2006 under No. 06/18. Jiří Adámek, Member of the SAO, controlled the auditing operation and drew up the conclusion as well.

Press release on completion of the auditing operation

No. 06/20

The final account of Ministry of Industry and Trade (MIT) did not truly depicture the object of 2005 fiscal period in accordance with accounting laws. Auditors from the Supreme Audit Office (SAO) concluded this outcome during verification of the facts included in

statements that had been put out as supporting documents for the final account of the state budget chapter.

Financial audits were performed to ascertain the validity and reliability of MIT financial statements which could influence the tested value of closing balance in the 2005 final account, including realia associated with 2006 and previous years.

“MIT’s 2005 final account was not a reliable source for drawing the final account of the state budget chapter 322 – Ministry of Industry and Trade. The financial audit resulted in a publication stating that the inaccuracy was worth 1.1 billion CZK. At the same time, a budgetary discipline breach was detected, with estimated value of more than 5.2 million CZK”, said František Dohnal, president of SAO. He also added that the amount of money referred to a delayed payment of revenues realized from MIT’s property disposal.

“In the face of the determined imperfections, it is necessary for MIT to ensure that inadequacies will be taken away by enforcing appropriate adaptations of their book-keeping. The largest amount of shortcomings lay in poor keeping of the returnable grants-in-aids”, said the president of SAO.

The audit report also concluded that the present state of obligatory regulation principles, which control presenting financial data on capital participation of the state in trading companies, markedly suggests various unacceptable interpretations. “This is the reason why the Ministry of Finance was proposed to try to find a solution so that we can clearly see which data can come out from single closing entries in the sphere of capital participation and how to interpret the statement of balances”, said František Dohnal.

The auditing operation was included in the Annual Audit Plan of SAO for the year 2006 under No. 06/20. Jan Vedral, Member of the SAO, controlled the auditing operation and drew up the conclusion as well.

Press release on completion of the auditing operation

No. 06/21

The 2005 closing account made by Ministry of Education (ME) did not truly depicture the object of 2005 fiscal period in accordance with accounting laws. Auditors from the Supreme Audit Office (SAO) concluded this outcome during verification of the facts included in statements that had been put out as supporting documents for the final account of the state budget chapter.

Financial audits were performed to ascertain the validity and reliability of activities that were objects of ME financial statements, and which could influence the tested value of closing balance in the 2005 closing account, including realia associated with the previous fiscal periods. ME’s 2005 closing account was not a reliable source for drawing the annual closing account of the state budget chapter 323 – Ministry of Education.

Inconclusiveness and over- or undervaluing remainders of particular statement entries was the cause of the total incorrectness due to counteracting obligatory regulations. “Wrong book-keeping of the provided investment grants (which amounts to more than 22 billion CZK) makes an essential portion of the total loss. This error was cumulatively formed within several accounting periods and it is considered as alarming that it had not been uncovered

earlier. *Significant shortcomings passed in stocktaking and account qualification*", said František Dohnal, president of the SAO.

Among the main reasons why such inaccuracy occurred is the fact that, during the audited period, ME did not introduce an effectual system of internal control, which could help to uncover, evaluate, and minimize risks related to the object of accounting.

The auditing operation was included in the Annual Audit Plan of SAO for the year 2006 under No. 06/21. Jan Vedral, Member of the SAO, controlled the auditing operation and drew up the audit report as well.

Press release on completion of the auditing operation

No. 06/25

"Ministry of Healthcare poorly performed their duties when managing the program", reads the conclusion of the audit report made by the Supreme audit Office (SAO). The purpose of the audit was to look in granting, drawing, and using the State Budget funds earmarked for the program of material and technical basis of teaching hospitals development. Auditors focused on the period from January 2003 till June 2006, including associated realia from the following period.

The audited bodies were Ministry of Healthcare (MH), St. Ann's hospital in Brno, teaching hospitals of Brno, Hradec Králové, Olomouc, Plzeň, and Prague – Královské Vinohrady, the Teaching Hospital and Health Centre in Ostrava, the Teaching Hospital and Health Centre "Bulovka", Prague, the Thomayer's Teaching Hospital in Prague, and the General Teaching Hospital in Prague.

From 2003 to 2005, implementation of the program cost more than CZK 1,1 billion. The audit targeted 81 investment ventures with the total amount over CZK 979 million, making 86 % of all the money granted.

"For example, more than 50 % of provided finances were spent as late as the last month of the relevant year, which made difficult use for the audited teaching hospitals and consequently led to transferring those finances to a reserve fund. MH submitted only 2,67 % of the granted finances from 2003 – 2005 period to the audit. In addition, this audit was only perfunctory as no serious financial disposing break was found. The SAO audit reports have repeatedly warned of the fact having audited investments of the Ministry of Health," said František Dohnal, president of SAO.

Together with counteracting some obligatory regulations, the teaching hospitals broke budgetary discipline when disposing finance, and the total irregularity amounts more than CZK 9 million. "During the audit, an offend against the public order law was found. It was caused by poor eligibility evidence of the contractor or vague publishing the information of a competition of tenders", said president Dohnal.

The auditing operation was included in the Annual Audit Plan of SAO for the year 2006 under No. 06/25. Jan Holeček, Member of the SAO, controlled the auditing operation and drew up the audit report.

Část D

Informace a dokumenty

Česká republika
Nejvyšší kontrolní úřad

VÝROČNÍ ZPRÁVA
2006

ÚNOR 2007

OBSAH

I. Zhodnocení plánu kontrolní činnosti	9
1. Plán kontrolní činnosti (sestavení, zaměření, změny plánu)	9
2. Výsledky kontrolní činnosti	9
2.1 Skutečnosti zjištěné v kontrolních akcích	10
2.2 Kontrolní činnost ve vztahu ke státnímu závěrečnému účtu (finanční audit)	22
2.3 Součinnost s orgány činnými v trestním řízení	29
2.4 Projednávání kontrolních závěrů v orgánech Parlamentu a ve vládě ČR	30
II. Finanční zhodnocení kontrolní činnosti	33
1. Souhrnné finanční zhodnocení kontrolních akcí	33
2. Plnění oznamovací povinnosti podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků	33
III. Zhodnocení ostatní činnosti	35
1. Další činnost NKÚ související s kontrolní činností	35
1.1 Stanoviska ke zprávě o průběžném plnění státního rozpočtu a k návrhu státního závěrečného účtu	35
1.2 Stanoviska k návrhům právních předpisů	36
1.3 Podpora dobré účetní praxe	36
2. Plnění povinností vůči veřejnosti	37
2.1 Publikační činnost	37
2.2 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	38
2.3 Podání občanů	38
3. Mezinárodní spolupráce	39
4. Hospodaření s rozpočtovými prostředky kapitoly NKÚ	42
4.1 Hospodaření v roce 2006	42
4.2 Investiční výdaje	44
4.3 Povinný audit	44
4.4 Interní audit	44
5. Personální zajištění činnosti NKÚ	45
6. Organizační schéma NKÚ	47
Závěr	53

Přílohy:

Příloha č. 1	Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2006
Příloha č. 2	Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti v průběhu roku 2006
Příloha č. 3	Přehled kontrolních akcí, jejichž kontrolní závěr byl schválen NKÚ a v roce 2006 projednán vládou ČR
Příloha č. 4	Přehled kontrolních akcí, jejichž kontrolní závěr byl schválen NKÚ a v roce 2006 projednán kontrolním výborem PS Parlamentu ČR
Příloha č. 5	Seznam použitých zkratk



František Dohnal
prezident NKÚ

Vážený čtenáři,

dostává se Vám do rukou výroční zpráva Nejvyššího kontrolního úřadu /NKÚ/ obsahující souhrn informací a zhodnocení činnosti této instituce za rok 2006.

Cílem této zprávy není zopakovat všechna konkrétní zjištění z více než čtyř desítek kontrolních akcí, které v uplynulém roce proběhly. Všechny kontrolní závěry byly již publikovány ve věstnících, které vycházejí pravidelně čtyřikrát ročně a které jsou samozřejmě k dispozici i na webové stránce Nejvyššího kontrolního úřadu <http://www.nku.cz>. Forma a obsah této zprávy se snaží být dalším krokem ke zvýšení povědomí o kontrole veřejných výdajů v České republice, a to nejen pro odborníky v této oblasti, ale pro všechny, kdo se o zacházení s majetkem státu zajímají.

Výroční zpráva ukazuje a popisuje nejdůležitější a nejzávažnější problémy v oblasti hospodaření s movitým i nemovitým majetkem našeho státu, s finančními prostředky státního rozpočtu i finančními prostředky, které do naší republiky přitékají ze zahraničí. Snaží se také seznámit čtenáře s orgány a organizací nejvyšší kontrolní instituce České republiky.

Nejvyšší kontrolní úřad sice nemá žádnou výkonnou pravomoc, ale jeho činnost může, a měla by být zpětnou vazbou. Vazbou, která slouží Parlamentu České republiky, vládě a všem občanům jako informační zdroj, zda jsou při hospodaření se státním majetkem dodržovány zákony, zda je účetnictví státu a jeho organizací vedeno průkazně a správně a zda jsou peníze státu vynakládány účelně a hospodárně.

Cílem činnosti nejvyšší kontrolní instituce není kontrolovat všude a všechno, nebylo by to efektivní a pravděpodobně ani technicky možné. Cílem kontroly není také najít nedostatky za každou cenu. Hlavním cílem kontroly je za přiměřených nákladů a statisticky významně ověřit, zda je v hospodaření státu vše v pořádku, případně poskytnout podklady k rozhodnutí o nutných změnách.

Protože i kontrolní instituce musí být kontrolována, obsahuje výroční zpráva rovněž informace o hospodaření Nejvyššího kontrolního úřadu a výrok auditora.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'František Dohnal'. The signature is written in a cursive style with a horizontal line underneath.



Ing. Dušan Tešnar
viceprezident NKÚ

Členové NKÚ



Ing. Jiří Adámek



Ing. Zdeněk Brandt



Ing. Ludmila Brynychová



JUDr. Jiří Drábek



JUDr. Jan Holeček



Mgr. Marie Hošková



JUDr. Eliška Kadaňová



Mgr. Ing. Jiří Kalivoda



Ing. Antonín Macháček



MVDr. Rudolf Němeček



Mgr. Zdeňka Profeldová



Ing. Jaromíra Steidlová



Ing. Petr Skála



Ing. Jan Vedral



Ing. Ladislav Zeman

Poznámka: Členové NKÚ řídí jednotlivé kontrolní akce, spolu s prezidentem a viceprezidentem tvoří Kolegium, které schvaluje kontrolní závěry a nejdůležitější dokumenty NKÚ.

Změny v orgánech NKÚ

Dne 11. 9. 2006 zanikl Ing. Josefu Pohlovi mandát k výkonu funkce člena NKÚ. Složením slibu se funkce členky NKÚ ujala dne 16. 11. 2006 Ing. Jaromíra Steidlová, zvolená Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR. Na konci roku 2006 tak Kolegium NKÚ pracovalo ve složení, jak stanoví zákon.

Změna sídla NKÚ

NKÚ se po třinácti letech své existence přestěhoval. Stěhování proběhlo v prosinci 2006 a lednu 2007, a to do moderní administrativní budovy TOKOVO v Praze-Holešovicích, Jankovcova 2, stojící nedaleko od původního sídla úřadu. Nové sídlo hledal NKÚ již téměř deset let. Původní budova z počátku sedmdesátých let dvacátého století byla v době povodní v roce 2002 značně poškozena a kapacitně nevyhovovala.

Přestěhována byla také pracoviště umístěná do té doby v pronajaté budově v ulici K Moravině v Praze-Vysočanech. Další pronajaté prostory v Praze-Karlíně budou vyklizeny během roku 2007, čímž budou všechna pracoviště (mimo územních odborů) umístěna v jedné budově.



Jankovcova 63, Praha 7



TOKOVO, Jankovcova 2, Praha 7

I. Zhodnocení plánu kontrolní činnosti

1. Plán kontrolní činnosti (sestavění, zaměření, změny plánu)

Plán kontrolní činnosti na rok 2006, který obsahoval 37 kontrolních akcí, schválilo Kolegium NKÚ dne 28. 11. 2005. V průběhu roku 2006 schválilo Kolegium NKÚ další dvě kontrolní akce na celkový počet 39. Z toho 18 kontrolních akcí bylo ukončeno v roce 2006 a 21 kontrolních akcí pokračuje v roce 2007.

Plán kontrolní činnosti byl s ohledem na působnost danou NKÚ zákonem sestavován v návaznosti na stanovené cíle střednědobého výhledu a výsledky provedených kontrol. Základem pro jeho zpracování byly podněty z vlastní kontrolní činnosti, které ve svém souhrnu pokryly rozhodující rozsah zaměření. Vycházely z výsledků minulých kontrolních akcí a zahrnuly i sledování opatření, která byla přijata k nápravě dříve zjištěných nedostatků. Při výběru podnětů byla posuzována závažnost a aktuálnost daného tématu a dále využitelnost kontrolních zjištění pro vypracování stanoviska NKÚ ke státnímu závěrečnému účtu.

V roce 2006 obdržel NKÚ podnět od výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu Senátu Parlamentu ČR. Kolegium NKÚ rozhodlo navrhovanou kontrolu výběrového řízení státního podniku LOM Praha v projektu modernizace Mi – 171Š do plánu kontrolní činnosti na rok 2006 nezařadit. Kontrola tohoto státního podniku byla následně připravena do plánu kontrolní činnosti pro rok 2007.

Do plánu kontrolní činnosti byly zařazeny kontrolní akce zaměřené na

- správu daní a cel;
- hospodaření s finančními prostředky a s majetkem státu;
- hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu určenými na programové financování a dotace;
- hospodaření s prostředky poskytnutými ČR ze zahraničí;
- prověření závěrečných účtů vybraných kapitol státního rozpočtu;
- kontrolu opatření přijatých k nápravě dříve zjištěných nedostatků v rámci kontrolních akcí.

V průběhu roku 2006 bylo v plánu kontrolní činnosti provedeno celkem 26 změn. Nejčastěji byly provedeny v návaznosti na nově získávané údaje a podklady při přípravě kontrolní akce, a to v položce „kontrolovaná osoba“ (15 změn).

2. Výsledky kontrolní činnosti

V roce 2006 bylo ukončeno schválením kontrolního závěru /KZ/ celkem 44 kontrolních akcí. Z toho 26 kontrolních akcí bylo zahájeno v roce 2005 a 18 kontrolních akcí bylo zahájeno v roce 2006. Kontrolní akce, u kterých byl kontrolní závěr schválen v roce 2006, jsou uvedeny v příloze č. 1.

Kontrolní akce ukončené v roce 2006 byly zaměřeny jak na příjmovou, tak i na výdajovou oblast státního rozpočtu. V příjmové oblasti se zabývaly zejména správou daní a cel a prověřením postupů příslušných orgánů při jejich správě. Ve výdajové oblasti byly kontrolní akce zaměřeny zejména na kontrolu hospodaření s finančními prostředky a s majetkem státu (u organizačních složek státu a příspěvkových organizací), hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu určenými na programové financování a dotační politiku státu, zadávání veřejných zakázek, hospodaření státních a ostatních fondů, hospodaření s prostředky poskytnutými ČR ze zahraničí. V rámci kontrolních akcí byla

sledována i opatření přijatá k nápravě dříve zjištěných nedostatků. Závěrečné účty vybraných kapitol státního rozpočtu byly prověřeny kontrolami typu finanční audit.

Schválené kontrolní závěry kontrolních akcí byly publikovány ve **Věstníku NKÚ** (ročník XIV., č. 1/2006 – 4/2006) a na internetových stránkách NKÚ (<http://www.nku.cz>). V této výroční zprávě uvádíme pouze vybraná kontrolní zjištění, která jsou podrobněji popsána v části 2.1 – Skutečnosti zjištěné v kontrolních akcích.

Poznámka: Kontrolní akce jsou dále ve výroční zprávě označovány zkratkou, např. „KA č. 06/02“. Plné názvy KA jsou uvedeny v příloze č. 1.

2.1 Skutečnosti zjištěné v kontrolních akcích

2.1.1 Oblast příjmů státního rozpočtu

V roce 2006 byly schváleny kontrolní závěry zabývající se správou daně z přidané hodnoty (KA č. 05/19) a správou spotřebních daní (KA č. 05/34). Specifickou kontrolou byla KA č. 05/25 zaměřená na hospodaření s majetkem státu a finančními prostředky při likvidaci státních podniků.

KA č. 05/19 byla zaměřena na daň z přidané hodnoty /DPH/, která představovala v kontrolovaném období jednu z nejvýznamnějších daní, neboť tvořila přibližně třetinu daňových příjmů státního rozpočtu.

Z výsledků kontrolní akce vyplynulo, že na změny vyvolané začleněním ČR do jednotného vnitřního trhu Evropské unie /EU/ byla česká daňová správa připravena. Přesto se vyskytly nedostatky jak v oblasti správy DPH, tak v oblasti využívání informací z EU.

U správců daně byly zjištěny zejména následující nedostatky:

- Finanční úřady /FÚ/ v některých případech neproověřily údaje v souhrnných hlášeních a neodstranily nejasnosti v hodnotách intrakomunitárních¹ dodání, přestože hodnota rozdílů mezi údaji uvedenými v daňových přiznáních k DPH a souhrnných hlášeních plátců činila **537,2 mil. Kč**;
- FÚ při prověřování údajů o intrakomunitárních dodáních uvedených plátců v daňových přiznáních k DPH dostatečně nevyužívaly všechna oprávnění stanovená jim zákonem. V některých případech důsledně neproověřily nárok na osvobození intrakomunitárních dodání od DPH a nezahájily vytykáací řízení. Hodnota intrakomunitárních dodání uvedená v daňových přiznáních k DPH činila v těchto případech **128,7 mil. Kč**;
- FÚ neproověřily některé rozdíly mezi údaji z EU a daňových přiznání k DPH českých plátců týkající se hodnot intrakomunitárních pořízení, přestože hodnota odchylky dle údajů ze systému VIES² činila nejméně **148,3 mil. Kč**.

Cílem KA č. 05/34 bylo především prověřit systém výběru spotřebních daní po přijetí nové právní úpravy, na jejímž základě převzaly od 1. 1. 2004 správu těchto daní celní orgány. Souběžně byl u FÚ prověřen postup při vymáhání nedoplatků na spotřebních daních k 31. 12. 2003 a výkon správy spotřebních daní po 1. 1. 2004.

Kontrolou bylo zjištěno, že

- některá povolení k provozování daňového skladu a povolení k opakovanému přijímání vybraných výrobků byla zaevidována v registru daňových subjektů až 21 měsíců po jejich účinnosti. Důsledkem chybného nebo pozdního zadávání údajů do mezinárodní databáze SEED³, která slouží správcům daně ke kontrole, zda s vybranými výrobky nakládá oprávněná osoba, je snížení informační hodnoty databáze a ve svém důsledku může vést ke zdanění

¹ Dodání zboží do jiného členského státu EU.

² Value Added Tax Information Exchange System.

³ System for Exchange of Excise Data.

- vybraných výrobků v jiném členském státě, než ve kterém je realizována spotřeba, případně k daňovým únikům;
- kontrolu pohybu nezdaněných vybraných výrobků ztěžuje skutečnost, že v rámci EU doposud neexistuje jednotný elektronický systém pro evidenci přepravy a sledování vybraných výrobků podléhajících spotřební dani. Podle rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1152/2003/ES ze dne 16. 6. 2003 má být tento systém EMCS⁴ zaveden od 1. 7. 2009;
 - současná zákonná úprava neumožňuje správcům daně zvýšit zajištění daně v případech, kdy provozovatel daňového skladu nebo oprávněný příjemce oznámí navýšení předpokládaného ročního objemu vyrobených nebo přijímaných výrobků po vydání příslušného povolení.

KA č. 05/25 prověřila hospodaření s majetkem státu a finančními prostředky při likvidaci státních podniků.

Při kontrole bylo zjištěno:

- k počátku roku 2005 ještě nebyla ukončena likvidace 265 státních podniků dotčených privatizací, z toho 153 v působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu /MPO/ a 73 v působnosti Ministerstva pro místní rozvoj /MMR/. K rychlému ukončení likvidace ani k získání nejvyššího výnosu likvidace nebyli likvidátoři motivováni. Kontrolovaná ministerstva nesledovala efektivnost postupů při zpeněžování majetku;
- majetek těchto státních podniků mohli likvidátoři prodat pouze na základě veřejných dražeb nebo se souhlasem Ministerstva financí /MF/ přímým prodejem. Bylo zjištěno, že v některých případech byl se souhlasem MF i zakladatele majetek prodán přímo bez předchozí nabídky ve veřejné dražbě, v řadě dalších případů však likvidátoři prováděli dražby opakovaně. V takových případech nejenže se prodlužovala doba likvidace, ale často samotné náklady na dražby převýšily výnos;
- zcela výjimečný svým rozsahem i postupem byl přímý prodej čerpacích stanic podniku BENZINA, státní podnik v likvidaci, za 772 mil. Kč. Rozhodování o tomto prodeji bylo odůvodňováno zejména umožněním zaplacení daňového nedoplatku, splněním závazků z ekologických zátěží a také tím, že nebudou vyvolány další náklady. **Realizace prodeje nebyla provedena transparentním způsobem a původní záměry nebyly naplněny.**

2.1.2 Oblast výdajů státního rozpočtu

2.1.2.1 Programové financování

Ministerstva ani v roce 2006 nevytvářela při přípravě a realizaci programů investiční výstavby základní podmínky k tomu, aby finanční prostředky státního rozpočtu byly z hlediska společnosti vynakládány efektivně, účelně a hospodárně. Systémové nedostatky v zabezpečení přípravy, v realizaci a vyhodnocování investičních programů jsou příčinou, že NKÚ v průběhu několika let opakovaně zjišťuje stále stejná porušení obecně závazných právních předpisů, vnitřních norem, směrnic, stanovených postupů a zásad hospodárnosti. Zvláště alarmující jsou zjištění týkající se navyšování finančních potřeb.

- Např.: KA č. 06/03 – Ministerstvo dopravy /MD/ v dokumentaci programu ev. č. 327 220 z roku 2004 podcenilo finanční náročnost pořízení kontrolovaných úseků dálnice D8, náklady na jejich pořízení vycházely z cenové úrovně roku 2000. Nově zpracovaná dokumentace tohoto programu z roku 2006, která ale nebyla do ukončení kontroly schválena MF, zvyšuje finanční potřebu na pořízení kontrolovaných úseků dálnice D8 z 32,7 mld. Kč na 43,5 mld. Kč, tj. o 10,8 mld. Kč, **což představuje zvýšení nákladů o 33 %**. Navýšení finančních potřeb v této dokumentaci programu snižuje efektivnost vynakládání prostředků na pořízení dálnice D8. Důsledkem opakovaně zjišťovaných systémových nedostatků (zdlouhavý průběh územního řízení) i dlouhodobě neřešeného konfliktu mezi veřejnými zájmy na udržitelné mobilitě

⁴ Excise Movement and Control System.

společnosti a zároveň na zachování ekologické stability je nežádoucí časový posun doby výstavby jednoho z kontrolovaných úseků dálnice D8. Vede to ke ztrátě výnosů, které by výstavba přinesla za podmínek současného zprovoznění kontrolovaných úseků dálnice D8.

Programy pořízení a reprodukce majetku

Zjišťovány byly zejména:

- **nevhodně nebo nedostatečně stanovený cíl programu;**
Např.: KA č. 05/24 – MD stanovilo nevhodně cíl programu „Obnova dopravní infrastruktury v území postiženého povodní 2002“, podle kterého by musela být infrastruktura obnovena i se závadami, které měla před povodní.
- **realizace investičních programů bez řádně zpracované a schválené dokumentace;**
Např.: KA č. 05/16 – MMR poskytlo **13 604 mil. Kč** na programy bytové výstavby a bydlení, aniž byly stanoveny a MF schváleny základní finanční ukazatele, technicko-ekonomické zásady a podmínky financování (byly chybně stanoveny podmínky pro poskytování dotací – mj. nebyla nastavena kritéria pro odstupňování výše dotace na bytovou výstavbu).
- **předkládání programů s neúplnou dokumentací MF a realizace těchto programů bez jejich schválení.**
Např.: KA č. 06/12 – MMR v rozporu s platnou vyhláškou předložilo MF ke schválení neúplnou dokumentaci dílčích programů (celkem čtyři) přijatých k realizaci národních programů regionálního rozvoje a do roku 2004 (v období od roku 2001) programy realizovalo bez jejího schválení.

Příprava akcí

Zjišťovány byly zejména:

- **schvalování investičních akcí k registraci bez odpovídajících podkladů a údajů daných ustanovením § 5 vyhlášky č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku;**
Např.: KA č. 05/24 – MD v případě akcí týkajících se železniční dopravní infrastruktury schvalovalo akce neinvestičního charakteru jen na základě investorem uvedených údajů o potřebách a zdrojích financování, a u akcí investičního charakteru nemělo ve všech případech k dispozici projektovou dokumentaci.
KA č. 05/38 – Ministerstvo práce a sociálních věcí /MPSV/ registrovalo akce na základě investičních záměrů, které neobsahovaly veškeré údaje nezbytné pro rozhodování o registraci akcí i následné účasti státního rozpočtu. Důsledkem nepřipravenosti jednotlivých akcí byla skutečnost, že výše finančních prostředků byla po registraci měněna, stejně jako termíny přípravy i realizace akcí, a to včetně změn závazných parametrů. Změny parametrů akcí nebyly v registračních listech a následně i v rozhodnutích o účasti státního rozpočtu aktualizovány.
- **nevydání rozhodnutí o účasti státního rozpočtu správcem programu.**
Např.: KA č. 05/38 – MPSV poskytovalo jednotlivým úřadům práce finanční prostředky určené na realizaci akcí, aniž vydalo rozhodnutí o účasti státního rozpočtu. Převádělo úřadům práce finanční prostředky téměř ve 100% výši v době, kdy akce byly teprve připravovány a nebylo ujasněno, zda a v jakém finančním objemu budou realizovány.

Realizace akcí

Současná metodika řízení investičních projektů financovaných z prostředků státního rozpočtu nemotivuje investora k úsporám finančních prostředků. Investor je zodpovědný pouze za nepřekročení finančních prostředků stanovených v rozhodnutí o účasti státního rozpočtu.

- Zjišťovány byly zejména:
- **zásadní změny ceny díla v průběhu realizace stavby;**
Např.: KA č. 05/39 – Při kontrole hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu určenými na rekonstrukci a dostavbu justičního areálu „Na Míčánkách“ bylo zjištěno, že v průběhu realizace stavby docházelo ke změnám ceny díla. Cena díla (i přes úsporná opatření realizovaná Ministerstvem spravedlnosti /MS/ ve výši cca 34,6 mil. Kč) se celkem zvýšila o **289,9 mil. Kč**, na částku **2 170,3 mil. Kč**, včetně zahrnutí zvýšené sazby DPH.
 - **použití finančních prostředků na jiný než stanovený účel;**
Např.: KA č. 05/16 – Někteří příjemci dotací programů bytové výstavby a bydlení použili finanční prostředky například na stavbu plynovodu nebo stavbu protihlukového valu a čistírnou odpadních vod.
KA č. 05/24 – Finanční prostředky ve výši **1,7 mil. Kč** u čtyř akcí zaměřených na odstraňování povodňových škod z roku 2002 v dopravní infrastruktuře byly použity k jinému účelu.
KA č. 06/10 – Někteří příjemci dotací programu použili finanční prostředky v jiném rozpočtovém období a na jiný účel.
 - **ostatní zjištění při realizaci akcí.**
Např.: KA č. 05/24 – Ředitelství silnic a dálnic ČR /ŘSD/ použilo finanční prostředky ve výši **2,9 mil. Kč** na opravy objektů jiných vlastníků. U šesti akcí byly nesprávně uhrazeny ve výši **1,2 mil. Kč** fakturované práce prováděné v rámci odstraňování povodňových škod z roku 2002 v dopravní infrastruktuře.

Závěrečné vyhodnocení akcí

- Zjišťovány byly zejména:
- **nedostatečná nebo žádná kontrola splnění závazných parametrů stanovených v rozhodnutích o účasti státního rozpočtu na financování akcí;**
Např.: KA č. 05/24 – MD nekontrolovalo splnění závazných parametrů stanovených v rozhodnutích o účasti státního rozpočtu, hodnotilo parametry schválené v projektu stavby investorem a dosažené při realizaci nebo hodnotilo jen část parametrů.
 - **nezabezpečení kontroly údajů v dokumentaci závěrečného vyhodnocení akce správcem programu a neukončení investiční akce správcem programu;**
Např.: KA č. 06/10 – Ministerstvo zdravotnictví /MZ/ jako správce programu nereagovalo na skutečnost, že investoři předložili požadovanou dokumentaci k závěrečnému vyhodnocení akcí, nezabezpečilo jejich kontrolu a akce neukončilo.
 - **nepředložení dokumentace závěrečného vyhodnocení akce účastníky programu ve stanoveném termínu.**
Např.: KA č. 06/02 – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy /MŠMT/ jako správce programu nezabezpečilo, aby účastník programu u investičních akcí předložil dokumentaci k závěrečnému vyhodnocení akce ve stanovených lhůtách.
KA č. 06/10 – Účastníci programu nepředkládali ve stanoveném termínu závěrečné vyhodnocení akce.

Budoucí možná rizika

- **KA č. 06/06 – Při realizaci útlumového programu hornictví způsobuje nedostatek finančních prostředků riziko posunu jeho ukončení z r. 2040 na r. 2050.** Nezlikvidované nepotřebné objekty vyžadují každoroční náklady ve výši cca 30 mil. Kč.

2.1.2.2 Dotační politika

Kontrolní činností NKÚ bylo opakovaně zjištěno, že přetrvávají nedostatky v metodické, řídicí, kontrolní a vyhodnocovací činnosti ministerstev jakožto poskytovatelů státních dotací. Dlouhodobě nedostatečná kontrolní činnost ministerstev měla za následek opakované porušování rozpočtových pravidel a zákona o finanční kontrole.

Nedostatky zjištěné při kontrole u poskytovatelů dotací (ministerstev)

Zjišťovány byly zejména:

- **systemové nedostatky;**

Např.: KA č. 05/17 – MPSV při poskytování dotací na investiční akce nepostupovalo důsledně podle „zásad“, které samo vydalo. Úřady práce nerespektovaly ustanovení vyhlášky č. 242/2002 Sb., o bližších podmínkách poskytování příspěvku zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % občanů se změněnou pracovní schopností z celkového počtu svých zaměstnanců a vyúčtování tohoto příspěvku, a poskytovaly zaměstnavatelům zálohy příspěvku v nesprávné výši.

KA č. 05/29 – Ministerstvo životního prostředí /MŽP/ nepožadovalo, aby žádosti o dotace obsahovaly údaje o celkových nákladech všech činností, které byly předmětem podpory, a na jejichž základě by bylo možno hodnotit efektivnost použití vynaložených prostředků státního rozpočtu. Akceptovalo konečná vyúčtování použití dotací, přestože vykazovala nedostatky a neprokazovala skutečné čerpání dotací v souladu s podmínkami pro čerpání dotace.

KA č. 06/07 – MD při poskytování prostředků státního rozpočtu na veřejnou osobní dopravu nevymezilo pojem „dopravní potřeby státu ve veřejném zájmu“ a nedoložilo v souvislosti se zjišťováním dopravních potřeb státu propočet výše prostředků státního rozpočtu vyčleněných k úhradě prokazatelné ztráty ve vazbě na objednaný rozsah. České dráhy /ČD/ vykazují prokazatelnou ztrátu podle své metodiky, která není dostatečně transparentní a kontrolovatelná. MD výpočet ČD nezpochybnilo konkrétními a věcnými argumenty a přesto do smluv o závazku veřejné služby uvedlo a uhradilo prokazatelnou ztrátu v nižší výši, než ČD požadovaly. Uplatňovaný způsob stanovení dopravních potřeb státu ve veřejném zájmu a způsob úhrady prokazatelné ztráty **není systémovým řešením problematiky veřejné drážní osobní dopravy**. Kumulovaná ztráta ČD od jejího založení v roce 2003 do 30. 6. 2006 dosáhla výše **2 720 mil. Kč**, přičemž ztráta v okruhu samotné osobní dopravy dosáhla výše 10 764 mil. Kč a byla kompenzována z jiných činností.

KA č. 06/12 – Mimořádnost potřeb v oblasti regionální infrastruktury financovaných z rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa /VPS/ v rámci programu MF nebyla dostatečně zdůvodněna. Program se neřídil pravidly regionální politiky a nesplňoval ani její základní principy. Pouze necelá čtvrtina dotace byla přidělena hospodářsky a strukturálně postiženým regionům. Způsob státní podpory založený na poslancecké iniciativě odporuje základním principům programového financování reprodukce majetku. Ty vyžadují stanovení cílů, priorit, opatření, finančního a časového rámce podpory. Z rozpočtové kapitoly VPS tak bylo formou dotace v letech 2002 – 2005 nesystémově poskytnuto 4 402 mil. Kč v situaci, kdy výše podpory z programů MMR uspokojovala pouze cca 28 % žadatelů z hospodářsky a strukturálně postižených regionů.

- **poskytování finančních prostředků bez vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace a bez stanovení podmínek použití těchto prostředků;**

Např.: KA č. 06/11 – Česká filharmonie /ČF/ a Divadelní ústav /DÚ/ nepředkládaly Ministerstvu kultury /MK/ žádosti o poskytnutí finančních prostředků programu „Kulturní aktivity“ na konkrétní projekty. MK ani takový postup od příjemců nevyžadovalo a poskytovalo finanční prostředky bez vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace a bez stanovení podmínek použití těchto prostředků. Z důvodu neexistence těchto podmínek nebylo možné ověřit dodržení jejich účelu a oprávněnost uplatnění jednotlivých nákladových položek v rámci realizace konkrétních projektů.

- **porušení rozpočtové kázně;**
Např.: KA č. 06/11 – MK poskytl v rozporu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), účelové dotace ve výši **0,9 mil. Kč** právnické osobě, která nebyla zřízena k poskytování kulturních služeb.
- **nestanovení časového a finančního rámce národních programů regionálního rozvoje, nevytvoření postačujících výchozích podmínek pro monitorování a vyhodnocování přínosů těchto programů;**
Např.: KA č. 06/12 – MMR v Národních programech regionálního rozvoje č. 1 a č. 4 nestanovilo časové období jejich platnosti a finanční rámec stanovilo ve všech národních programech pouze na jeden rok, bez rozdělení na jednotlivá opatření.
MMR nestanovilo žádné ukazatele ani opatření k monitorování a vyhodnocování programů, a tím u žádného z kontrolovaných programů nebylo prakticky možné vyhodnotit přínosy pro hospodářský a sociální rozvoj regionů.
- **nedostatečné stanovení podmínek přidělení a zúčtování dotací, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o poskytnutí dotací;**
Např.: KA č. 05/30 – Český ústav zeměměřický a katastrální /ČÚZK/ při financování provozních akcí v rozhodnutích o účasti státního rozpočtu nestanovil investorům závazné parametry pro použití programových prostředků na běžné výdaje.
KA č. 06/05 – MŽP při poskytování finančních prostředků na výzkum a vývoj v oblasti životního prostředí nestanovilo jednotná a jednoznačná pravidla dodržování nákladů v jednotlivých položkách podle smlouvy o podpoře. Možnost volného výkladu ponechalo i ve věci doby, od které je možno uplatňovat náklady jako uznané. MŽP tak připustilo, že do nákladů byly zahrnovány i výdaje vzniklé před podpisem smlouvy a po předání závěrečné zprávy. Dále umožnilo nepřipustnou kombinaci účelové a institucionální podpory na výzkum a vývoj.
KA č. 06/14 – MK nestanovilo v podmínkách rozhodnutí o účasti státního rozpočtu zákaz použití finančních prostředků dotace na úhradu odpisů, a tím umožnilo příjemcům dotace její použití v rozporu s účelem „Programu podpory zajištění regionálních funkcí knihoven“. Tři z nich použili prostředky z dotace na úhradu odpisů, a to v celkové výši **0,2 mil. Kč**.
- **nedostatečná kontrolní činnost;**
Např.: KA č. 06/05 – Kontrolní systém používaný MŽP jako poskytovatelem podpory na výzkum a vývoj neumožňuje nalézt většinu nedostatků při použití dotací.
KA č. 06/07 – MD neprovádělo kontrolu financování ztráty z provozování osobní drážní dopravy vzniklou plněním závazku veřejné služby.
- **nedostatky zjištěné při poskytování a čerpání investičních pobídek a investičních podpor.**
Např.: KA č. 05/33 – Z celkové částky 5 102 mil. Kč poskytnutých účelových dotací k dani z příjmu právnických osob /DPPO/ bylo vynaloženo **99 mil. Kč** neúčelně, neboť společnost, která tuto dotaci dostala, ukončila výrobu a vyvezla technologii mimo území státu.
U kontrolovaných společností bylo zjištěno neoprávněné čerpání finančních prostředků poskytnutých na účelovou dotaci k DPPO ve výši **0,4 mil. Kč** a finančních prostředků poskytnutých na školení a rekvalifikaci zaměstnanců ve výši **0,4 mil. Kč**.
Prostředky státního rozpočtu ve výši **70 mil. Kč** poskytnuté na školení a rekvalifikaci zaměstnanců investorovi v sektoru strategických služeb byly více než 4 roky v dispozici společnosti, aniž splnily účel, pro který byly poskytnuty.

Nedostatky zjištěné při kontrole u příjemců dotací

Zjišťováno bylo zejména:

- **příjemci neprokázali použití prostředků výhradně k úhradě nákladů přímo souvisejících s plněním cílů a parametrů projektu výzkumu a vývoje;**

Např.: KA č. 06/05 – Čerpání a využívání prostředků kontrolovalo MŽP prostřednictvím tzv. „řádného vyúčtování“, jehož vypovídací schopnost byla omezená – příjemci je vypracovávali neúplně, nesprávně a v rozporu se skutečnostmi vykázanými v účetnictví. Bylo zjištěno množství nedostatků u příjemců podpory, kteří vždy neprokázali, že prostředky použili výhradně k úhradě nákladů přímo souvisejících s plněním cílů a parametrů projektů.

- **nedodržení podmínek užití dotace a financování akcí;**

Např.: KA č. 06/12 – Někteří příjemci dotace porušili rozpočtovou kázeň použitím prostředků dotace v rozporu se stanovenými povinnostmi, jeden příjemce dotace nedodržel stanovenou podmínku nepřevádět majetek pořízený s účastí dotace po dobu pěti let na jinou právnickou nebo fyzickou osobu a někteří příjemci dotací hradili smluvní dodávky stavebních prací nedoložené průkazně jejich věcným plněním.

KA č. 06/14 – Některé knihovny v rozporu s účelem dotace v rámci „Programu podpory zajištění regionálních funkcí knihoven“ použily neinvestiční prostředky na financování investic nebo z nich hradily výdaje na pohoštění a náklady spojené se zahraničními cestami.

- **nevedení správného účetnictví o majetku dotovaném ze státního rozpočtu;**

Např.: KA č. 06/12 – Někteří příjemci dotací nevedli správné účetnictví o majetku dotovaném ze státního rozpočtu v celkové pořizovací ceně **100 mil. Kč**.

- **použití finančních prostředků v rozporu se stanoveným účelem dotace.**

Např.: KA č. 06/14 – V rámci „Programu podpory zajištění regionálních funkcí knihoven“ byly některými knihovnami v rozporu se stanoveným účelem dotace použity prostředky v celkové výši **0,2 mil. Kč**.

Budoucí možná rizika

- **KA č. 05/33 – Poskytování investiční podpory společnostem působícím v sektoru strategických služeb není upraveno zákonem.**

Investiční pobídky lze podle zákona o investičních pobídkách poskytovat pouze pro obory zpracovatelského průmyslu. Chybějící právní úprava této oblasti znamená riziko opakování nedostatků zjištěných kontrolou.

Riziko pro výdaje státního rozpočtu představuje uzavírání dodatku k „Prohlášení o společném záměru“, což umožňuje společnostem získávat vyšší účelové dotace k DPPO, než bylo původně stanoveno. Tyto vyšší výdaje z rozpočtu nejsou kompenzovány rozšířením povinností společností. Dle původně uzavřených prohlášení byly účelové dotace k DPPO limitovány výší dotace vyplacené v prvních pěti letech. Podle dodatků k prohlášení zůstala jediným kritériem přípustná intenzita veřejné podpory. Výdaje státu proto budou vyšší, než se původně uvažovalo. Nedodržování dikce podmínek pro posouzení plnění povinností zřídít nová pracovní místa znamená riziko nedůvodného čerpání prostředků státního rozpočtu.

2.1.2.3 Veřejné zakázky

Rovněž na nedostatky v zadávání veřejných zakázek NKÚ poukazuje v kontrolních závěrech i ve výročních zprávách již několik let. Alarmující je, že opakovaná zjištění potvrzují nedostatečnou vůli či schopnost kontrolovaných osob tuto neudržitelnou situaci řešit. Jde přitom o oblast, která je velmi přísně sledována orgány EU a veřejností je chápána jako podhoubí možné korupce.

Porušení ustanovení zákona o zadávání veřejných zakázek byla v kontrolovaných oblastech zjišťována opakovaně, docházelo k nim prakticky ve všech fázích zadávacího procesu.

Tvorba podmínek obchodní veřejné soutěže

Zjišťováno bylo zejména:

- **podmínky soutěže neobsahují dílčí kritéria pro posuzování nabídek.**

Např.: KA č. 06/03 – ŘSD jako zadavatel soutěže na zhotovení veřejné zakázky na část stavby dálnice D8 neuvedlo v podmínkách soutěže dílčí kritéria, podle kterých byly nabídky hodnoceny. Průběh soutěže tak byl napaden jedním z účastníků soutěže i Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže /ÚOHS/, čímž došlo k prodloužení soutěžní lhůty a k ohrožení termínu realizace.

Vyhlášení obchodní veřejné soutěže (učinění výzvy zájemcům)

I přes opakovaná upozornění NKÚ stále docházelo k častému protizákonnému jednání, kterým zadavatelé buď obcházelí nutné použití předmětného zákona, nebo ho zcela ignorovali. Byly zjištěny zejména následující nedostatky:

- **ignorace zákona o zadávání veřejných zakázek a zadání zakázky podléhající obchodní veřejné soutěži jedinému zájemci, nevyhlášení obchodní veřejné soutěže;**

Např.: KA č. 05/16 – V rámci programů bytové výstavby a bydlení jedna obec nevyhlásila obchodní veřejnou soutěž na dodavatele stavby a zadala kompletní zhotovení stavby za celkovou cenu **více než 100 mil. Kč** příspěvkové organizaci, kterou sama zřídila.

KA č. 05/21 – Ministerstvo vnitra /MV/ zadalo tři veřejné zakázky na generální opravu pohonných jednotek vrtulníků s cenou celkem **81,5 mil. Kč** výzvou jednomu zájemci.

KA č. 06/01 – Český statistický úřad /ČSÚ/ neprovedl zadání veřejných zakázek na plnění v celkové výši **46,1 mil. Kč**.

KA č. 05/24 – ŘSD nesprávně zadalo na základě výzvy jednomu zájemci realizaci akce „I/15 Litoměřice most“ v ceně **66,7 mil. Kč**.

KA č. 06/17 – Správa Krkonošského národního parku /KRNAP/ bez vyhlášení obchodní veřejné soutěže nakoupila 12 terénních automobilů v hodnotě **9,9 mil. Kč**.

- **dělení větších zakázek na zakázky menší a přidělování těchto dílčích částí samostatně, ačkoliv zákon tento postup výslovně zakazuje;**

Např.: KA č. 05/16 – Tři obce účelově rozdělily veřejné zakázky na menší s cílem vyhnout se vyhlášení obchodní veřejné soutěže.

- **nesprávné zadání na základě výzvy třem zájemcům;**

Např.: KA č. 05/24 – ŘSD zadalo nesprávně na základě výzvy třem zájemcům realizaci akce „Oprava sesuvu svahu na D5“ v ceně **6,7 mil. Kč**.

- **předmět zakázky nebyl stanoven přesně a správně, důsledkem je rozšiřování předmětu zakázky a navyšování celkové ceny díla;**

Např.: KA č. 05/24 – Správa železniční dopravní cesty /SŽDC/ a České přístavy /ČP/ u tří akcí nestanovily předmět zakázky přesně a správně. V průběhu realizace proto musel být předmět zakázky rozšiřován a zvyšována cena celkem o **1,3 mil. Kč**.

- **postup při zadávání veřejných zakázek podle již neplatného zákona.**

Např.: KA č. 06/11 – ČF při zadávání dvou veřejných zakázek postupovala podle zákona, který již pozbyl účinnost.

Hodnocení nabídek a výběr vítězného uchazeče

Zjištěno bylo zejména:

- **možnost subjektivního hodnocení nabídek;**

Např.: KA č. 06/03 – ŘSD umožnilo v podmínkách soutěže u kritéria „odborná způsobilost“ subjektivní hodnocení nabídek zájemců o veřejnou zakázku stavba dálnice D8.

- **v oblasti zadávání veřejných zakázek docházelo k hrubému porušení zákona.**

Např.: KA č. 06/12 – Někteří příjemci dotací nevyloučili z účasti na veřejné zakázce uchazeče a přidělili jim zakázky, přestože neposkytli informace a doklady o své kvalifikaci v rozsahu

požadovaném zákonem; dále nezveřejnili výzvy k podání nabídky na veřejnou zakázku na centrální adrese apod.

2.1.2.4 Hospodaření s majetkem státu

Kontrolní akce zaměřené na hospodaření s majetkem státu opakovaně prokázaly řadu závažných nedostatků v této oblasti, zejména v evidenci, oceňování i následné inventarizaci majetku.

Inventarizace

Zjišťovány byly zejména:

- **neprovádění inventarizace majetku a závazků, příp. její neprůkaznost;**
Např.: KA č. 06/04 – Správa státních hmotných rezerv /SSHR/ nevyúčtovala zjištěné inventarizační rozdíly do účetního období, za které se inventarizací ověřoval stav majetku a závazků. SSHR rovněž nedoložila průkazně stav zásob hmotných rezerv k 31. 12. v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví.
KA č. 06/10 – Některé nemocnice neprokázaly stav majetku ke konci rozvahového dne stavy fyzické inventury opravenými o přírůstky a úbytky.
KA č. 06/11 – DÚ nedoložil provedení inventarizace majetku a závazků za rok 2004 v celkové hodnotě **67,9 mil. Kč** a za rok 2005 v celkové hodnotě **47,8 mil. Kč**.
- **neprovedení dokladové inventury.**
Např.: KA č. 05/14 – Ministerstvo obrany /MO/ neprovedlo dokladovou inventuru dlouhodobého nehmotného majetku k 31. 12. 2004 v hodnotě **332,5 mil. Kč**.

Nesprávné vedení účetnictví

Zjišťováno bylo zejména:

- **nevedení majetku v účetnictví, příp. neúplná a neprůkazná evidence majetku, s nímž je organizace příslušná hospodařit.**
Např.: KA č. 06/01 – ČSÚ nevedl ve svém účetnictví pozemky o celkové rozloze 3 946 m².
KA č. 06/02 – Národní institut pro další vzdělávání pokud jde o převáděný majetek zrušených pedagogických center nepostupoval v souladu se zákonem o účetnictví, neboť neúčtoval v některých případech samostatně o pozemcích. Cena některých pozemků byla zahrnuta do pořizovacích cen budov, a tím byly pozemky v rozporu se zákonem odepisovány.
KA č. 06/04 – SSHR v letech 2004 a 2005 nevedla evidenci nemovitého majetku průkazným způsobem, když obsah této evidence neodpovídal skutečnému stavu, resp. stavu vedenému v katastru nemovitostí.
KA č. 06/17 – Správa národních parků, Chráněná krajinná oblast Šumava a Správa KRNP vedly většinu pozemků s nulovou hodnotou; celková hodnota těchto pozemků činila cca **3 152 mil. Kč**.

Hospodaření s majetkem státu

Zjišťovány byly zejména:

- **neúčelnost a nehospodárnost při nakládání s majetkem státu;**
Např.: KA č. 05/14 – Realizace informačních systémů MO předstihla vybudování odpovídající struktury a kapacity přenosového prostředí. Došlo k zásadní disproporcii mezi možnostmi přenosového prostředí a požadavky provozovaných informačních systémů.
KA č. 05/27 – Česká konsolidační agentura /ČKA/ nehospodárně vynaložila finanční prostředky; kontrola zjistila nepřiměřeně vysoké výdaje na mzdy, vysoké náklady na zajištění externích služeb, na pořízení předmětů k propagaci i vysoké náklady na školení a studium pro omezený počet zaměstnanců.

KA č. 05/30 – Zeměměřické a katastrální orgány nedodržely ustanovení zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, při prodeji a likvidaci nepotřebného státního majetku v objemu **4 323 tis. Kč**.

KA č. 06/04 – SSHR poskytla dlužníkovi, za kterým měla pohledávky po lhůtě splatnosti přes 8 mil. Kč, další plnění.

KA č. 06/08 – U Policie ČR nebyly dlouhodobě provozovány některé nově pořízené automobily a tvořily tzv. zálohy.

KA č. 06/11 – DÚ nerespektoval právní stav vzniklý na základě pravomocných rozhodnutí soudu, a způsobil tak státnímu rozpočtu značnou škodu, když byl povinen uhradit **11,6 mil. Kč** jako úroky a dále **0,9 mil. Kč** na nákladech soudního řízení.

- **vynakládání vysokých finančních částek státního rozpočtu za externí služby;**

Např.: KA č. 05/25 – MMR a MPO svěřily kontrolu postupu při likvidaci státních podniků, popř. další činnosti spojené s výkonem funkce zakladatele státních podniků externím firmám. NKÚ při kontrole postupu likvidátorů zjistil případy, kdy platby za služby byly nepřiměřené, fakturované částky nebyly často podrobněji rozepsané nebo si likvidátoři hradili z prostředků likvidovaných podniků výdaje nad rámec smluv uzavřených se zakladateli (v některých zjištěných případech výdaje prokazatelně nesouvisely s likvidací podniku).

Vynakládání vysokých finančních částek státního rozpočtu za externí služby bylo zjištěno i v jiných kontrolních akcích, např. KA č. 05/27.

- **nevymáhání smluvních sankcí a nespecifikování smluvních pokut ve smlouvách;**

Např.: KA č. 06/04 – SSHR nepožadovala od dlužníků sjednané smluvní sankce v celkové výši **35,5 mil. Kč**. Rovněž uzavřela s dodavatelem kupní smlouvy, aniž v nich byla zakotvena sankce za porušení povinnosti ze strany dodavatele. Naopak při prodloužení kupujícího byly sjednány úroky z prodlení. Smluvní vztah tak nesl znaky nevyváženosti.

- **zanedbání povinností při hospodaření s majetkem;**

Např.: KA č. 06/17 – Na správy národních parků nebyla dosud převedena příslušnost hospodařit s některými pozemky ve vlastnictví státu vyžadujícími zvláštní ochranu a s některými pozemky, na nichž se nacházejí přírodní památky.

- **budoucí možná rizika.**

Např.: KA č. 05/21 – Technický stav hangáru základny útvaru Policie ČR Letecké služby v Praze-Ruzyni představuje riziko vzniku škody na majetku státu značného rozsahu.

KA č. 06/04 – SSHR uložila prostředky „zvláštních účtů“ u obchodních bank, přestože jako peněžní prostředky státní pokladny měly být uloženy na účtech vedených Českou národní bankou /ČNB/. Vzhledem k objemu těchto finančních prostředků SSHR postupovala vysoce rizikově, neboť jejich značná část nebyla kryta zákonným pojištěním. V případě úpadku obchodních bank hrozí státu vysoké ztráty.

KA č. 06/17 – Při kontrole národních parků a dalších chráněných území bylo zjištěno, že došlo k prodeji pozemků s nejpřísnějším režimem ochrany (na území KRNP) jiným vlastníkům (soukromoprávním subjektům), čímž vzniká riziko zátěže pro státní rozpočet vzhledem k povinnosti státu nahrazovat újmy za ztížení zemědělského nebo lesního hospodaření.

Hospodařením s majetkem státu se zabývaly i další kontrolní akce:

- **KA č. 06/09 prověřila čerpání finančních prostředků vynaložených na publikační činnost vykonávanou pro potřeby vybraných správců kapitol státního rozpočtu a posoudila tyto náklady. Při kontrole bylo zjištěno:**

- Deset kontrolovaných úřadů v letech 2004 a 2005 ročně vydalo více než 300 publikací. Zjistitelné náklady na tyto publikace činily celkem 349 mil. Kč. Příjem z publikační činnosti dosáhl přibližně 21 mil. Kč.

- Některé kontrolované úřady neměly potřebný přehled o jimi vydávaných publikacích a o nákladech na ně vynaložených.

- **KA č. 06/15 prověřila hospodaření Kanceláře Veřejného ochránce práv s majetkem státu a prostředky státního rozpočtu. Při kontrole bylo zjištěno:**
 - V předkládaných finančních a účetních výkazech za období roku 2005 byla zjištěna celková nesprávnost v absolutní hodnotě 4 439 121,50 Kč. Výši zjištěné nesprávnosti výrazně ovlivnilo nesprávné ocenění budovy a pozemků získaných bezúplatným převodem dle právních předpisů při zahájení činnosti kanceláře.
 - Kontrolou hospodaření s majetkem státu bylo zejména zjištěno, že v roce 2001 byly poskytnuty k podpoře neziskové činnosti dary ve výši celkem 0,5 mil. Kč, přestože to zákon o rozpočtových pravidlech neumožňoval.

Majetkové účasti státu:

- **KA č. 05/35 byly prověřeny vklady státních prostředků realizované prostřednictvím vybraných ústředních orgánů státní správy do obchodních společností. Při kontrole bylo zjištěno:**
 - Celkové vykazování majetkových účastí státu v obchodních společnostech v závěrečných účtech kapitol státního rozpočtu v průběhu sledovaných let neodpovídalo jejich skutečnému stavu, zejména v souvislosti s jejich nesprávným účtováním, popř. neúplnou evidencí.
 - Z přehledu o vývoji majetkových účastí státu ve sledovaném období je zřejmé, že se zvýšil jejich stav téměř desetkrát a dosáhl ke konci roku 2004 celkem 33,9 mld. Kč. Tento výrazný nárůst ovlivnil v roce 2003 především nepeněžní vklad státu ve výši 20 mld. Kč do vzniklé akciové společnosti ČD, což vzhledem k dlouhodobému ztrátovému hospodaření této společnosti a při stoprocentní účasti státu negativně ovlivňuje kvalitu portfolia cenných papírů vlastněných ČR.
 - Systémovým nedostatkem jsou různé způsoby odvádění výnosů z majetkových účastí státu na účty rozpočtových kapitol VPS a Operace státních finančních aktiv /OSFA/.
 - Značný objem tohoto dlouhodobého finančního majetku státu si zaslouží větší pozornost kompetentních ústředních orgánů, ať již se jedná o MF, nebo o příslušná ministerstva, do jejichž pravomoci byla správa majetkových účastí státu svěřena. K získání úplnosti a větší transparentnosti informací o tomto majetku by přispělo přijmout v rámci stávajících právních předpisů taková opatření, která tyto požadavky zabezpečí. Přitom jako nejvýznamnější se jeví dořešení celé problematiky účtování o oblasti státních finančních aktiv.

2.1.2.5 Hospodaření státních a ostatních fondů

- **KA č. 05/28 bylo prověřeno hospodaření s finančními prostředky státu účelově určenými na nakládání s nebezpečnými odpady při jejich likvidaci a prověřeno zpoplatňování nebezpečných odpadů. Při kontrole bylo zjištěno:**
 - Státní fond životního prostředí /SFŽP/ obdržel v letech 2002 až 2004 pouze 32 % z celkové výše rizikové složky poplatků za ukládání nebezpečných odpadů vypočtené podle souhrnné evidence. Skutečně odvedená výše poplatků tak byla o **748,3 mil. Kč nižší** než vypočtená.
 - Systém výběru a odvodu poplatků za ukládání nebezpečných odpadů na skládky odpadů je komplikovaný a způsob vymáhání dlužných poplatků nefunkční. Umožňuje původcům a provozovatelům skládek poplatek za ukládání nebezpečných odpadů na skládky buď neplatit vůbec, nebo jen v minimální výši.
 - Dovoz odpadů do ČR k odstranění je až na výjimky zakázán, proto se vyskytuje velký počet subjektů, které využívají nejasnosti legislativy a odpad deklarují jako výrobek. Nejasnost právních předpisů pro odpadové hospodářství, nepřesné definice, časté změny, komplikovanost a opožděnost jejich úprav se projevují v nízké účinnosti současné právní úpravy.
 - Česká inspekce životního prostředí /ČIŽP/ ukládala pokuty za porušení povinností v odpadovém hospodářství na spodní hranici pásma jejich možné výše. Přesto MŽP jako odvolací orgán shledalo pokuty jako neúměrně vysoké a výše uložené pokuty se po

odvoláních často snížila. S ohledem na nízkou částku uložených pokut a relativně vysoký počet porušení zákona o odpadech je zřejmé, že ukládání pokut není dostatečně účinné.

- **KA č. 05/36 byl prověřen postup při nakládání s nemovitým majetkem státu spravovaným Fondem dětí a mládeže „v likvidaci“ /FDML/. Při kontrole bylo zjištěno:**
 - Zákon č. 364/2000 Sb., o zrušení Fondu dětí a mládeže a o změnách některých zákonů, stanovil okruh osob, na které může být nemovitý majetek převeden bezúplatně, a dále stanovil, že zbývající nemovitý majetek převede likvidátor úplatně. Usneseními vlády byly zřízeny komise pro výběrová řízení na bezúplatné převody a stanoveny podmínky a dokumenty pro tato řízení a způsoby využití nemovitostí.
 - Likvidátor byl povinen při vypořádání majetku státu postupovat v součinnosti s vládou a MF, které bylo pověřeno kontrolou činnosti likvidátora. U bezúplatných převodů byly některé nemovitosti vyřazeny z důvodu nevhodnosti pro práci s dětmi, přestože projekty na jejich využití oprávněnými osobami byly podány. O tomto vyřazení nebyla vláda informována. Ačkoli na majetek FDML se vztahovaly zvláštní právní předpisy upravující nakládání s majetkem ČR, nebyly v případě úplatných převodů tyto předpisy respektovány. MF smlouvy o úplatných převodech neschvalovalo. Likvidátor také prodal objekty, u nichž ještě nebylo ukončeno výběrové řízení na bezúplatné převody.
 - Nemovitosti prodané likvidátorem v roce 2004 za cca **37 mil. Kč** byly oceněny znalci minimálně na **198 mil. Kč**. Z celkem 36 nemovitostí bylo 28 objektů prodáno pouze třem obchodním společnostem.

2.1.2.6 Hospodaření s prostředky poskytnutými ČR ze zahraničí

- **KA č. 05/32 byla zaměřena na realizaci operačního programu „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“. Na financování programu se podílí rozpočet EU, státní rozpočet ČR a soukromé zdroje příjemců. Při kontrole bylo zjištěno:**
 - Systém implementace kontrolovaného programu byl v ČR ustaven v souladu s evropskou a národní legislativou.
 - V případě kontrolovaných projektů fungoval systém realizace operačního programu bez podstatných nebo čtenějších chyb a ve všech kontrolovaných případech byl dodržen účel podpory a bylo dosaženo cíle projektu.
 - Do konce roku 2005 bylo proplaceno 7,3 % z objemu přidělených veřejných prostředků (2004 až 2006) a na 52 % tohoto objemu bylo vydáno rozhodnutí. Protože je implementace operačního programu v počátcích, druhý údaj indikuje předpoklad vyšší míry využití prostředků z rozpočtu EU určených k jeho realizaci.
- **KA č. 06/02 byla zaměřena na kontrolu hospodaření s finančními prostředky z Evropského sociálního fondu /ESF/ vynaloženými na národní projekty v oblasti školství. Při kontrole bylo zjištěno:**
 - V oblasti hospodaření s finančními prostředky ESF na národní projekty nebyly zjištěny podstatné nedostatky či vážná pochybení při jejich administraci a financování. Docházelo k některým méně významným nedostatkům, např. k pozastavením schvalování žádostí o platby ze strany Zprostředkujícího subjektu zejména v důsledku chybných údajů v nich uvedených, nesprávného účtování některých výdajů a nedostatečně doložené účelovosti u vykazovaných režijních výdajů.
- **Podle zjištění KA č. 06/17 při transformaci směrnic EU do právního řádu ČR bylo Evropskou komisí /EK/ konstatováno porušení směrnice 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků.** V případě, že nebude sjednána náprava, hrozí ČR ze strany EK riziko vysoké pokuty, což by mělo negativní dopad na státní rozpočet.

2.1.2.7 Hospodaření s prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob

- **KA č. 05/31, týkající se hospodaření Oborové zdravotní pojišťovny zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví a Zdravotní pojišťovny METAL-ALIANCE, bylo zjištěno:**
 - V oblasti výběru pojistného na veřejné zdravotní pojištění bylo úsilí o naplnění zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, dokladováno realizací přesných pracovních postupů stanovených vnitřními normami jak při výběru plateb pojistného, tak i při průběžné péči o vzniklé pohledávky za plátcí. Ve výsledku mělo dojít k omezení nárůstu absolutní výše pohledávek za plátcí pojistného, včetně vymožení již vzniklých pohledávek v maximální míře za minimální čas. Žádoucího efektu nebylo zcela dosaženo, pohledávky v obou zdravotních pojišťovnách zaznamenaly vzrůstající tendenci.
 - V oblasti úhrad poskytnuté, zkontrolované a k úhradě uznané zdravotní péče byly zaznamenány problémy při sjednávání způsobu a výše úhrad s jednotlivými smluvními poskytovateli zdravotní péče. Stav byl přímo odvislý od výsledků dohodovacích řízení a postupů vyžadovaných MZ od zdravotních pojišťoven podle úhradových vyhlášek, vydávaných vždy na příslušné pololetí. S těmi platné znění zákona č. 48/1997 Sb. počítalo v případech, kdy např. MZ shledalo, že výsledek dohodovacích řízení nebyl v souladu s právními předpisy nebo veřejným zájmem a prostřednictvím vyhlášek stanovilo hodnoty bodu, výši úhrad a regulační omezení zdravotní péče. Povinnost a odpovědnost za realizaci vyhlášek připadla zdravotním pojišťovnám, přičemž náklady vyvolané zabezpečením úhrad, tj. tvorba, administrativa a distribuce opakovaně zpracovávaných cenových dodatků ke smlouvám, včetně komplexní úpravy softwaru, dosáhly v kontrolovaném období od roku 2003 až do 1. pololetí roku 2005 v obou zdravotních pojišťovnách částky 10,025 mil. Kč.

2.2 Kontrolní činnost ve vztahu ke státnímu závěrečnému účtu (finanční audit)

Jedním z podkladů pro formulování stanoviska NKÚ ke státnímu závěrečnému účtu /SZÚ/ jsou kontroly typu finanční audit. Cílem finančního auditu je získat dostatečné a spolehlivé informace o tom, zda údaje vykazované v jednotlivých závěrečných účtech kapitol státního rozpočtu mají odpovídající vypovídací schopnost a je možné je považovat za věrohodné. V rámci finančního auditu je vyjádřen názor, zda účetní závěrka kontrolované osoby (účetní jednotky) je sestavena v souladu s platnými právními předpisy a zda ve všech významných ohledech podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví. Dále je zkoumáno, zda závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu jako součást státního závěrečného účtu, sestavený na podkladě účetních a finančních výkazů jednotlivých účetních jednotek v příslušné kapitole státního rozpočtu, je v souladu s požadavky stanovenými právními předpisy, a je posuzována kvalita předkládaných informací z hlediska jejich úplnosti a spolehlivosti.

V kontrolních závěrečích z finančních auditů je zveřejňováno:

- stanovisko k účetní závěrce;
- vyhodnocení spolehlivosti vnitřního systému řízení a kontroly kontrolované osoby;
- vyhodnocení souladu účetního systému účetní jednotky s požadavky zákona o účetnictví a souvisejících právních předpisů;
- posouzení plnění povinnosti správce kapitoly státního rozpočtu předložit závěrečný účet v souladu s právními předpisy z hlediska jeho formy, způsobu a obsahu;
- vyhodnocení všech dalších významných skutečností, které z finančního auditu vyplývají nebo s ním souvisí.

Cílem účetních a finančních výkazů ve veřejném sektoru je poskytovat informace o finanční pozici, výkonu a vývoji finanční situace kontrolované osoby uživatelům těchto výkazů.

Podle ustanovení § 20 a § 29 zákona o rozpočtových pravidlech a vyhlášky č. 16/2001 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů a rozpočtů územních samosprávných celků, je cílem získávání údajů z účetních závěrek za jednotlivé organizační složky státu a příspěvkové organizace jejich další zpracování v následné víceúrovňové agregaci, pro kterou je důležitým předpokladem obsahová stejnorodost a správnost vymezených položek účetní závěrky, a tím srovnatelnost vykazování v účetní závěrce.

Výsledky kontrolní činnosti finančního auditu v roce 2006

V roce 2006 byly schváleny kontrolní závěry následujících kontrolních akcí z plánu kontrolní činnosti pro roky 2005 a 2006.

Tabulka č. 1: Přehled schválených kontrolních závěrů finančních auditů v roce 2006

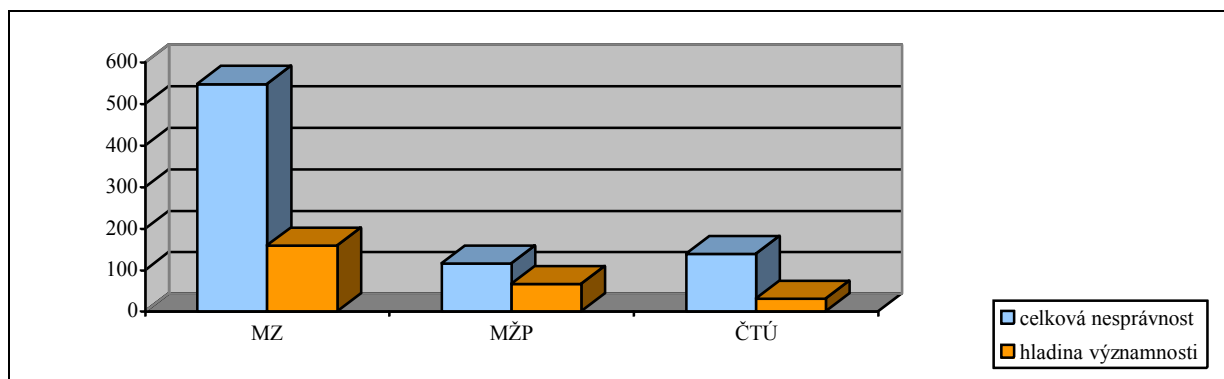
(v tis. Kč)

<i>Kontrolní akce (číslo kapitoly státního rozpočtu)</i>	<i>Účetní závěrka k datu</i>	<i>Aktiva</i>	<i>Příjmy</i>	<i>Výdaje</i>	<i>Celková nesprávnost v účetní závěrce v absolutním vyjádření</i>	<i>Oznámení finančním úřadům (porušení rozpočtové kázně)</i>
05/13 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Komise pro cenné papíry (347)	31. 12. 2004	244 532,06	625,74	125 130,95	122 307,56	4 783,37
05/20 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Grantové agentury České republiky (321)	31. 12. 2004	64 349,56	4 047,81	1 246 792,06	8 811,27	735 443,62
05/22 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstva zdravotnictví (335)	31. 12. 2004	1 449 406,01	167 093,81	7 979 829,27	548 534,03	31 661,61
05/23 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstva životního prostředí (315)	31. 12. 2004	942 838,09	29 911,58	3 343 835,52	116 518,41	138 200,62
06/13 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Český telekomunikační úřad (328)	31. 12. 2005	1 314 179,11	1 562 376,77	467 292,90	138 862,39	304,86
06/16 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Úřadu průmyslového vlastnictví (344)	31. 12. 2005	463 177,32	118 019,76	155 472,25	1 025,26	1 598,56
Celkem		4 478 482,15	1 882 075,47	13 318 352,95	936 058,92	911 992,64

Zdroj: Kontrolní závěry NKÚ z kontrolních akcí typu finanční audit.

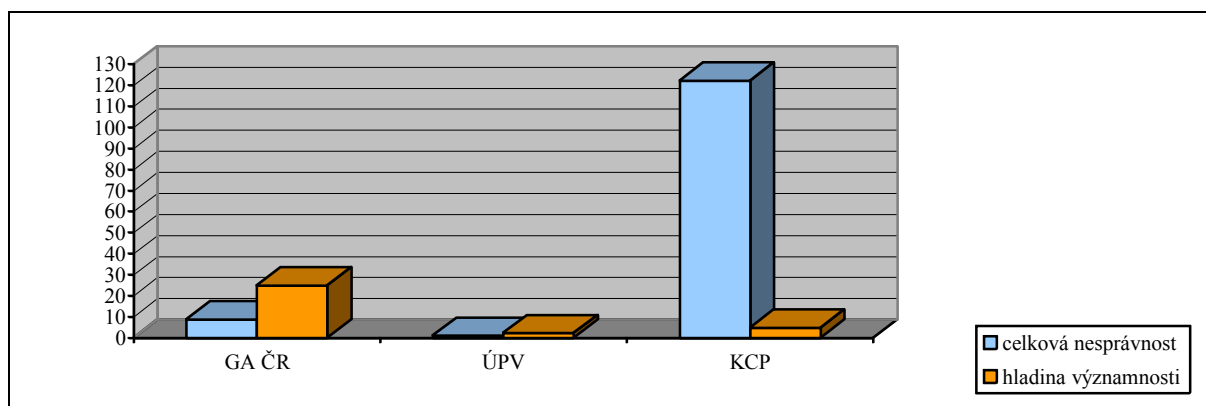
V rámci finančních auditů byly v jednotlivých kontrolních akcích vyčísleny **celkové nesprávnosti** v účetní závěrce kontrolovaných osob a tyto byly porovnány se stanovenou hladinou významnosti. Na základě těchto porovnání byla formulována stanoviska k účetním závěrkám jednotlivých kontrolovaných osob.

Graf č. 1: Zjištěné celkové nesprávnosti a hladiny významnosti (MZ, MŽP, ČTÚ)
(v mil. Kč)



Zdroj: Kontrolní závěry NKÚ z kontrolních akcí typu finančního auditu.

Graf č. 2: Zjištěné celkové nesprávnosti a hladiny významnosti (GA ČR, ÚPV, KCP)
(v mil. Kč)



Zdroj: Kontrolní závěry NKÚ z kontrolních akcí typu finančního auditu.

Pouze účetní závěrky Grantové agentury České republiky /GA ČR/ a Úřadu průmyslového vlastnictví /ÚPV/ podávaly ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví v souladu s českými právními předpisy. Účetní závěrky ostatních kontrolovaných osob ve všech významných ohledech tento věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví dle českých právních předpisů nepodávaly, a proto nebyly spolehlivým podkladem pro sestavení závěrečného účtu příslušné kapitoly státního rozpočtu.

Mezi hlavní příčiny nesprávností zjištěných v účetních závěrkách a z nich vycházejících závěrečných účtů, které byly předmětem kontrolních akcí s kontrolními závěry schválenými v roce 2006, patřilo:

Tabulka č. 2: Hlavní příčiny zjištěných nesprávností

<i>Hlavní příčiny zjištěných nesprávností</i>	<i>KCP</i>	<i>GA ČR</i>	<i>MZ</i>	<i>MŽP</i>	<i>ČTÚ</i>	<i>ÚPV</i>
neprovedení inventarizace majetku a závazků v souladu se zákonem o účetnictví	X	X	X	X	X	X
nesrovnalosti v účtování na majetkových účtech a nesprávná tvorba zdrojů k profinancovanému dlouhodobému majetku	X		X	X	X	
nedodržení předepsané rozpočtové skladby	X	X	X	X	X	
nesprávné účtování o zásobách			X		X	
nesprávné účtování zálohových faktur						X
nesprávné účtování návratných a přechodných finančních výpomocí		X	X			
nesprávné účtování fondu kulturních a sociálních potřeb a s ním souvisejících účtů		X	X			
nesprávné účtování finančních prostředků a cenin	X	X	X	X		X
účtování prostřednictvím nepodvojných účetních zápisů			X			
účtování o neopodstatněných závazcích					X	

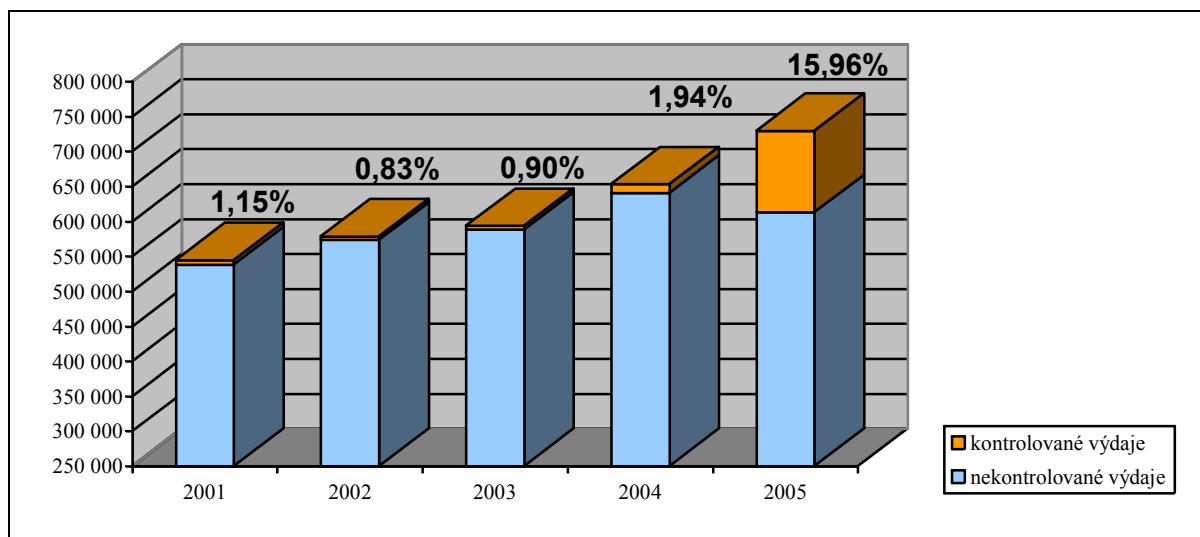
Zdroj: Kontrolní závěry NKÚ z kontrolní akcí typu finančního auditu.

Stejně jako v předchozích letech bylo i v roce 2006 společným výsledkem všech výše uvedených kontrolních akcí zjištění, že u kontrolovaných osob **docházelo ve velkém rozsahu k uskutečňování rozpočtových výdajů nad výši rozpočtovanou podle paragrafů a položek rozpočtové skladby před provedením rozpočtového opatření**. Tuto skutečnost definuje § 25 rozpočtových pravidel jako neoprávněné použití prostředků státního rozpočtu a v návaznosti na § 44 tohoto zákona jde o porušení rozpočtové kázně. Popsaná situace svědčí o nedostatcích v řízení rozpočtových výdajů v etapě plánování i v etapě jejich skutečného čerpání.

Podíl kontrolovaných výdajů na celkových výdajích státního závěrečného účtu účetních jednotek a přehled provedených finančních auditů závěrečných účtů

V roce 2006 nadále pokračoval trend rostoucího objemu výdajů státu, které NKÚ prověřil finančními audity (viz graf č. 3).

Graf č. 3: Podíl kontrolovaných výdajů z celkových výdajů SZÚ účetních jednotek
(v mil. Kč)



Zdroj: Usnesení vlády o SZÚ v jednotlivých letech a Automatizovaný rozpočtový informační systém /ARIS/.

Poznámka: Jedná se o tzv. „korigované procento“, tj. v celkových výdajích SZÚ nejsou zahrnuty kapitoly státního rozpočtu, které nemají účetní jednotky (396 – Státní dluh, 397 – Operace státní finančních aktiv, 398 – Všeobecná pokladní správa), a kapitola, která není v kontrolní působnosti NKÚ (381 – Nejvyšší kontrolní úřad).

Vývoj rozsahu kontrolovaných výdajů dokládá záměr NKÚ docílit stavu, kdy bude schopen kontrolovat státní závěrečný účet, tj. prověřit finančními audity statisticky významnou část státního rozpočtu (závěrečné účty kapitol státního rozpočtu). Podíl kontrolovaných výdajů doplňuje schéma, u kterých kapitol státního rozpočtu byl finanční audit závěrečného účtu v jednotlivých letech již proveden.

Požadavky na kvalitu řízení kontrolních akcí typu finančního auditu jsou stanoveny v souladu s doporučeními Mezinárodní organizace nejvyšších kontrolních institucí /INTOSAI/, dle auditních standardů INTOSAI, Evropských implementačních směrnic a Mezinárodních auditorských standardů /International Standards on Auditing – ISA/.

Tabulka č. 3: Přehled provedených finančních auditů u jednotlivých kapitol státního rozpočtu

<i>Kapitola státního rozpočtu</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>
301 Kancelář prezidenta republiky					
302 Poslanecká sněmovna Parlamentu					
303 Senát Parlamentu					
304 Úřad vlády České republiky					
305 Bezpečnostní informační služba					
306 Ministerstvo zahraničních věcí					
307 Ministerstvo obrany					
308 Národní bezpečnostní úřad					
309 Kancelář Veřejného ochránce práv				X	
312 Ministerstvo financí					
313 Ministerstvo práce a sociálních věcí					
314 Ministerstvo vnitra					
315 Ministerstvo životního prostředí				X	
317 Ministerstvo pro místní rozvoj	X				
321 Grantová agentura České republiky				X	
322 Ministerstvo průmyslu a obchodu					X
327 Ministerstvo dopravy					
328 Český telekomunikační úřad					X
329 Ministerstvo zemědělství					
333 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy					X
334 Ministerstvo kultury		X			
335 Ministerstvo zdravotnictví				X	
336 Ministerstvo spravedlnosti			X		
338 Ministerstvo informatiky					
343 Úřad pro ochranu osobních údajů	X				
344 Úřad průmyslového vlastnictví					X
345 Český statistický úřad					
346 Český úřad zeměměřický a katastrální					
347 Komise pro cenné papíry				X	
348 Český báňský úřad					
349 Energetický regulační úřad					
353 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže			X		
358 Ústavní soud					
361 Akademie věd České republiky			X		
372 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání					
374 Správa státních hmotných rezerv					
375 Státní úřad pro jadernou bezpečnost			X		
381 Nejvyšší kontrolní úřad					
396 Státní dluh					
397 Operace státních finančních aktiv					
398 Všeobecná pokladní správa					

Zdroj: Kontrolní závěry NKÚ.

Poznámka: Kapitoly č. 396, 397, 398 nemají účetní jednotky, kapitola 381 není v kontrolní kompetenci NKÚ.

2.3 Součinnost s orgány činnými v trestním řízení

V roce 2006 podal NKÚ podle ustanovení § 8 odst. 1 trestního řádu na základě zjištění z kontrolních akcí čtyři oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že mohl být spáchán trestný čin. V souvislosti s těmito oznámeními zbavil v souladu s § 23 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, prezident NKÚ čtyři kontrolory, kteří tyto kontrolní akce prováděli, povinnosti mlčenlivosti, aby mohli poskytnout orgánům činným v trestním řízení potřebnou součinnost při provádění důkazů souvisejících s poznatky získanými v rámci těchto kontrolních akcí.

Tabulka č. 4: Přehled podaných trestních oznámení

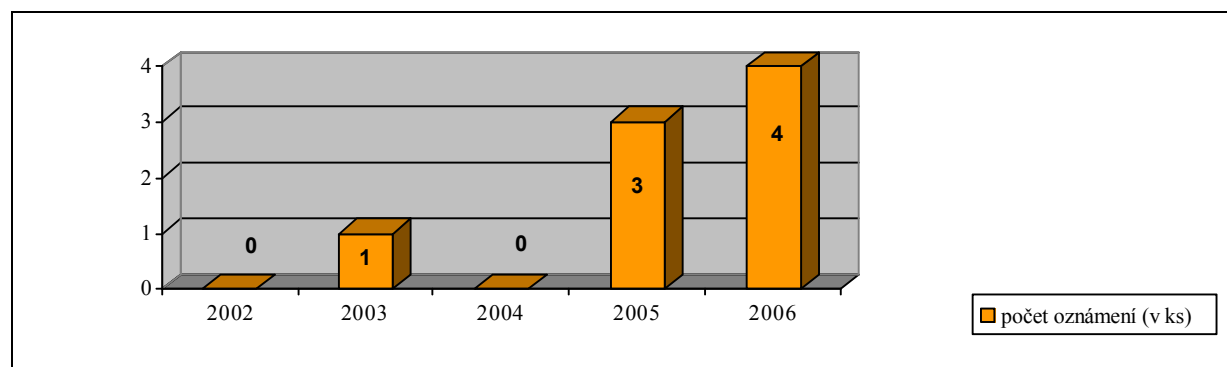
Číslo KA	Zjištění	Znaky skutkové podstaty podle trestního zákona	Výsledek šetření
05/15	nedodržování termínu splatnosti pojistného na zdravotní pojištění, penále	§ 255	dosud neuzavřeno*
05/25	nehospodárné nakládání s finančními prostředky státního podniku v průběhu likvidace	§ 255	dosud neuzavřeno*
06/04	nevymáhání smluvních pokut	§ 255	dosud neuzavřeno*
06/11	poskytnutí dotace neoprávněnému subjektu zapříčinění vzniku úroků z prodlení	§ 127, § 255	dosud neuzavřeno*

* Stav k 30. 1. 2007.

Orgány činné v trestním řízení si v roce 2006 vyžádaly součinnost NKÚ celkem v 22 případech. Na jejich žádost jim pro účely trestního řízení v 17 případech poskytoval NKÚ kontrolní materiály z příslušných kontrolních akcí. V pěti případech zbavil prezident NKÚ podle § 23 zákona č. 166/1993 Sb. z důvodu důležitého státního zájmu celkem devět zaměstnanců povinnosti mlčenlivosti, aby mohli podat orgánům činným v trestním řízení informace (výpověď k objasnění prošetřovaných skutečností) nebo aby mohli být vyslechnuti jako svědci.

V první polovině roku 2006 bylo příslušným orgánem činným v trestním řízení odloženo podle ustanovení § 159a odst. 4 trestního řádu jedno ze tří trestních oznámení podaných NKÚ v roce 2005, a to z toho důvodu, že se nepodařilo zjistit skutečnosti opravňující zahájit trestní stíhání proti určité osobě. Zbýlá dvě podaná trestní oznámení jsou dosud v šetření orgánů činných v trestním řízení.

Graf č. 4: Přehled počtu podaných oznámení v letech 2002 – 2006



2.4 Projednávání kontrolních závěrů v orgánech Parlamentu a ve vládě ČR

Kontrolní závěry, které jsou výsledkem kontrolní činnosti NKÚ, shrnují a vyhodnocují skutečnosti zjištěné při kontrole. Jsou důležitým zdrojem informací pro Parlament ČR a vládu, které v rámci svých pravomocí mohou zjednat nápravu zjištěných nedostatků a přijmout účinná opatření. Teprve realizací opatření k nápravě zjištěných nedostatků, respektive jejich odstraněním je dosaženo cílů kontroly, neboť skutečné dopady (realizované výsledky) vyvolané schválenými kontrolními závěry jsou hlavním kritériem účinnosti kontrolních akcí.

Podvýbor rozpočtového výboru pro kontrolu Poslanecké sněmovny zařadil v průběhu roku 2006 na program svého jednání pouze jeden kontrolní závěr NKÚ, a to z KA č. 05/06 „Finanční prostředky státního rozpočtu určené na investice a obnovu areálu Fakultní nemocnice Motol“⁵ s usnesením, že MZ postupuje v programovém financování zdravotnictví dlouhodobě nesystémově.

Od nového volebního období 2006 – 2010 v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR vznikl **kontrolní výbor**, který zařadil v průběhu roku 2006 na program svých dvou zasedání celkem šest kontrolních závěrů NKÚ. Z každého jednání výboru bylo přijato usnesení, které konstatovalo zjištěné nedostatky příslušných ústředních orgánů a zároveň žádalo vládu či příslušné ministerstvo o předložení dalších materiálů (koncepce, zprávy, nápravná opatření apod.). Výbor ve svých usneseních například konstatoval:

- MF neprokázalo, zda účetnictví rozpočtové kapitoly č. 347 – Komise pro cenné papíry ke dni jejího zrušení bylo správné, úplné a průkazné (KA č. 05/13);
- činnost MMR v letech 1998 – 2004 byla dlouhodobě v rozporu s rozpočtovými pravidly (KA č. 05/16);
- správci daně nevěnovali dostatečnou pozornost kontrolám intrakomunitárních¹ plnění jak z pohledu souladu údajů uvedených v daňových přiznáních k DPH s údaji v příslušných souhrnných hlášeních, tak z pohledu souladu údajů poskytnutých českými plátcí a plátcí z členských zemí EU (KA č. 05/19);
- činnost MZ byla dlouhodobě v rozporu se zákonem o účetnictví a s rozpočtovými pravidly (KA č. 05/22);
- činnost MŽP byla dlouhodobě v rozporu se zákonem o účetnictví a s rozpočtovými pravidly (KA č. 05/23).

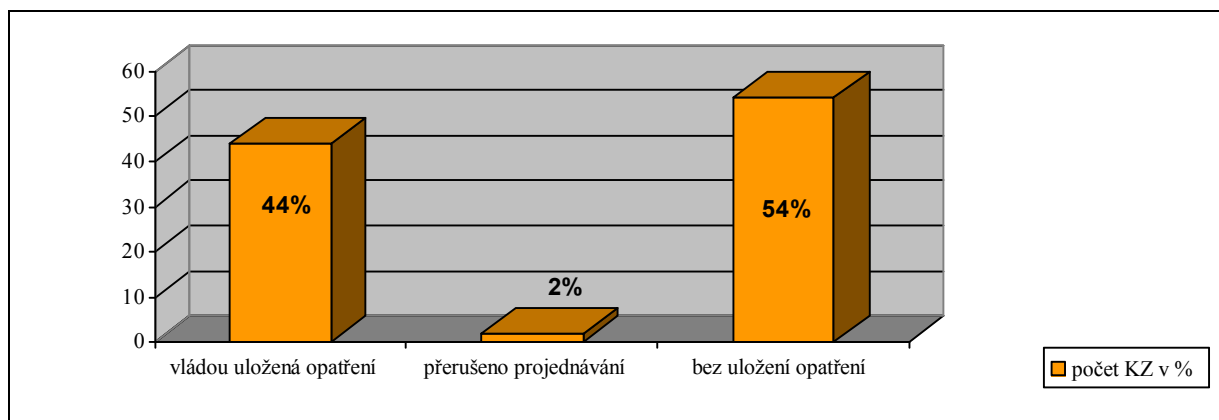
Přehled projednaných kontrolních závěrů kontrolním výborem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, včetně přijatých usnesení, je uveden v příloze č. 4.

Vláda ČR zařadila do programů jednání svých jedenácti schůzí v roce 2006 celkem 45 kontrolních závěrů NKÚ (z toho bylo 29 kontrolních závěrů schválených v průběhu roku 2006 a 16 kontrolních závěrů schválených v předchozím období). Kontrolní závěry byly projednány vždy spolu se stanovisky příslušných ústředních orgánů, popřípadě ostatních dotčených subjektů. Projednáno bylo všech 45 kontrolních závěrů, ve 44 případech bylo přijato usnesení vlády a v jednom případě bylo jednání přerušeno (KA č. 06/11).

Přehled projednaných kontrolních závěrů vládou ČR, včetně uložených opatření, je uveden v příloze č. 3.

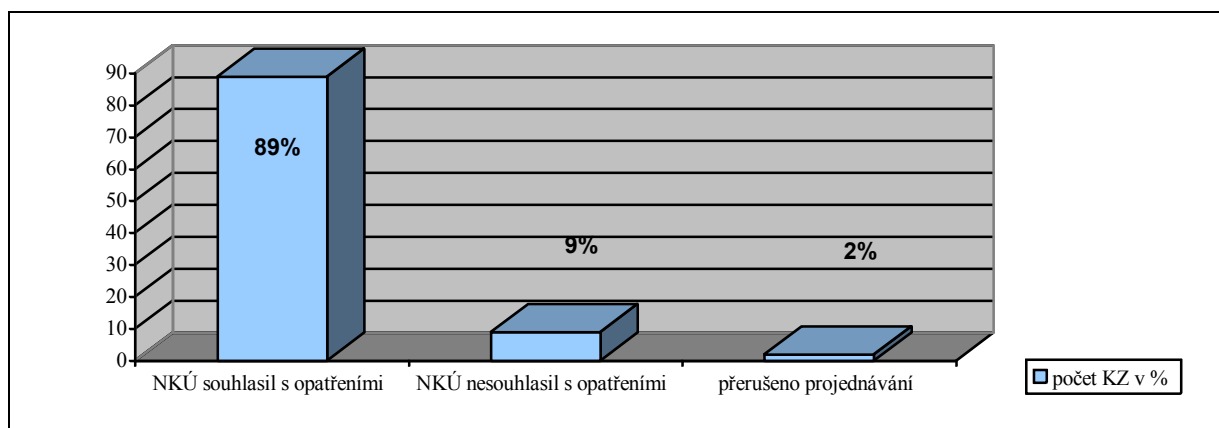
⁵ Kontrolní závěr z KA č. 05/06 „Finanční prostředky státního rozpočtu určené na investice a obnovu areálu Fakultní nemocnice Motol“ byl schválen již v roce 2005 (publikován byl ve Věstníku NKÚ v č. 4/2005).

Graf č. 5: Kontrolní závěry projednané v roce 2006 ve vládě ČR
(z hlediska reakce vlády ČR)



NKÚ v 89 % případů souhlasil s výsledkem projednávání KZ ve vládě, což znamená, že NKÚ souhlasil buď s reakcí resortu, nebo opatřeními přijatými resortem, případně vládou uloženými a přijatými opatřeními.

Graf č. 6: Kontrolní závěry projednané v roce 2006 ve vládě ČR
(z hlediska reakce NKÚ)



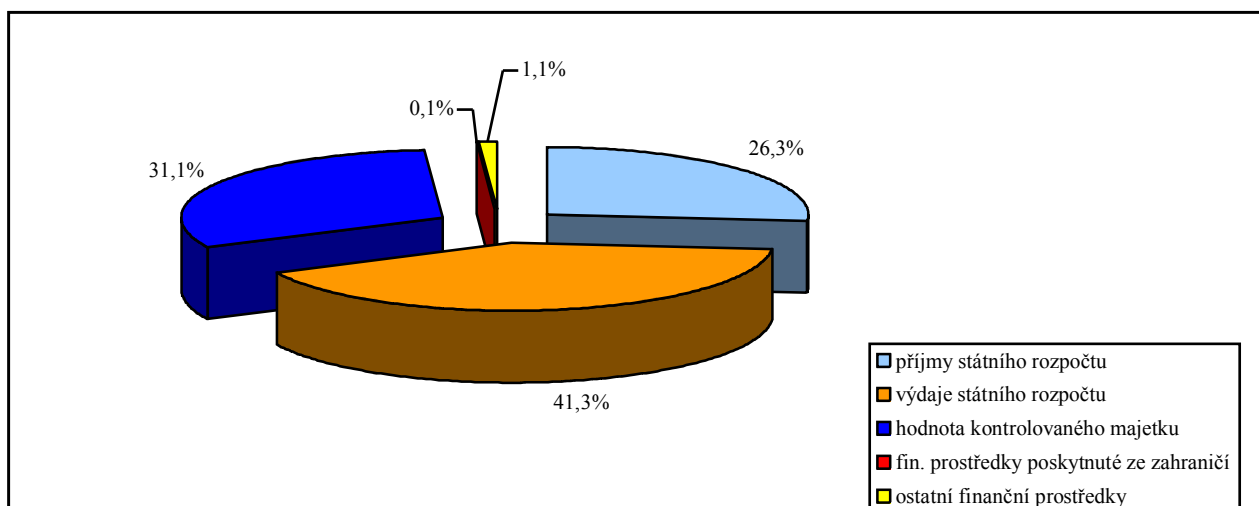
II. Finanční zhodnocení kontrolní činnosti

1. Souhrnné finanční zhodnocení kontrolních akcí

Finanční zhodnocení kontrolní činnosti za rok 2006 je vyjádřeno prostřednictvím ukazatele, který je především informativní a vypovídá o rozsahu kontrolních akcí. Může být významně ovlivněn jak předmětem kontroly, tak kontrolovaným obdobím, kdy je v rámci jedné kontrolní akce kontrolována určitá oblast za několik rozpočtových let.

Kontrolními akcemi, jejichž kontrolní závěr byl schválen v roce 2006 (bez kontrolních akcí typu finanční audit), byly zkontrolovány finanční prostředky a majetek státu v celkovém objemu **279 960,446 mil. Kč**; jeho složení uvádí graf č. 7.

Graf č. 7: Složení zkontrolovaných finančních prostředků a majetku státu



Poznámka: Finanční zhodnocení kontrolních akcí typu finanční audit je uvedeno v tabulce č. 1 – Přehled schválených kontrolních závěrů z finančních auditů v roce 2006.

2. Plnění oznamovací povinnosti podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků

Konkrétní kontrolní zjištění, u kterých lze ztrátu prokazatelně vyjádřit a vztahující se k těmto případům, mohou být využita příslušnými správními úřady a orgány pro vymáhání finančních prostředků nebo k přijetí opatření zamezujících neoprávněnému nakládání se státním majetkem. Na základě těchto kontrolních zjištění NKÚ v odůvodněných případech naplňuje svoji oznamovací povinnost územním finančním orgánům podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2006 bylo na základě výsledků 17 kontrolních akcí v rámci oznamovací povinnosti odesláno **celkem 32 oznámení** příslušným finančním úřadům, která se týkala výdajové stránky státního rozpočtu, a to zejména neoprávněného použití rozpočtových prostředků z hlediska jejich účelu či časového použití.

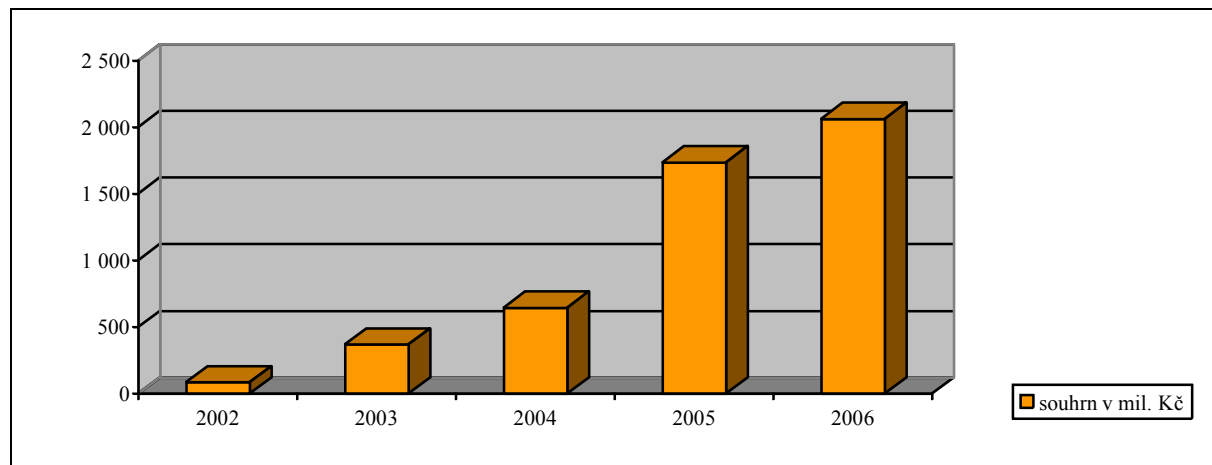
Odeslaná oznámení (včetně kontrolních akcí typu finanční audit) se v souhrnu týkala celkové částky **2 062, 952 mil. Kč**.

Tabulka č. 5: Souhrn počtu podání a finančních prostředků, na něž bylo podáno oznámení příslušným finančním úřadům v letech 2002 – 2006 (v mil. Kč)

	2002	2003	2004	2005	2006
Počet oznámení celkem	26	24	35	28	32
Souhrn finančních prostředků	87,300	370,645	645,500	1 736,385	2 062,952

Zdroj: Výroční zprávy NKÚ.

Graf č. 8: Souhrn finančních prostředků, na něž bylo podáno oznámení příslušným finančním úřadům v letech 2002 – 2006 (v mil. Kč)



III. Zhodnocení ostatní činnosti

1. Další činnost NKÚ související s kontrolní činností

1.1 Stanoviska ke zprávě o průběžném plnění státního rozpočtu a k návrhu státního závěrečného účtu

NKÚ předkládal Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR stanoviska k vládnímu návrhu státního závěrečného účtu ČR za rok 2005 a k vládní zprávě o plnění státního rozpočtu České republiky za 1. pololetí 2006 na základě ustanovení § 5 zákona o NKÚ.

Stanovisko ke státnímu závěrečnému účtu za rok 2005 bylo konstruováno s důrazem na zkušenosti a poznatky z kontrolní činnosti NKÚ, tzn. že bylo zaměřeno zejména na hodnocení závěrečných účtů rozpočtových kapitol a shrnovalo nejzávažnější a opakující se nedostatky s poukázáním na příslušné kontrolní závěry schválené Kolegiem NKÚ a uveřejněné ve Věstníku NKÚ. Zobecněno bylo hodnocení výsledků finančních auditů provedených NKÚ.

NKÚ dále poukázal na některé základní problémy v plnění státního rozpočtu 2005. Základní nedostatek vidí **v celkově nedostatečném hodnocení účelnosti, hospodárnosti a efektivity vynakládaných rozpočtových prostředků, které je předepsáno zákonnými normami.**

NKÚ upozornil na dlouhodobě založené problémy ve struktuře a plnění státního rozpočtu, jako jsou zejména:

- vysoký podíl mandatorních výdajů;
- dopady přesunu rozpočtových prostředků mezi rozpočty kapitol a rezervními fondy;
- zapojování mimorozpočtových prostředků do státního rozpočtu a veřejných rozpočtů;
- dopady do veřejných rozpočtů a na veřejný deficit v návaznosti na plnění kritérií stanovených EU;
- vystavování státních záruk.

Ve stanovisku NKÚ ke zprávě vlády o plnění státního rozpočtu za 1. pololetí 2006 bylo mj. konstatováno, že vzhledem k rozpočtově nezajištěným předpokládaným výdajům ke konci roku 2006 (mj. na realizaci nestandardních státních záruk a na výplatu důchodů) je i při mírném překročení plnění daňových příjmů podle názoru NKÚ reálná predikce vlády, která odhaduje rozpočtový schodek na konci roku v řádu cca 90 mld. Kč, a to bez obtížně odhadnutelných vlivů převodů mezi rozpočtovými prostředky a rezervními fondy a bez vlivu vztahů s rozpočtem EU. NKÚ zdůraznil, že jmenované jevy spolu s dalšími skutečnostmi uvedenými ve vládním materiálu ještě dále zvětšují rizika překročení rozpočtovaného schodku, jehož výše může mít zásadní vliv na nedodržení „Konvergenčního programu na období 2006 – 2008“ za rok 2006 s hrozcími sankcemi ze strany EU.



Historicky poprvé prezentoval stanovisko NKÚ k vládnímu návrhu státního závěrečného účtu ČR za rok 2005 prezident NKÚ F. Dohnal (říjen 2006)

NKÚ také upozornil na negativní tendenci v dlouhodobém vývoji (nárůstu) vládního dluhu a růst očekávaného zadlužení některých státních fondů (zejména SZIF a SFŽP). Absolutní výše dluhu v mezinárodním srovnání není ještě zdaleka alarmující, varovným signálem je však v posledních letech jeho akcelerující dynamika, a to i přes značnou kompenzaci inkasem privatizačních příjmů. **NKÚ na tyto skutečnosti opakovaně poukazuje a upozorňuje na postupně slábnoucí vliv ubývajících privatizačních zdrojů, který se bude v dalších obdobích stávat čím dál reálnějším rizikem pro další vývoj vládního dluhu.**

1.2 Stanoviska k návrhům právních předpisů

Podle ustanovení § 6 zákona o NKÚ jsou obě komory Parlamentu a jejich orgány oprávněny vyžádat si od NKÚ stanoviska k návrhům právních předpisů týkajících se rozpočtového hospodaření, účetnictví, státní statistiky a výkonu kontrolní, dozorové a inspekční činnosti. Uvedené orgány v roce 2006 tohoto práva nevyužily.

V meziresortním připomínkovém řízení podle Legislativních pravidel vlády obdržel NKÚ v roce 2006 k posouzení z hlediska své působnosti celkem 211 návrhů právních předpisů. Konkrétní připomínky uplatnil celkem k 23 návrhům.

Tabulka č. 6: Přehled meziresortního připomínkového řízení

<i>Posuzované právní předpisy</i>	<i>Počet posuzovaných návrhů</i>	<i>Počet návrhů, k nimž byly uplatněny připomínky na základě poznatků z kontrolní činnosti NKÚ</i>
zákony upravující problematiku v kontrolní působnosti NKÚ	12	8
prováděcí předpisy k zákonům upravujícím problematiku v kontrolní působnosti NKÚ	11	7
ostatní právní předpisy	188	8

1.3 Podpora dobré účetní praxe

Podpora dobré účetní praxe a systémových změn účetnictví mezinárodně zapadá do kontextu dlouhodobých snah jiných kontrolních institucí vyspělých zemí. Dobrá účetní praxe nejenom přispívá k přípravě a předkládání vysoce kvalitních účetních a finančních informací,

ale i k přípravě vysoce kvalitních informací pro vedení kontrolované osoby, které se následně stávají základem pro zdravé rozhodování a dobré finanční řízení. V souvislosti s těmito skutečnostmi a v návaznosti na vydání „Příručky dokumentů Rady pro mezinárodní účetní standardy pro veřejný sektor pro rok 2005“ se zástupci NKÚ zúčastnili mezinárodní konference „Harmonizace auditu a účetnictví v Evropské unii“, která byla ve dnech 16. – 17. října 2006 v Praze organizována Komorou auditorů České republiky. Zástupce NKÚ informoval účastníky konference o stavu a perspektivách vývoje účetnictví veřejného sektoru v České republice a poskytl informace o Mezinárodních účetních standardech pro veřejný sektor. Jejich implementací by bylo dosaženo zejména cílů v oblasti zvýšení stupně akruálního účetnictví a realizace konsolidace účetních závěrek subjektů v oblasti státního závěrečného účtu.

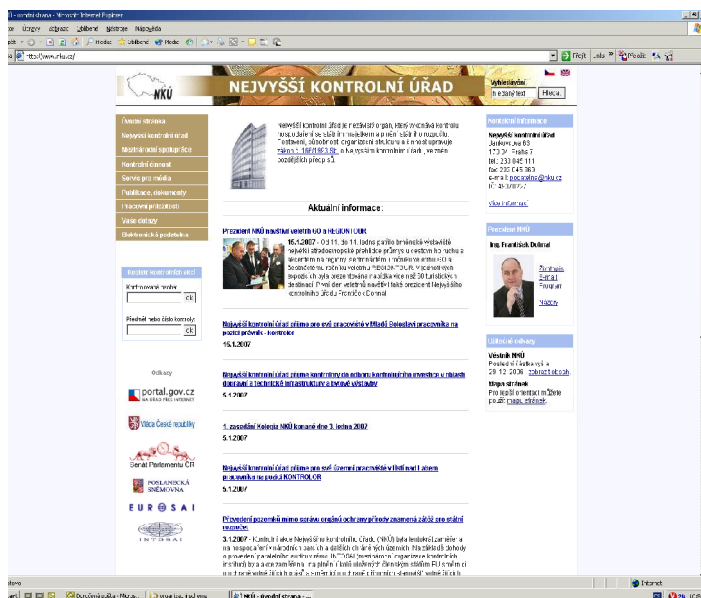
2. Plnění povinností vůči veřejnosti

2.1 Publikační činnost

Věstník NKÚ (XIV. ročník) byl publikován ve čtyřech částkách, vždy na konci kalendářního čtvrtletí. V roce 2006 došlo k podstatné redukci tisku Věstníku NKÚ. Věstník je nadále distribuován hlavně elektronickou cestou, čímž výrazně klesly náklady na jeho výrobu.



Rychlý přístup k **aktuálním informacím** umožňují internetové stránky NKÚ (<http://www.nku.cz>). Zainteresovaní zde najdou mj. informace o působnosti, organizační struktuře a činnosti NKÚ a další informace, tak jak to ukládají právní předpisy (výroční zpráva, roční zpráva, stanoviska ke státnímu závěrečnému účtu, závěrečný účet rozpočtové kapitoly 381 – Nejvyšší kontrolní úřad). Jsou zde také pravidelně zveřejňovány informace z jednotlivých kontrolních akcí, takže se internetové stránky v roce 2006 staly hlavním zdrojem zpráv o dění v NKÚ.



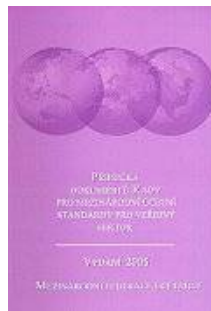
Ke každému kontrolnímu závěru jsou rozesílány tiskové zprávy se stručným souhrnem výsledků kontrolní akce, stejně tak jsou pomocí tiskových zpráv informována média o aktuálním dění na NKÚ. Prezident NKÚ v průběhu roku 2006 vystoupil v několika rozhlasových a televizních pořadech, pravidelně vystupoval v komentářích a rozhovorech v elektronických i tištěných médiích.

Pro vnitřní potřebu zaměstnanců NKÚ je vytvořena **intranetová síť**.

V září 2006 byla vydána **„Zpráva o výsledcích paralelních kontrol správy daně z přidané hodnoty mezi Českou republikou a Slovenskou republikou provedených v roce 2005“**. Trojjazyčná publikace informuje o průběhu a výsledcích paralelních kontrol, které provedly NKÚ a Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky /NKÚ Slovenské republiky/.

V říjnu 2006 byl vydán **„AUDIT 2006“** v české a anglické verzi jako publikace informující o postupu NKÚ při kontrolách typu finanční audit a o významu tohoto typu kontrolních akcí.

V roce 2006 NKÚ vydal ve spolupráci s Komorou auditorů ČR překlad **„Příručky dokumentů Rady pro mezinárodní účetní standardy pro veřejný sektor pro rok 2005“** (znění standardů je totožné i pro rok 2006). Obsahem příručky jsou zejména Mezinárodní účetní standardy pro veřejný sektor /IPSAS/ vydané Mezinárodní federací účetních /IFAC/, tedy dokumenty v současnosti globálně spolupůsobící na vývoj a reformní úsilí v oblasti účetnictví a výkaznictví veřejné sféry. Publikace byla zpřístupněna také veřejnosti.



2.2 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V roce 2006 bylo zaevidováno osm písemných žádostí o poskytnutí informace, přičemž v žádném případě nebylo vydáno rozhodnutí o neposkytnutí informace. Obsahem žádostí byly dotazy ke kontrolní činnosti NKÚ, které byly vyřízeny předáním kontrolních závěrů anebo odkazem na informace zveřejněné na internetových stránkách NKÚ. Další dotazy byly směřovány k organizaci práce NKÚ a k novému sídlu NKÚ. Informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím poskytuje NKÚ nadále bezplatně.

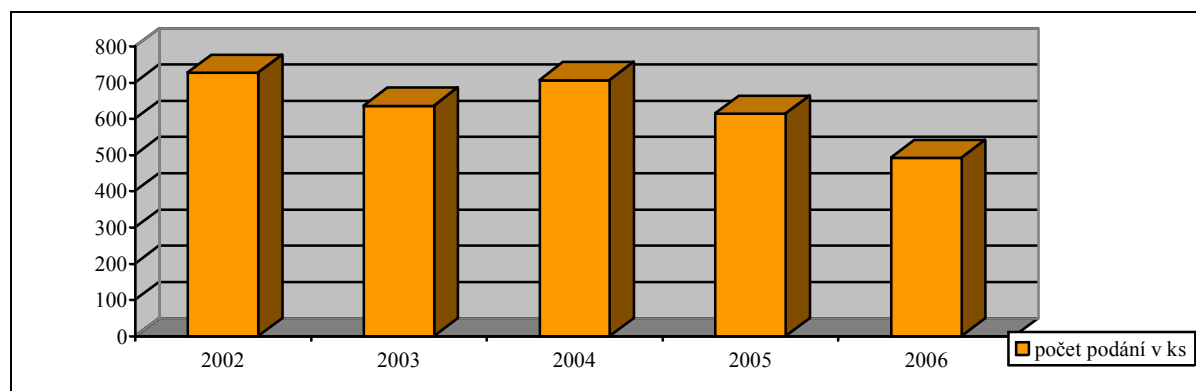
2.3 Podání občanů

V roce 2006 obdržel NKÚ **491 podání občanů**; oproti roku 2005 jde o pokles o 20 %. Tento pokles počtu písemných podání lze spojit s rostoucí povědomostí občanů o pravomocích NKÚ a zároveň s rostoucím počtem telefonických podání. Podíl kontrolně využitelných podání zůstává na přibližně stejné úrovni.

Tabulka č. 7: Vývoj počtu došlých podání a jejich využitelnosti za roky 2002 – 2006

	2002	2003	2004	2005	2006
Celkový počet podání	727	636	707	614	491
Využitelná podání v %	38,9	37,8	39,3	33,4	36,0

Graf č. 9: Přehled celkového počtu podání



Struktura zaměření věcného obsahu podání občanů i nadále kopíruje aktuální společenské problémy. Zhruba třetina podání se týká soukromoprávních sporů (zejména majetkových) a dále pak sporů s dodavateli energií a služeb. Další významnou oblastí kritiky je stále veřejná správa, zejména orgány územní samosprávy a jejich hospodaření s veřejnými prostředky a majetkem. Mezi orgány státní správy a státem zřízenými právníky osobami byl nejčastěji předmětem kritiky opět Pozemkový fond ČR, následován orgány správy sociálního zabezpečení. Značné kritice jsou podrobovány rovněž způsoby a postupy zadávání veřejných zakázek.

3. Mezinárodní spolupráce

V oblasti mezinárodních vztahů převládaly v roce 2006 akce zaměřené na bilaterální a multilaterální spolupráci. Multilaterální spolupráce byla spojena především se členstvím NKÚ v pracovních skupinách INTOSAI (Mezinárodní organizace nejvyšších kontrolních institucí) a EUROSAI (Evropská organizace nejvyšších kontrolních institucí) a také v pracovních skupinách v rámci Kontaktního výboru vedoucích představitelů nejvyšších kontrolních institucí /SAI/. Bilaterální spolupráce probíhala zejména s nejvyššími kontrolními institucemi Slovenska, Německa, Nizozemska, Velké Británie, Belgie a s Evropským účetním dvorem.

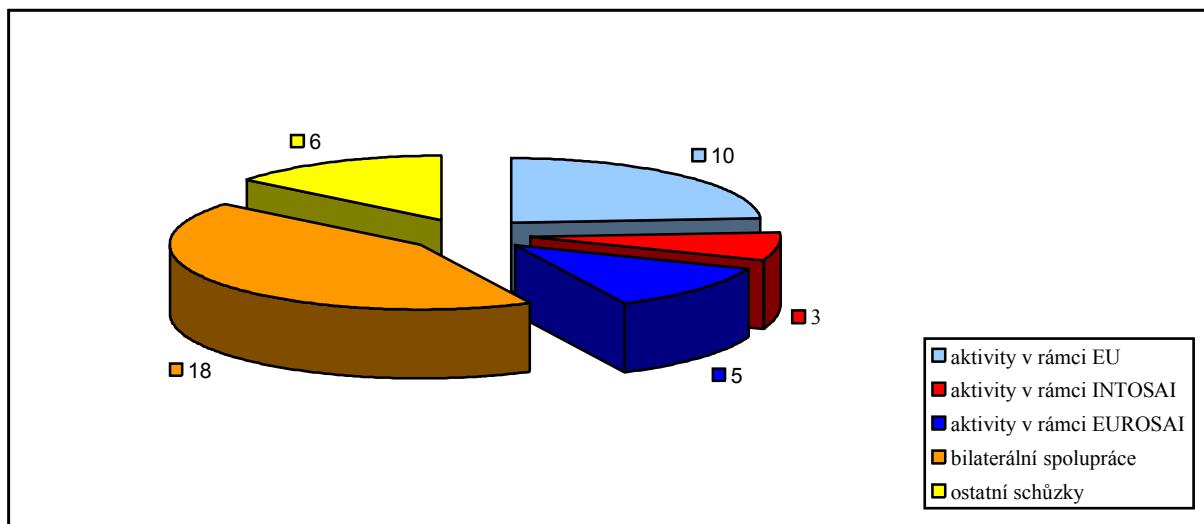


Prezident NKÚ F. Dohnal se členy Evropského účetního dvora (březen 2006)

V roce 2006 se uskutečnilo celkem 42 akcí v zahraničí, z toho 13 schůzek proběhlo v rámci koordinovaných kontrol a 11 schůzek bylo zaměřeno na činnost pracovních skupin a výborů orientovaných na konkrétní oblasti kontroly. Dále se jednalo o semináře, konference, oficiální návštěvy a další akce. Spolupráce s Národním kontrolním úřadem Velké Británie pokračovala uskutečněním stáže jednoho kontrolora NKÚ, specializované na pracovní postupy a metody auditu výkonnosti.

Významnou událostí mezinárodní spolupráce SAI zemí EU byla schůzka Kontaktního výboru, která se uskutečnila v prosinci ve Varšavě. Jedním z hlavních témat schůzky byl příspěvek SAI ke zvýšení odpovědnosti za finanční prostředky EU.

Graf č. 10: Počet zahraničních cest představitelů a zaměstnanců NKÚ v roce 2006



V roce 2006 zorganizoval NKÚ v České republice celkem 28 mezinárodních akcí. V dubnu uspořádal schůzku „Pracovní skupiny pro zprávy národních SAI o finančním řízení EU“ a v listopadu zorganizoval 6. seminář Vzdělávacího výboru EUROSAI na téma „Audit veřejné pomoci a dotací“, kterého se zúčastnilo 58 zástupců z 28 SAI, Evropského účetního dvora, organizace SIGMA a dalších institucí. Tento seminář se konal s finančním přispěním organizace EUROSAI a účastníky byl velmi dobře hodnocen.



6. seminář Vzdělávacího výboru EUROSAT (listopad 2006)

V rámci bilaterální spolupráce navštívili NKÚ prezident Spolkového účetního dvora Německa /BRH Německa/ a předseda NKÚ Slovenské republiky. S těmito nejvyššími kontrolními institucemi byly v roce 2006 rovněž prováděny koordinované kontroly.



*Prezident NKÚ F. Dohnal s prezidentem BRH Německa D. Engelsem (červen 2006)
a s předsedou NKÚ Slovenské republiky J. Jasovským (srpen 2006)*

S NKÚ Slovenské republiky proběhla kontrola správy daně z přidané hodnoty a využívání informačního systému VIES² a dále kontrola hospodaření s finančními prostředky státu a plnění mezinárodních závazků při nakládání s nebezpečnými odpady. Obě kontroly byly zakončeny podpisem komuniké a společné zprávy.

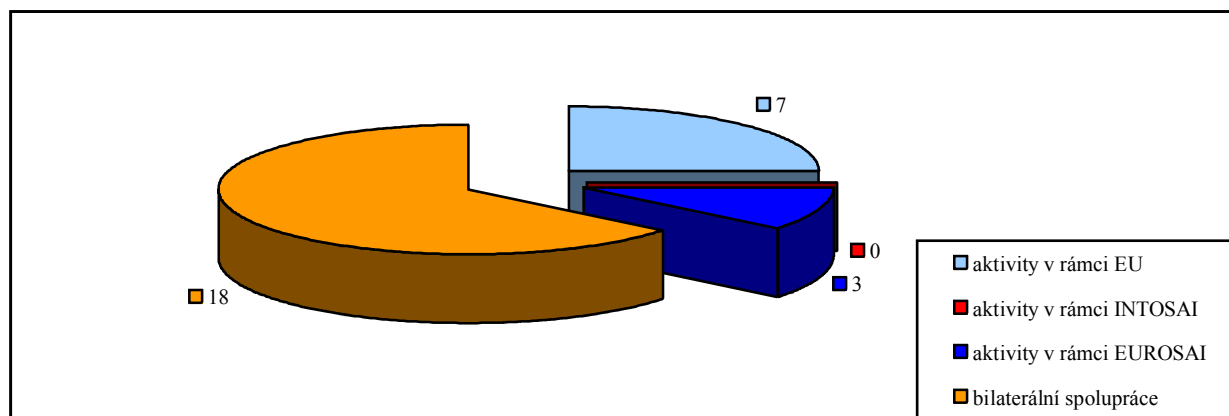


Valtice, schůzka delegací NKÚ a NKÚ Slovenské republiky (srpen 2006)

S BRH Německa byla prováděna kontrola nákladů na pořízení dálnice D8/A17 Praha – Drážďany a kontrola v oblasti správy daně z přidané hodnoty.

Mimo dlouhodobé bilaterální spolupráce během roku 2006 navštívili NKÚ kolegové z nejvyšších kontrolních institucí Švédska a Korejské republiky, na pracovních pobytech byli přivítáni kolegové ze dvou kontrolních institucí Čínské lidové republiky.

Graf č. 11: Počet mezinárodních akcí NKÚ v ČR v roce 2006



4. Hospodaření s rozpočtovými prostředky kapitoly NKÚ

4.1 Hospodaření v roce 2006

Zákonem č. 543/2005 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2006, byl NKÚ schválen rozpočet příslušné kapitoly, který byl v průběhu roku upraven sedmi rozpočtovými opatřeními v pravomoci organizace, která neměla dopad na závazné ukazatele.

Tabulka č. 8: Plnění závazných ukazatelů rozpočtu NKÚ za rok 2006 (v tis. Kč)

Ukazatel	Schválený rozpočet	Plnění	Plnění v %*
<i>Souhrnné ukazatele:</i>			
Příjmy celkem	1 145	16 688	1 457,44
Výdaje celkem	506 515	503 763	99,46
<i>Průřezové ukazatele:</i>			
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	245 961	243 898	99,16
z toho: platy zaměstnanců	224 774	224 363	99,82
Povinné pojistné hrazené zaměstnavatelem	86 086	85 050	98,80
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	4 495	4 487	99,83
<i>Specifické ukazatele – příjmy:</i>			
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace celkem	1 145	16 688	1 457,44
<i>Specifické ukazatele – výdaje:</i>			
Výdaje na zabezpečení plnění úkolů NKÚ	506 515	503 763	99,46
z toho: platy funkcionářů NKÚ	18 347	17 452	95,12
Náhrady výdajů spojených s výkonem funkce	3 764	2 973	78,99
Neinvestiční transfery mezinárodním organizacím	120	80	66,61
<i>Výdaje na financování programů</i>	<i>78 020</i>	<i>91 755**</i>	<i>117,60</i>

Poznámky: * Údaje o procentech plnění rozpočtu vycházejí z účetních výkazů.

** Včetně mimorozpočtových prostředků a převodu do rezervního fondu.

Příjmy

Vlastní příjmy činily 2 953 tis. Kč, tj. 257,91 %. V tabulce jsou uvedeny příjmy zahrnující převod mimorozpočtových prostředků z rezervního fondu /RF/ ve výši 13 735 tis. Kč.

Výdaje

Celkové výdaje bez mimorozpočtových prostředků byly čerpány částkou 490 028 tis. Kč, tj. 96,75 % schváleného rozpočtu. Údaj uvedený v tabulce zahrnuje výdaje včetně použitých mimorozpočtových prostředků z RF ve výši 13 735 tis. Kč.

Běžné výdaje se podílejí na čerpání rozpočtu 89,89 %, kapitálové výdaje 10,11 %.

Nejvyšší podíl zauímají výdaje na platy a s nimi související výdaje (66,19 %) a dále výdaje na programové financování (18,21 %).

Všechny závazné ukazatele rozpočtové kapitoly NKÚ byly v roce 2006 dodrženy.

Dále uvedená tabulka a grafy uvádějí celkové příjmy a výdaje NKÚ za období let 2002 až 2006.

Tabulka č. 9: Příjmy a výdaje za roky 2002 – 2006

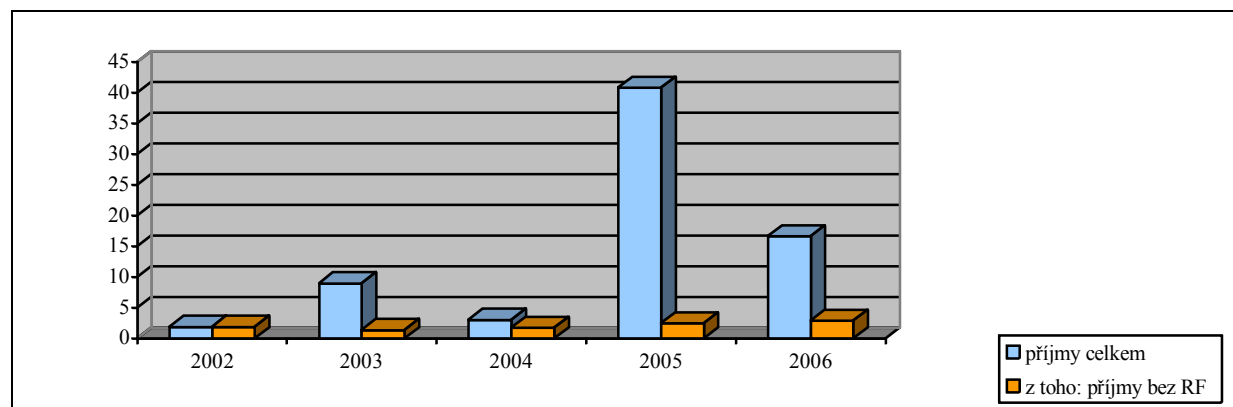
(v mil. Kč)

	2002	2003	2004	2005	2006
Příjmy celkem	1,920	9,006	3,090	40,820	16,688
<i>z toho: příjmy bez RF</i>	<i>1,920</i>	<i>1,425</i>	<i>1,763</i>	<i>2,479</i>	<i>2,953</i>
Výdaje celkem	357,598	387,659	498,253	490,342	503,763
<i>z toho: výdaje bez RF</i>	<i>357,598</i>	<i>380,078</i>	<i>496,926</i>	<i>452,001</i>	<i>490,028</i>

Zdroj: Závěrečné účty rozpočtové kapitoly 381 – Nejvyšší kontrolní úřad.

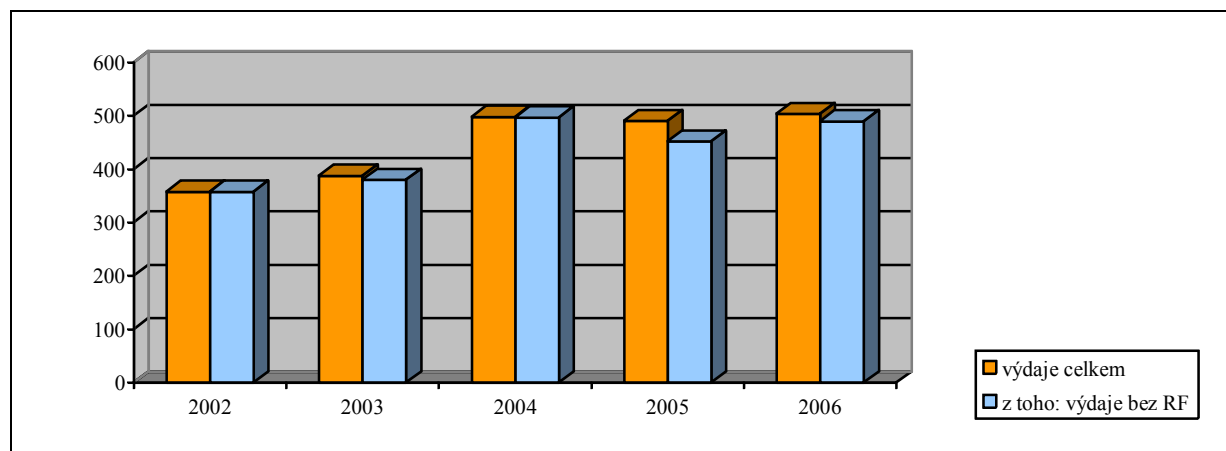
Graf č. 12: Příjmy za roky 2002 – 2006

(v mil. Kč)



Graf č. 13: Výdaje za roky 2002 – 2006

(v mil. Kč)



4.2 Investiční výdaje

Investiční výdaje byly vynaloženy na rozvoj a obnovu materiálně-technické základny NKÚ, zejména v oblasti informačních a komunikačních technologií a reprodukce majetku.

Celkem bylo vyčerpáno 50 951 tis. Kč, z toho mimorozpočtové prostředky RF činily 2 901 tis. Kč.

4.3 Povinný audit

Roční účetní závěrka NKÚ byla ve smyslu ustanovení § 33 odst. 3 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, ověřena auditorem s výrokem bez výhrad.

4.4 Interní audit

Činnost odboru interního auditu /IA/ v roce 2006 vycházela v plném rozsahu ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, a navazujících norem.

V roce 2006 odbor interního auditu provedl a ukončil v souladu s ročním plánem interního auditu, schváleným prezidentem NKÚ, celkem čtyři audity.

Tabulka č. 10: Přehled provedených interních auditů

Číslo auditu	Zaměření auditu
IA č. 05/04	Audit nákladů souvisejících s mezinárodními aktivitami NKÚ – audit výkonu
IA č. 06/01	Audit čerpání rozpočtových položek (jejichž příkazci byly ředitelka kanceláře prezidenta a ředitelka tiskového odboru) – audit vnitřního kontrolního systému
IA č. 06/02	Audit plnění opatření k odstranění nedostatků zjištěných auditu č. 03/03 „Audit jazykové výuky“, č. 04/03 „Audit čerpání rozpočtových prostředků a zařazení zaměstnanců do platové třídy“ a č. 05/01 „Audit poskytování příplatků vedoucím skupin kontrolujících“ – audit výkonu a souladu (následný audit)
IA č. 06/03	Audit porovnání nákladů na provozní výdaje NKÚ s využitím metody benchmarking – audit výkonu

K závažnému zjištění ve smyslu ustanovení § 22 odst. 6 zákona o finanční kontrole ve veřejné správě v roce 2006 nedošlo. Za účelem odstranění dílčích nedostatků uložil

prezident NKÚ odpovídající opatření, jejichž plnění probíhá dle harmonogramu a je pravidelně sledováno ředitelkou odboru interního auditu.

5. Personální zajištění činnosti NKÚ

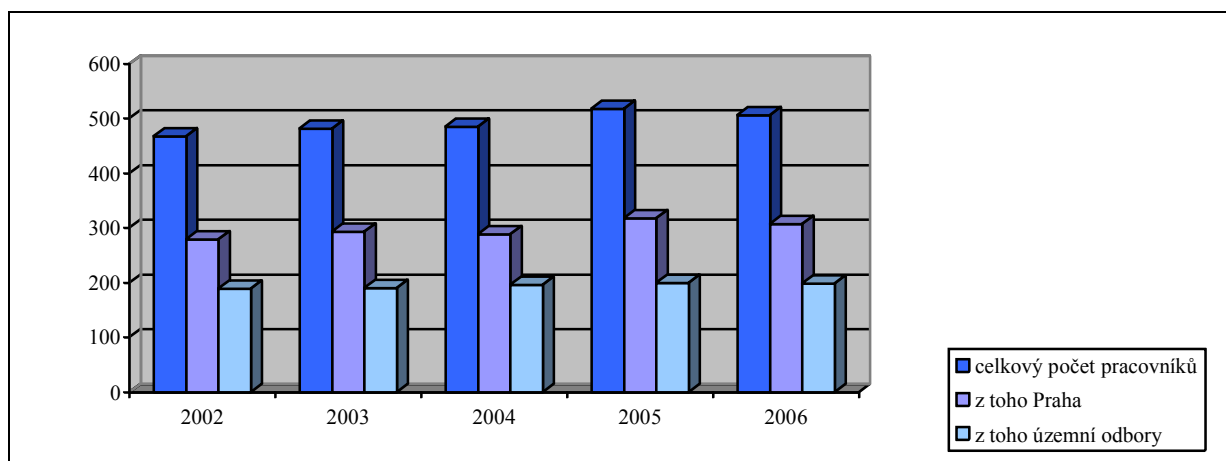
K 31. 12. 2006 pracovalo na NKÚ **506 zaměstnanců**, z toho 199 na územních pracovištích. V kontrolní sekci pracovali 363 zaměstnanci.

V průběhu roku 2006 bylo nově přijato 46 zaměstnanců a 65 zaměstnanců ukončilo pracovní poměr. Z počtu 65 odcházejících zaměstnanců 43 zaměstnanci (66,15 %) ukončili pracovní poměr z důvodu odchodu do starobního nebo invalidního důchodu. K 31. 12. 2006 trval pracovní poměr nepřetržitě celý rok 497 zaměstnancům.

Tabulka č. 11: Přehled počtu pracovníků NKÚ za období 2002 – 2006
(celkový stav zaměstnanců k 31. 12. daného roku)

	2002	2003	2004	2005	2006
Celkový počet pracovníků	468	483	485	518	506
<i>z toho: Praha</i>	279	293	289	318	307
<i>územní odbory</i>	189	190	196	200	199

Graf č. 14: Přehled počtu pracovníků NKÚ za období 2002 – 2006
(celkový stav zaměstnanců k 31. 12. daného roku)



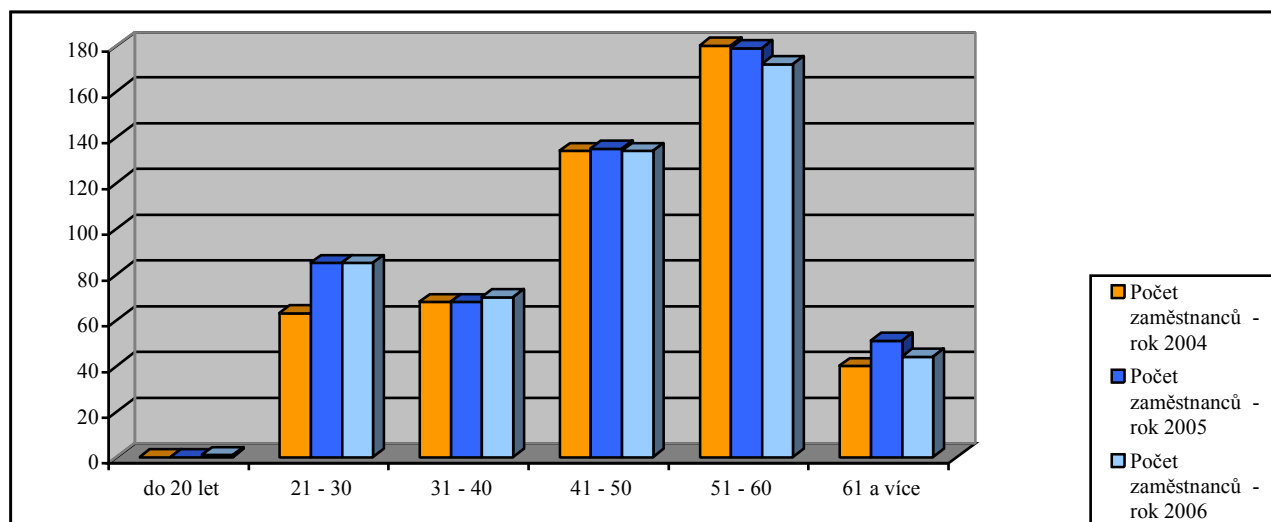
Věková struktura zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2006, včetně srovnání s roky 2004 a 2005, je uvedena v tabulce č. 12.

Průměrný věk zaměstnanců NKÚ v roce 2006 činil 46 a půl roku.

Tabulka č. 12: Věková struktura zaměstnanců NKÚ za období 2004 – 2006

Věková struktura	Počet zaměstnanců					
	2004		2005		2006	
	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
do 20 let	0	0	0	0	1	0
21 – 30	63	32	85	44	85	46
31 – 40	68	50	68	47	70	46
41 – 50	134	91	135	90	134	92
51 – 60	180	94	179	94	172	92
61 a více	40	11	51	18	44	14
Celkem	485	278	518	293	506	290

Graf č. 15: Přehled věkové struktury zaměstnanců NKÚ za období 2004 – 2006 (celkový stav zaměstnanců k 31. 12. daného roku)



Kvalifikační struktura zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2006 vychází z klasifikace kmenových oborů vzdělání /KKOV/. Vysokoškolské vzdělání je pak rozděleno podle oboru studia. Kvalifikační struktura se v roce 2006 oproti roku 2005 téměř nezměnila. K 31. 12. 2006 dosahuje vysokoškolského vzdělání celkem 388 zaměstnanců, tj. 76,7 %.

Tabulka č. 13: Kvalifikační struktura zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2006

<i>Kvalifikace/vzdělání</i>	<i>Praha</i>	<i>Územní odbory</i>	<i>Celkem 2006</i>	<i>% z celkového počtu</i>
<i>základní</i>	2	0	2	0,40
<i>střední</i>	3	1	4	0,79
<i>střední s výučním listem</i>	22	1	23	4,54
<i>střední s maturitou</i>	64	24	88	17,39
<i>vyšší odborné</i>	1	0	1	0,20
<i>vysokoškolské*</i>	215	173	388	76,68
Celkem	307	199	506	100,00

* Včetně bakalářského.

Odborné vzdělávání

V roce 2006 byla vzdělávací činnost na NKÚ zaměřena na další prohlubování a zvyšování odborné kvalifikace kontrolních pracovníků. Odborné zaměření jednotlivých vzdělávacích akcí bylo mj. zpracováno v návaznosti na plán kontrolní činnosti pro rok 2006.

I nadále pokračovaly dlouhodobé vzdělávací projekty označované jako „finanční audit“ a „audit výkonnosti“. Závěrečnou zkoušku ze vzdělávacího projektu „finanční audit“ úspěšně složilo 16 kontrolních pracovníků a ve vzdělávacím projektu „audit výkonnosti“ uspělo 63 kontrolních pracovníků. Získané poznatky z oblasti kontrolních metod a postupů jsou průběžně aplikovány při výkonu kontrolní činnosti.

V rámci zvyšování jazykové úrovně pokračovala i nadále intenzivní jazyková výuka vybraných zaměstnanců NKÚ, včetně jejich přípravy na standardizované jazykové zkoušky z anglického jazyka u Britské rady nebo prostřednictvím instituce City & Guilds, z německého jazyka u Goetheho institutu a z francouzského jazyka u Francouzského institutu.

Ucelenou standardizovanou zkoušku z výše uvedených jazyků v roce 2006 úspěšně vykonalo celkem 44 zaměstnanců (viz tabulka č. 14).

Tabulka č. 14: Přehled počtu úspěšně složených standardizovaných zkoušek podle jednotlivých jazyků a znalostních úrovní v letech 2002 – 2006

<i>Jazyk, znalostní úroveň zkoušky</i>	<i>Počet absolventů</i>	
	<i>2006</i>	<i>Celkem</i>
anglický jazyk, znalostní úroveň C1 – CAE/Expert	5	7
anglický jazyk, znalostní úroveň B2 – FCE/Communicator	27	52
anglický jazyk, znalostní úroveň B1 – PET/Achiever	6	11
anglický jazyk, znalostní úroveň A2 – KET/Access	2	3
francouzský jazyk, znalostní úroveň B2 – DELF 2	2	2
francouzský jazyk, znalostní úroveň B1 – DELF 1	0	1
německý jazyk, znalostní úroveň B2 – ZDfB	1	2
německý jazyk, znalostní úroveň B1 – ZD	1	3

* Znalostní úrovně jsou určeny Evropským referenčním rámcem.

6. Organizační schéma NKÚ

Změny v organizaci NKÚ

V posledním čtvrtletí roku 2006 proběhly v NKÚ rozsáhlé organizační změny.

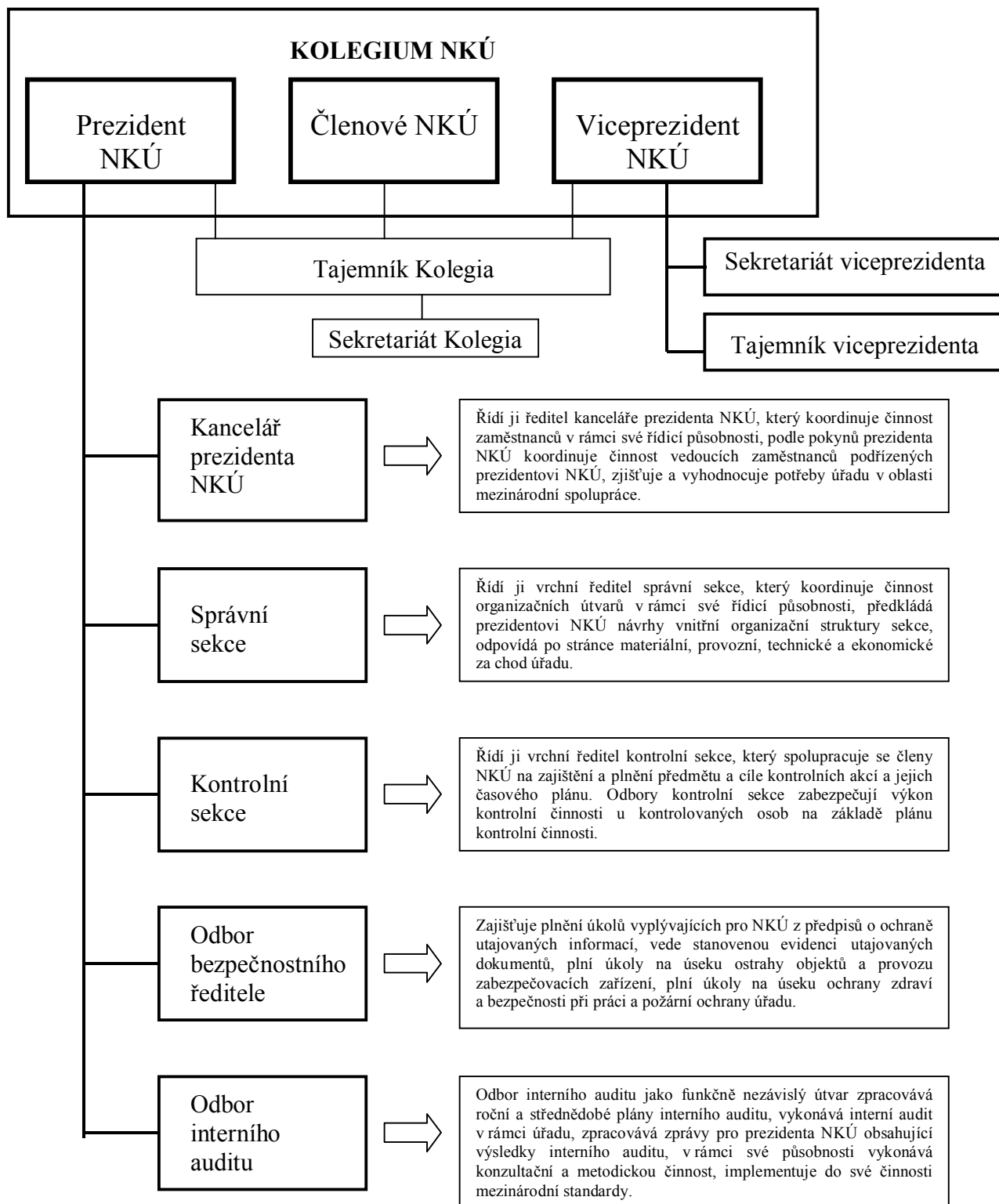
V první etapě ke dni 1. 10. 2006 došlo k organizační změně ve správní sekci NKÚ. Z její působnosti byl do působnosti kanceláře prezidenta NKÚ převeden odbor mezinárodních vztahů a činnost odboru vnějších vztahů týkající se vyřizování podání a žádostí o poskytnutí informací, která byla převedena do tiskového odboru. Jeho název se s ohledem na rozšíření náplně změnil na „odbor komunikace“. Zbývající náplň činnosti odboru vnějších vztahů (spisová služba a archiv) byla převedena do sekretariátu vrchního ředitele správní sekce a odbor vnějších vztahů byl zrušen. Tato organizační změna byla provedena zejména z důvodu zjednodušení a zefektivnění práce organizačních útvarů NKÚ zajišťujících komunikaci úřadu s veřejností a jeho prezentaci v zahraničí.

Ve druhé etapě byly k 1. 12. 2006 provedeny organizační změny také v kontrolní sekci NKÚ. Cílem těchto změn bylo postupně vybudovat koncentrované týmy specialistů pro jednotlivé typy kontrol a pro jednotlivé druhy operací s finančními prostředky a majetkem státu a s finančními prostředky poskytnutými ČR ze zahraničí. Nově vzniklé, průřezově zaměřené odbory tak nahradily dosavadní odborné útvary členěné podle jednotlivých správců rozpočtových kapitol.

V návaznosti na provedené organizační změny a v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 166/1993 Sb. schválil prezident NKÚ nový organizační řád, který nabyl účinnosti 1. 12. 2006.

Organizace NKÚ

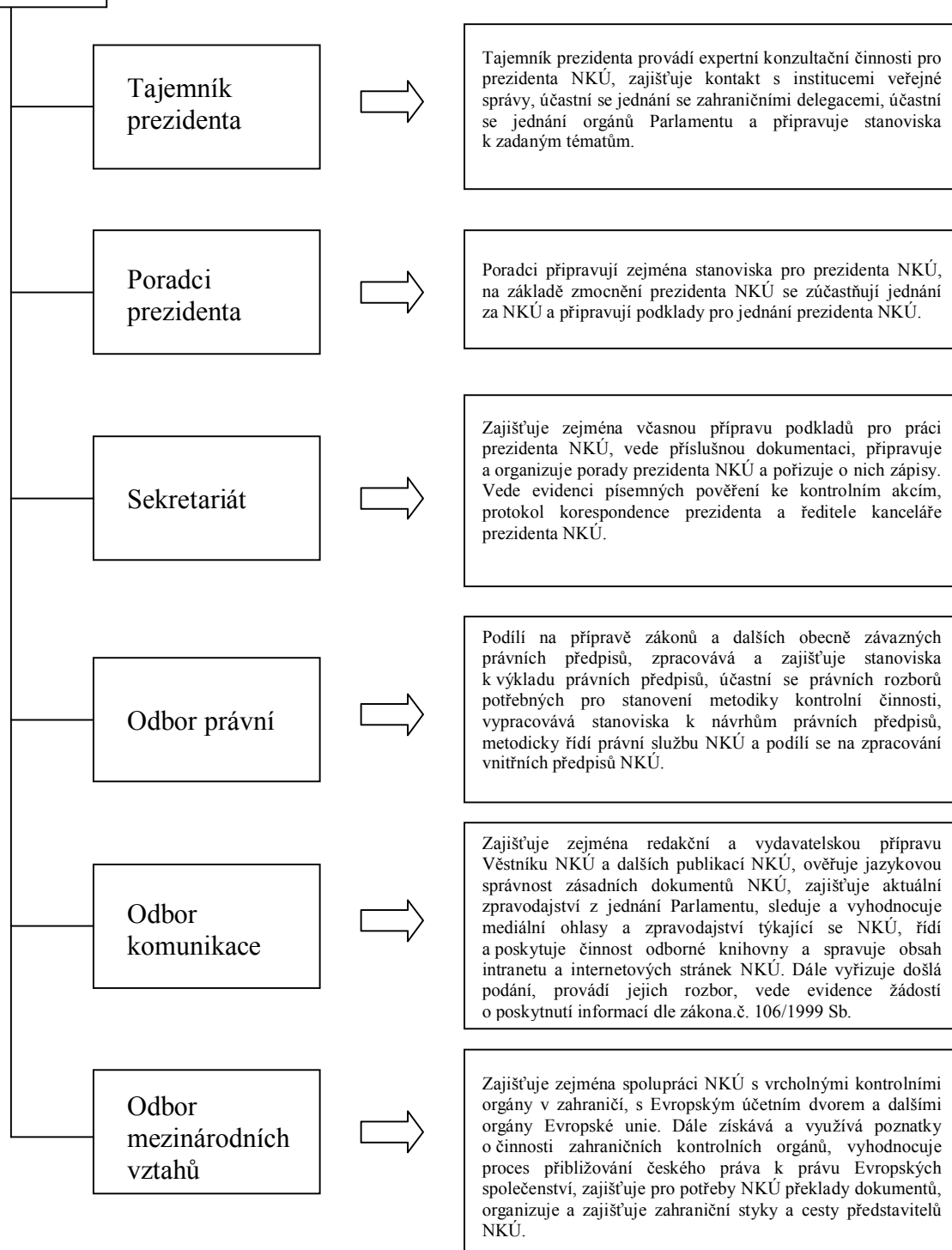
Nová organizační struktura včetně stručného popisu náplní prací jednotlivých odborů je uvedena na následujících schématech:



Kancelář prezidenta NKÚ



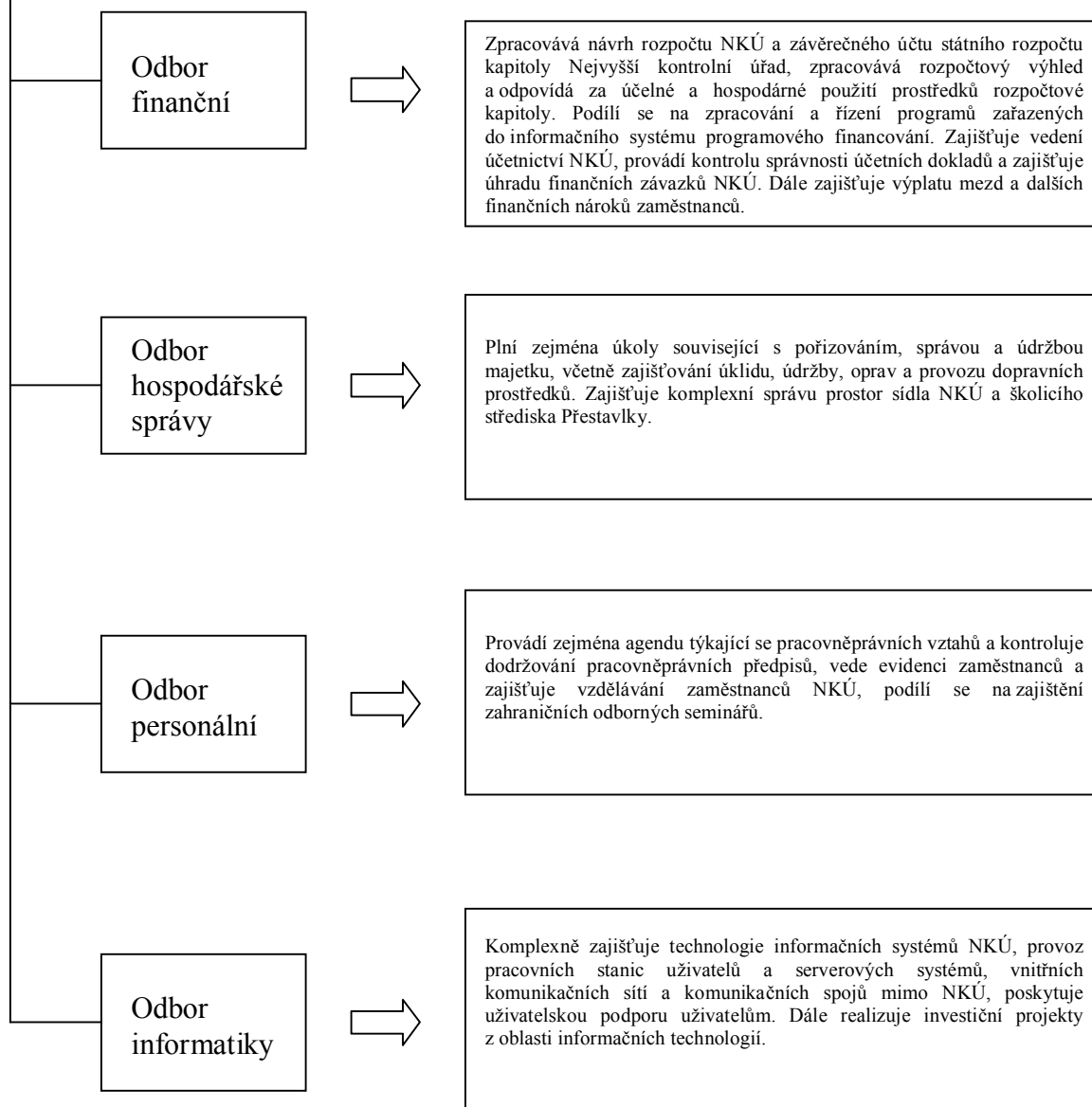
Mgr. Markéta Kandráčová
ředitelka kanceláře prezidenta NKÚ



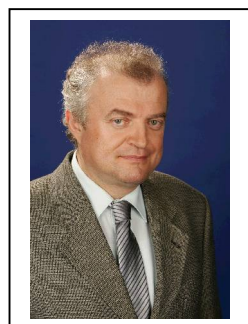
Správní sekce



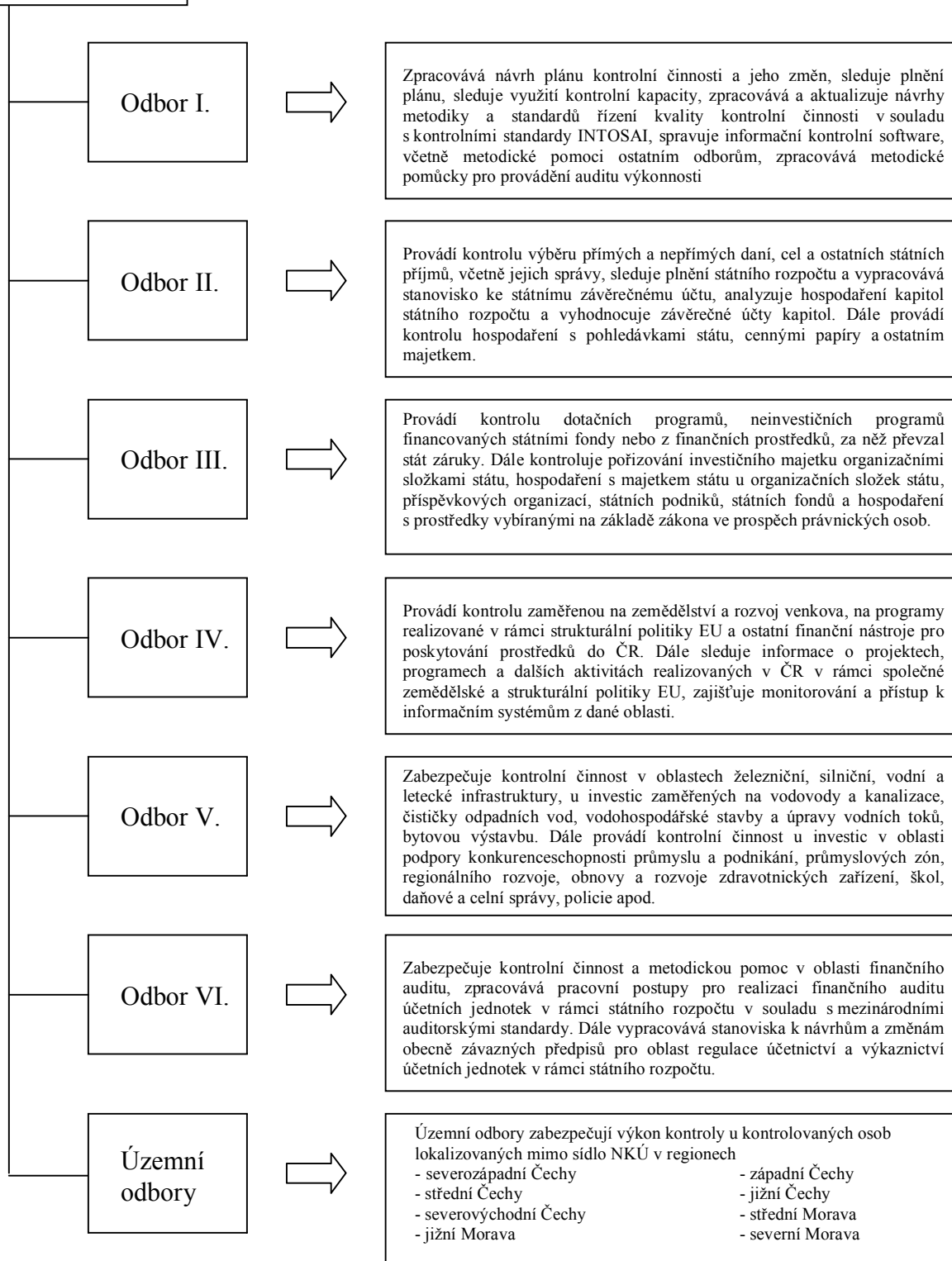
Ing. Ema Bendová
vrchní ředitelka správní sekce



Kontrolní sekce



RNDr. Petr Neuvirt
vrchní ředitel kontrolní sekce



Závěr

Z výsledků kontrolní činnosti NKÚ za rok 2006 jsou zřejmé přetrvávající systémové nedostatky, a to zejména v oblastech programového financování, dotačních politik, účetnictví, výkaznictví a fungování vnitřních kontrolních systémů.

Během uplynulého roku jsme sice mohli zaznamenat zvýšenou snahu vlády o nápravu zjištěných nedostatků, výsledky se však mohou projevit až v delším časovém horizontu. V roce 2006 došlo také k výraznému posunu při projednávání kontrolních závěrů v Parlamentu ČR. V Poslanecké sněmovně v novém volebním období vznikl samostatný kontrolní výbor podle ustálené praxe ostatních zemí EU. Některé kontrolní závěry byly projednány i v orgánech Senátu.

NKÚ v kontrolních závěrech i ve výročních zprávách již několik let poukazuje na řadu kontrolních zjištění se stále stejnými chybami a nedostatky, což může svědčit o neúčinných sankčních mechanismech. Tento stav je zřejmý zvláště při hospodaření s majetkem státu uvnitř státních úřadů a organizací, v oblasti programového financování, dotační politiky a v zadávání veřejných zakázek. V případě veřejných zakázek jde přitom o oblast, která je nejen přísně sledována orgány EU, ale je vysoce citlivá i z hlediska podezření na možné korupční jednání.

Výsledky kontrolní činnosti neukazují vždy na nezbytnou nutnost změny zákonů a podzákoných předpisů. Beze změny či doplnění legislativy se však zřejmě neobejde např. financování českých zastupitelských úřadů nebo manipulace s hmotnými rezervami státu.

Většina pochybení je způsobena nefunkčností vnitřních kontrolních mechanismů jednotlivých kontrolovaných institucí či osobním selháním konkrétních osob. Rozsáhlejší diskuse by proto byla zřejmě potřebná k uplatňování sankcí, včetně posuzování možné trestní odpovědnosti.

**Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem
v průběhu roku 2006**

Číslo kontrolní akce	Předmět kontroly	Schválil orgán NKÚ	Datum schválení	Zveřejnění ve věstníku částka/rok
05/13	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Komise pro cenné papíry	Kolegium	9. 1. 2006	1/2006
05/14	Hospodaření s majetkem státu a finančními prostředky při vytváření informačních systémů Ministerstva obrany	Senát	6. 3. 2006	1/2006
05/16	Hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu určenými na programy bytové výstavby a bydlení	Kolegium	9. 1. 2006	2/2006
05/17	Hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu poskytovanými na zaměstnávání občanů se změněnou pracovní schopností	Kolegium	20. 2. 2006	1/2006
05/18	Hospodaření s finančními prostředky určenými na výstavbu a obnovu pražského metra	Kolegium	12. 6. 2006	2/2006
05/19	Správa daně z přidané hodnoty	Kolegium	6. 3. 2006	1/2006
05/20	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Grantová agentura České republiky	Kolegium	20. 3. 2006	1/2006
05/21	Hospodaření s majetkem státu a finančními prostředky určenými na leteckou techniku Policie české republiky	Senát	10. 5. 2006	2/2006

Číslo kontrolní akce	Předmět kontroly	Schválil orgán NKÚ	Datum schválení	Zveřejnění ve věstníku částka/rok
05/22	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo zdravotnictví	Kolegium	24. 4. 2006	2/2006
05/23	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo životního prostředí	Kolegium	24. 4. 2006	2/2006
05/24	Finanční prostředky poskytnuté na odstraňování povodňových škod z roku 2002 v dopravní infrastruktuře	Senát	22. 2. 2006	1/2006
05/25	Hospodaření s majetkem státu a finančními prostředky při likvidaci státních podniků	Senát	1. 3. 2006	1/2006
05/26	Hospodaření s majetkem státu a finančními prostředky určenými na ochranu proti zbraním hromadného ničení, na pasivní sledovací systémy a elektronický boj u Armády České republiky	Senát	15. 6. 2006	nezveřejňuje se – 2/2006 (i)
05/27	Hospodaření České konsolidační agentury s finančními prostředky a majetkem státu	Kolegium	12. 6. 2006	2/2006
05/28	Hospodaření s finančními prostředky státu při nakládání s nebezpečnými odpady	Senát	26. 4. 2006	2/2006
05/29	Dotace státního rozpočtu účelově určené zoologickým zahradám	Senát	29. 5. 2006	2/2006
05/30	Hospodaření zeměměřických a katastrálních orgánů s majetkem státu a finančními prostředky státního rozpočtu	Kolegium	24. 4. 2006	2/2006
05/31	Hospodaření s prostředky vybíranými na základě zákona na veřejné zdravotní pojištění Oborové zdravotní pojišťovny zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví a Zdravotní pojišťovny METAL-ALIANCE	Senát	21. 8. 2006	3/2006
05/32	Finanční prostředky určené na programy strukturální podpory v zemědělství	Kolegium	29. 5. 2006	2/2006

Číslo kontrolní akce	Předmět kontroly	Schválil orgán NKÚ	Datum schválení	Zveřejnění ve věstníku částka/rok
05/33	Hospodaření s prostředky státního rozpočtu vynaloženými na poskytování investičních pobídek a investičních podpor na základě „Prohlášení o společném záměru“	Kolegium	21. 8. 2006	3/2006
05/34	Správa spotřebních daní	Kolegium	11. 9. 2006	3/2006
05/35	Majetkové účasti státu v obchodních společnostech se sídlem v České republice	Kolegium	21. 8. 2006	3/2006
05/36	Nemovitý majetek státu spravovaný Fondem dětí a mládeže „v likvidaci“	Kolegium	6. 3. 2006	1/2006
05/37	Finanční prostředky určené ze státního rozpočtu k úhradě závazků zdravotnických zařízení zřízených bývalými okresními úřady	Kolegium	15. 5. 2006	2/2006
05/38	Hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu určenými na pořizování dlouhodobého majetku v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí	Kolegium	26. 6. 2006	3/2006
05/39	Hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu určenými na rekonstrukci a dostavbu justičního areálu „Na Míčáncích“	Kolegium	21. 8. 2006	3/2006
06/01	Majetek státu a prostředky státního rozpočtu určené na zabezpečení činnosti Českého statistického úřadu	Kolegium	18. 9. 2006	3/2006
06/02	Majetek státu a finanční prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků	Senát	18. 9. 2006	4/2006
06/03	Finanční prostředky určené na pořízení dálnice D8	Kolegium	4. 12. 2006	4/2006

Číslo kontrolní akce	Předmět kontroly	Schválil orgán NKÚ	Datum schválení	Zveřejnění ve věstníku částka/rok
06/04	Majetek státu a prostředky státního rozpočtu určené pro zabezpečení úkolů Správy státních hmotných rezerv	Senát	19. 9. 2006	4/2006
06/05	Finanční prostředky určené na výzkum a vývoj v oblasti životního prostředí	Senát	19. 9. 2006	4/2006
06/06	Finanční prostředky státního rozpočtu určené na útlum hornictví	Kolegium	16. 10. 2006	4/2006
06/07	Prostředky státního rozpočtu poskytované na veřejnou osobní dopravu	Kolegium	30. 10. 2006	4/2006
06/08	Automobilní technika Policie České republiky	Senát	30. 11. 2006	4/2006
06/09	Finanční prostředky čerpané na publikační činnost správců kapitol státního rozpočtu	Senát	22. 8. 2006	3/2006
06/10	Prostředky státního rozpočtu poskytnuté na program „Podpora reprodukce majetku regionálních zdravotnických zařízení“	Senát	4. 9. 2006	3/2006
06/11	Majetek státu a prostředky státního rozpočtu z kapitoly Ministerstvo kultury	Senát	4. 9. 2006	3/2006
06/12	Finanční prostředky státního rozpočtu určené na programy podpory regionálního rozvoje	Senát	21. 11. 2006	4/2006
06/13	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Český telekomunikační úřad	Kolegium	13. 11. 2006	4/2006
06/14	Prostředky státního rozpočtu vynaložené na „Program podpory zajištění regionálních funkcí knihoven“	Senát	21. 11. 2006	4/2006
06/15	Hospodaření Kanceláře Veřejného ochránce práv s majetkem státu a prostředky státního rozpočtu	Kolegium	27. 11. 2006	4/2006
06/16	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Úřad průmyslového vlastnictví	Kolegium	27. 11. 2006	4/2006

Číslo kontrolní akce	Předmět kontroly	Schválil orgán NKÚ	Datum schválení	Zveřejnění ve věstníku částka/rok
06/17	Majetek státu a finanční prostředky poskytnuté na činnost národních parků a dalších chráněných území	Senát	14. 12. 2006	KZ dosud nepublikován
06/23	Finanční příspěvky poskytnuté zaměstnaneckými pojišťovnamí Zajišťovacímu fondu	Kolegium	27. 11. 2006	4/2006

Poznámka:

Kolegium – Kolegium NKÚ tvoří prezident NKÚ, viceprezident NKÚ a členové NKÚ.

Senát – Senáty NKÚ jsou kolektivní orgány NKÚ složené ze tří a více členů NKÚ.

(i) – Zveřejnění informace o ukončení kontrolní akce.

**Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti
v průběhu roku 2006**

Číslo kontrolní akce	Předmět kontroly
06/38	Hospodaření státního podniku Vojenské lesy a statky ČR
06/39	Hospodaření Českého báňského úřadu se státním majetkem a finančními prostředky

Přehled kontrolních akcí, jejichž kontrolní závěr byl schválen NKÚ a v roce 2006 projednán vládou ČR

Usnesení vlády	Datum jednání	Materiál vlády (číslo)	KZ	Opatření KO na vědomí	Vládou ČR uložená opatření	Souhlas NKÚ s přijatými opatřeními
1300/06	15. 11. 2006	1674/06	06/02	ne	MŠMT bude realizovat opatření navržená ve stanovisku MŠMT ke KZ.	ano
1299/06	15. 11. 2006	1664/06	06/05	ne	ne	ano
1298/06	15. 11. 2006	1646/06	06/09	ne	MO bude realizovat opatření k nápravě nedostatků uvedených v KZ a do 6 měsíců vyhodnotí přijatá opatření k odstranění zjištěných nedostatků a s výsledkem seznámí člena NKÚ pověřeného řízením akce.	ano
1297/06	15. 11. 2006	1680/06	06/04	ne	Předseda SSHR bude důsledně realizovat nápravná opatření a o jejich provádění bude informovat MPO.	ano
1257/06	1. 11. 2006	1239/06	05/34	ne	ne	ano
1252/06	1. 11. 2006	1234/06	06/01	ano	ne	ano
–	1. 11. 2006	1632/06	06/11	přerušeno	přerušeno	zatím ne
1184/06	18. 10. 2006	1546/06	05/33	ne	MPSV a MF do 1. 11. 2006 předloží vládě přehled nápravných opatření k odstranění nedostatků uvedených v KZ včetně vymezení konkrétní odpovědnosti za tyto nedostatky.	ano
1183/06	18. 10. 2006	1450/06	05/39	ne	ne	ano
988/06	16. 8. 2006	V226/06	05/26	ne	MO realizuje opatření k nápravě nedostatků uvedených v KZ a do 6 měsíců je vyhodnotí a seznámí s výsledkem člena NKÚ pověřeného řízením akce.	ano
950/06	16. 8. 2006	1241/06	05/38	ne	ne	ne

Usnesení vlády	Datum jednání	Materiál vlády (číslo)	KZ	Opatření KO na vědomí	Vládou ČR uložená opatření	Souhlas NKÚ s přijatými opatřeními
917/06	26. 7. 2006	1203/06	05/18	ne	ne	ano
885/06	26. 7. 2006	1103/06	05/37	ne	ne	ano
884/05	26. 7. 2006	1157/06	05/32	ne	MF a MZe zajistí minimální chybovost systémů i pro další programovací období a v rámci působení kontrolních mechanismů budou průběžně monitorovat stav.	ano
831/06	3. 7. 2006	1088/06	05/29	ne	ne	ano
830/06	3. 7. 2006	1059/06	05/21	ne	ne	ano
762/06	21. 6. 2006	997/06	05/23	ne	ne	ano
761/06	21. 6. 2006	996/06	05/28	ne	ne	ano
734/06	14. 6. 2006	952/06	05/30	ne	ne	ano
733/06	14. 6. 2006	765/06	05/20	ano	Předseda „Rady vlády pro výzkum a vývoj“ předloží vládě spolu se zprávou o činnosti GA ČR informaci o opatřeních provedených k nápravě zjištěných nedostatků a případně též návrh na snížení odměn za výkon veřejné funkce pro členy představenstva GA ČR za rok 2006 a bude informovat předsedu výboru pro vědu, vzdělání kulturu, mládež a tělovýchovu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR o kontrolním závěru a přijatém usnesení.	ano
732/06	14. 6. 2006	632/06	05/14	ne	MO zajistí realizaci opatření k nápravě nedostatků uvedených v KZ; do 6 měsíců vyhodnotí nápravná opatření a s výsledkem seznámí člena NKÚ pověřeného řízením akce.	ano
731/06	14. 6. 2006	948/06	05/22	ano	ne	ano

Usnesení vlády	Datum jednání	Materiál vlády (číslo)	KZ	Opatření KO na vědomí	Vládou ČR uložená opatření	Souhlas NKÚ s přijatými opatřeními
730/06	14. 6. 2006	613/06	05/36	ne	MF se bude zabývat otázkou následných kontrol dodržování podmínek smluv o bezúplatných převodech nemovitého majetku.	ano
470/06	26. 4. 2006	516/06	05/17	ne	ne	ano
469/06	26. 4. 2006	529/06	05/24	ne	ne	ano
468/06	26. 4. 2006	562/06	05/25	ne	MPO do 30. 9. 2006 provede analýzu stávajícího systému likvidace státních podniků v rámci resortu MPO a na jejím základě přijme opatření k dalšímu urychlení likvidace státních podniků.	ano
467/06	26. 4. 2006	583/06	05/19	ne	MF zpracuje a do 31. 8. 2006 předloží vládě návrh opatření, včetně legislativních, k posílení možnosti elektronického podání souhrnných hlášení a daňových přiznání k DPH.	ano
286/06	22. 3. 2006	222/06	05/16	ano	ne	ano
285/06	22. 3. 2006	238/06	05/13	ne	ne	ne
186/06	22. 2. 2006	111/06	05/09	ne	MF a MZV vládě do 31. 8. 2006 navrhnou legislativní změny, které v zákoně č. 218/2000 Sb. upraví způsob financování zastupitelských úřadů.	ne
185/06	22. 2. 2006	35/06	05/10	ne	MZe zpracuje a do 30. 9. 2006 předloží návrh možných postupů transformace Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu, a. s.	ano
184/06	22. 2. 2006	180/06	05/15	ne	ne	ano
183/06	22. 2. 2006	32/06	05/12	ne	ne	ano

Usnesení vlády	Datum jednání	Materiál vlády (číslo)	KZ	Opatření KO na vědomí	Vládou ČR uložená opatření	Souhlas NKÚ s přijatými opatřeními
182/06	22. 2. 2006	188/06	05/11	ne	MF zpracuje a do 31. 5. 2006 předloží podložený odhad, o kolik bude v rámci sanace starých ekologických zátěží čerpáno méně finančních prostředků, než jsou smluvní garance, a harmonogram vynakládání těchto prostředků; MŽP zpracuje a do 31. 5. 2006 předloží metodiku výběru stanovení priorit sanace starých ekologických zátěží.	ano
66/06	11. 1. 2006	V433/05	04/05	ne	MV zabezpečí během roku 2006 provedení kontroly zaměřené na ověření jak adekvátnosti a úplnosti nápravných opatření přijatých k odstranění nedostatků zjištěných v KZ, tak způsobu a úplnosti realizace těchto nápravných opatření.	ano
65/06	11. 1. 2006	V426/05	04/02	ne	MO bude realizovat opatření k nápravě nedostatků uvedených v KZ a do 6 měsíců vyhodnotí přijatá opatření k odstranění zjištěných nedostatků a s výsledkem seznámí člena NKÚ pověřeného řízením akce.	ano
64/06	11. 1. 2006	V425/05	04/28	ne	MO bude realizovat opatření k nápravě nedostatků uvedených v KZ a do 6 měsíců vyhodnotí přijatá opatření k odstranění zjištěných nedostatků a s výsledkem seznámí člena NKÚ pověřeného řízením akce.	ano
48/06	11. 1. 2006	1908/05	04/35	ne	ne	ano
47/06	11. 1. 2006	2005/05	04/33	ne	MO zajistí realizaci opatření k odstranění nedostatků uvedených v KZ; do 6 měsíců vyhodnotí nápravná opatření a s výsledkem seznámí člena NKÚ pověřeného řízením akce.	ano

Usnesení vlády	Datum jednání	Materiál vlády (číslo)	KZ	Opatření KO na vědomí	Vládou ČR uložená opatření	Souhlas NKÚ s přijatými opatřeními
46/06	11. 1. 2006	2025/05	05/03	ne	MŠMT zajistí realizaci navržených opatření.	ano
45/06	11. 1. 2006	2093/05	05/01	ne	ne	ano
44/06	11. 1. 2006	2/06	05/07	ne	MK zajistí realizaci opatření k nápravě nedostatků uvedených v KZ.	ano
43/06	11. 1. 2006	2031/05	05/06	ne	ne	ne
42/06	11. 1. 2006	2052/05	05/08	ne	ne	ano
41/06	11. 1. 2006	1780/05	04/04	ne	ne	ano

Poznámka: Seznam použitých zkratk je uveden v příloze č. 5 výroční zprávy.

**Přehled kontrolních akcí, jejichž kontrolní závěr byl schválen NKÚ a v roce 2006
projednán kontrolním výborem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR**

Usnesení výboru	Datum jednání	KZ	Materiál vlády ČR	Usnesení vlády ČR	Shrnutí usnesení výboru
40	15 .11. 2006	05/16	222/06	286/06	<p>Kontrolní výbor /KV/ konstatuje, že činnost MMR byla v období 1998 – 2004 dlouhodobě v rozporu se zákonem o rozpočtových pravidlech.</p> <p>KV žádá o předložení:</p> <p>a) zprávy o důvodech, vyhodnocení a nápravě zjištěných nedostatků;</p> <p>b) zprávy o aktuální koordinaci MMR s MF při tvorbě pravidel na financování programů reprodukce majetku;</p> <p>c) zprávy o kontrolních pravidlech MMR pro programové financování bytové výstavby a bydlení.</p> <p>KV žádá MF, aby do 15. 12. 2006 předložilo zprávu o provedených kontrolách FÚ u příjemců dotací na bytovou výstavbu v rámci programů MMR v letech 2002 – 2006.</p>

Usnesení výboru	Datum jednání	KZ	Materiál vlády ČR	Usnesení vlády ČR	Shrnutí usnesení výboru
39	15. 11. 2006	05/19	583/06 1377/06 1719/06	467/06 1327/06	<p>KV konstatuje, že</p> <p>a) praktická implementace nařízení Rady ES č. 1798/2003 proběhla v souladu s podmínkami stanovenými EU;</p> <p>b) KZ neobsahuje žádná zjištění, která by bylo možno hodnotit jako závažné systémové či metodické nedostatky v kontrolované oblasti;</p> <p>c) správci daně nevěnovali dostatečnou pozornost kontrolám intrakomunitárních plnění jak z pohledu souladu údajů uvedených v daňových přiznáních k DPH s údaji v příslušných souhrnných hlášeních, tak z pohledu souladu údajů poskytnutých českými plátcí a plátcí z členských zemí EU.</p> <p>KV žádá MF, aby do 15. 12. 2006 předložilo zprávu o nápravných opatřeních k chybovosti v oblasti manuálního zadávání dat do elektronického systému správci daně.</p>
23	9. 11. 2006	05/36	613/06	730/06	<p>KV přerušil projednávání KZ;</p> <p>KV žádá MF, aby předložilo</p> <p>a) do 10. 11. 2006 koncepci nakládání s majetkem FDML po převodu na MF k 1. lednu 2005;</p> <p>b) do 15. 12. 2006 zprávu o současném stavu majetku FDML převedeného na MF a návrh dalšího postupu.</p> <p>Usnesením č. 44 KV konstatuje, že MF nesplnilo termín pro předložení koncepce a žádá MF, aby zajistilo splnění usnesení KV č. 23.</p>
22	9. 11. 2006	05/23 05/22 05/13			<p>KV žádá vládu, aby do 30. 11. 2006 předložila zprávu o dodržování zákona o finanční kontrole v jednotlivých rozpočtových kapitolách a jejich organizačních složkách k 31. 10. 2006, včetně průběhu naplňování jednotlivých ustanovení tohoto zákona.</p>

Usnesení výboru	Datum jednání	KZ	Materiál vlády ČR	Usnesení vlády ČR	Shrnutí usnesení výboru
21	9. 11. 2006	05/23 05/22 05/13			<p>KV konstatuje, že MF</p> <p>a) je odpovědné za správné sestavení SZÚ ČR, jeho úplnost, průkaznost a správnost;</p> <p>b) vůbec nebo nedostatečně metodicky vedlo správce jednotlivých kapitol v oblasti dodržování z. o účetnictví a z. o finanční kontrole;</p> <p>c) nevytváří žádné funkční kontrolní mechanismy k ověření správnosti, úplnosti a průkaznosti údajů SZÚ ČR.</p> <p>KV žádá MF, aby předložilo analýzu stavu účetních programů, metodických pokynů a kontrolních systémů týkajících se účetnictví jednotlivých kapitol SZÚ a sestavení SZÚ ČR.</p>
20	9. 11. 2006	05/13	238/06	285/06	<p>KV konstatuje, že MF neprokázalo, zda účetnictví kapitoly č. 347 – Komise pro cenné papíry ke dni jejího zrušení je správné, úplné a průkazné.</p> <p>KV žádá MF, aby dodatečně doložilo průběh zrušení KCP a celkové vyhodnocení účetnictví KCP, včetně zaúčtování do příslušné kapitoly.</p>
19	9. 11. 2006	05/22	948/06	731/06	<p>KV konstatuje, že činnost MZ</p> <p>a) byla dlouhodobě v rozporu se z. o účetnictví a se zákonem o rozpočtových pravidlech;</p> <p>b) je i nadále v rozporu se z. o finanční kontrole.</p> <p>KV žádá MZ, aby do 30. 11. 2006 předložilo</p> <p>a) zprávu o průběhu naplňování ustanovení z. o finanční kontrole od data jeho účinnosti;</p> <p>b) na základě nálezu NKÚ v minulých letech ekonomickou analýzu programů MZ č. 235 110 „Podpora rozvoje a obnovy mat. tech. základny fakultních nemocnic“, č. 235 210 „Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního zdravotnictví“, od účinnosti převodu zdravotnických zařízení na kraje a obce;</p> <p>c) podrobnější zhodnocení příprav a průběhů investičních akcí Fakultní nemocnice v Motole a Fakultní nemocnice U Svaté Anny v Brně.</p>

Usnesení výboru	Datum jednání	KZ	Materiál vlády ČR	Usnesení vlády ČR	Shrnutí usnesení výboru
18	9. 11. 2006	05/23	997/06	762/06	<p>KV konstatuje, že činnost MŽP byla</p> <p>a) dlouhodobě v rozporu se zákonem o účetnictví a se zákonem o rozpočtových pravidlech;</p> <p>b) v rozporu se zákonem o finanční kontrole.</p> <p>KV konstatuje, že MŽP zřídilo účty u komerčních bank, na kterých bylo dlouhodobě uloženo 61,62 mil. Kč.</p> <p>KV žádá MŽP, aby do 30. 11. 2006 předložilo</p> <p>a) zprávu o průběhu naplňování ustanovení z. o finanční kontrole od data jeho účinnosti;</p> <p>b) zprávu o důvodech, průběhu a odpovědnosti pracovníků ministerstva za zřízení účtů u komerčních bank a jejich vypořádání.</p>

Poznámka: Seznam použitých zkratk je uveden v příloze č. 5 výroční zprávy.

Seznam použitých zkratk

BRH	Bundesrechnungshof (Spolkový účetní dvůr)
ČD	České dráhy
ČF	Česká filharmonie
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČKA	Česká konsolidační agentura
ČNB	Česká národní banka
ČP	České přístavy
ČSÚ	Český statistický úřad
ČTÚ	Český telekomunikační úřad
ČÚZK	Český ústav zeměměřický a katastrální
DPPO	daň z příjmů právnických osob
DPH	daň z přidané hodnoty
DÚ	Divadelní ústav
EK	Evropská komise
ES	Evropská společenství
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EUROSAI	Evropská organizace nejvyšších kontrolních institucí
FDML	Fond dětí a mládeže „v likvidaci“
FÚ	finanční úřad
GA ČR	Grantová agentura České republiky
IA	interní audit
INTOSAI	Mezinárodní organizace nejvyšších kontrolních institucí
KA	kontrolní akce
KCP	Komise pro cenné papíry
KO	kontrolovaná osoba
KRNAP	Krkonošský národní park
KV	kontrolní výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR
KZ	kontrolní závěr
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS	Ministerstvo spravedlnosti
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OSFA	Operace státních finančních aktiv (kapitola státního rozpočtu)
RF	rezervní fond
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic ČR

SAI	Supreme Audit Institution (nejvyšší kontrolní instituce)
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SSHR	Správa státních hmotných rezerv
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZÚ	státní závěrečný účet
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
ÚPV	Úřad průmyslového vlastnictví
VPS	Všeobecná pokladní správa (kapitola státního rozpočtu)

Vydavatel:

Nejvyšší kontrolní úřad, Jankovcova 2, 170 00 PRAHA 7.

Redakce:

Odbor komunikace NKÚ; tel.: 233 045 156, fax: 233 044 156.

E-mail: vestnik@nku.cz

Vychází čtvrtletně.

Částka za I. čtvrtletí 2007 vyšla dne 30. března 2007.

ISSN 1210-9703